

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Eđitime Erken Eđitimle Bařla

ERKEN ÇOCUKLUK EğİTİMİNDE
KALİTE VE ERİşİMİN ARTTIRILMASI PROJESİ
DİL VE ERKEN OKURYAZARLIK
ÖğRENME ALANI
ÖğRETMEN KILAVUZ KİTABI

ÖN KAPAK İÇİ

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Eđitime Erken Eđitimle Bařla

ERKEN ÇOCUKLUK EğİTİMİNDE
KALİTE VE ERİşİMİN ARTTIRILMASI PROJESİ
DİL VE ERKEN OKURYAZARLIK
ÖğRENME ALANI
ÖğRETMEN KILAVUZ KİTABI

*Bu yayın, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ortak finansmanıyla hazırlanmıştır.
Yayının içeriği yazarların sorumluluğunda olup hiçbir şekilde Avrupa Birliği ve
Türkiye Cumhuriyeti'nin resmî görüşünü yansıtmak zorunda değildir.*

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül... ne bu şiddet bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl,
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim; bendimi çiğner, aşarım;
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garb'ın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar;
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imânı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın... belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır atanı;
Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fışkıracak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hudâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

Ruhumun senden, İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin ma'bedimin göğsüne nâ-mahrem eli!
Bu ezanlar-ki şehâdetleri dînin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli

O zaman vecd ile bin secde eder –varsa- taşım;
Her cerîhamdan, İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır rûh-i mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek Arş'a değer, belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl;
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

GENÇLİĞE HİTABE

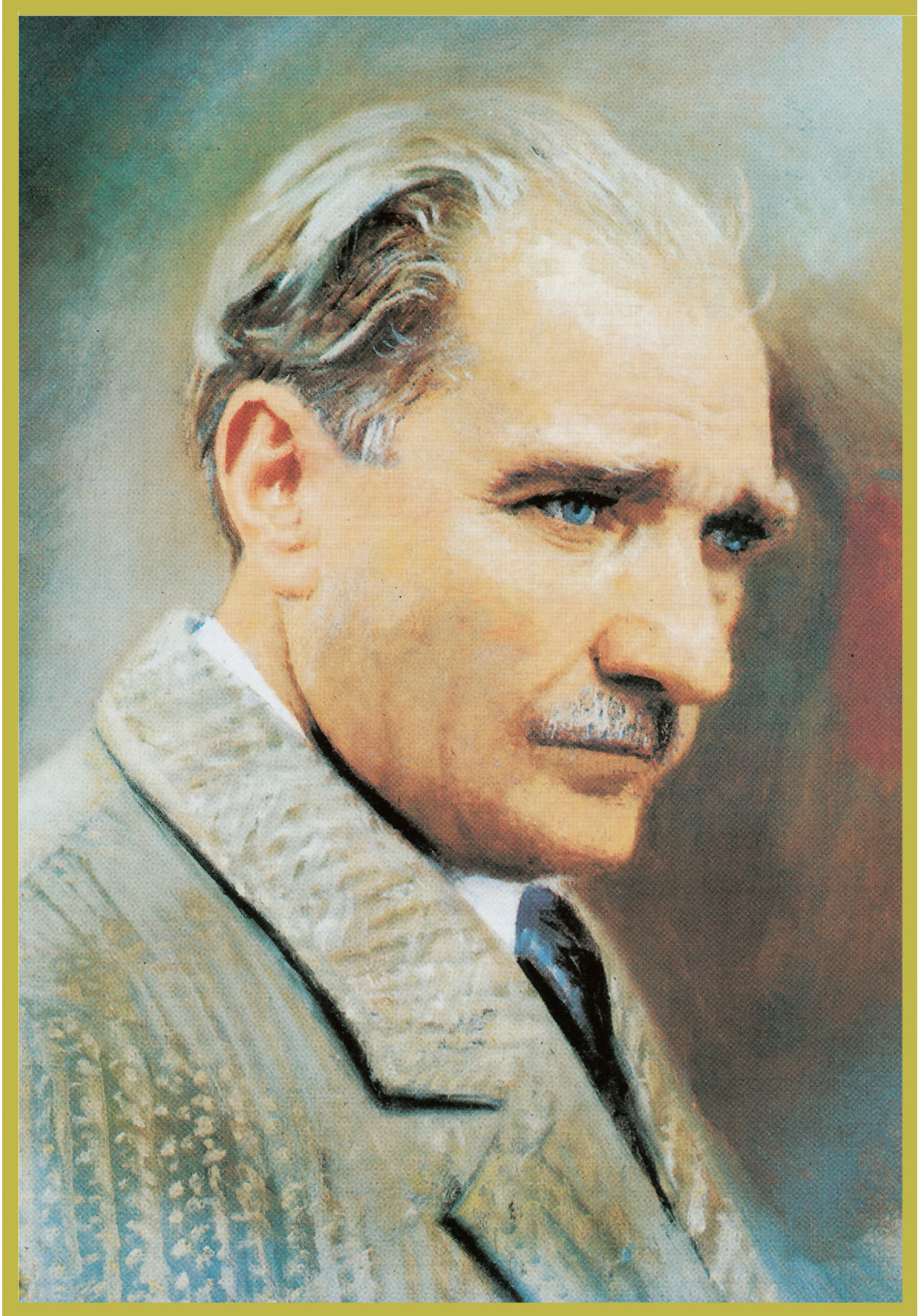
Ey Türk Gençliği!

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî bedhahların olacaktır. Bir gün, İstiklâl ve Cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr ü zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

DİL VE ERKEN OKURYAZARLIK EĞİTİMİ ÖĞRENME ALANI

Kılavuz Kitap Uygulama İlkeleri

Giriş.....	11
Tanımlar.....	11
İçerik Alanları.....	11
1. Ses Bilgisi Farkındalığı.....	11
2. Yazı Farkındalığı.....	13
3. Dinleme ve Konuşma	14
4. Görsel Okuma ve Görsel Sunu.....	17
5. Sözcük Bilgisi.....	18
Dil ve Erken Okuryazarlık Eğitimi Öğrenme Alanı Etkinlik Örnekleri.....	20

Kılavuz Kitap Uygulama İlkeleri

Bu kılavuz kitaplar okul öncesi öğretmenlerinin mesleki çalışmalarına destek olmak amacı ile Millî Eğitim Bakanlığı, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Okul Öncesi Eğitim Programı'nın (2024) eki olarak hazırlanmıştır. Kılavuz kitapların hazırlanmasında Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları, Okul Öncesi Eğitimin Amaçları ve Okul Öncesi Eğitimin Temel İlkeleri çerçevesinde Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Programı temel alınmıştır.

Kılavuz kitaplar hazırlanırken bilimsel literatür ve dünyadaki okul öncesi eğitim içerik standartları dikkate alınarak “öğrenme alanları” belirlenmiş ve bu alanlardaki içerikler analiz edilmiş, her bir alan için yöntem ve stratejilere ilişkin bilgilere ve etkinlik örneklerine yer verilmiştir.

Kılavuz kitap çalışmaları kapsamında fen ve matematik, dil ve erken okuryazarlık eğitimi, fiziksel gelişim ve sağlık, sosyal-duygusal, drama, müzik, oyun ve yaratıcılık, sanat öğrenme alanlarına ilişkin bilgiler ve etkinlik örnekleri ayrı kitaplar olarak okul öncesi öğretmenlerinin yararına sunulmuştur.

Öğretmenlerin, etkinlikleri kitaplarda verilen sıra ile uygulamaları zorunlu değildir. Öğretmen; çalıştığı çocukları tanıyıp değerlendirerek bu programda verilen günlük planlarda, etkinliklerde, öğrenme süreçlerinde ve kazanım ile göstergelerde çocukların ilgilerine, gereksinimlerine, gelişim düzeylerine uygun uyarlamalar yapabilir. Ayrıca öğretmenlerin etkinlik uygulamaları sırasında çocuklara, fiziksel çevreye, mevcut olanaklara, ortaya çıkabilecek günlük ve anlık değişimlere göre düzenleme yapması beklenmektedir.

GİRİŞ

Dil ve Erken Okuryazarlık Eğitimi Öğrenme Alanı, çocukların hangi dil ve erken okuryazarlık becerilerini edinmesi gerektiği bilgisini kapsamaktadır. Öğretim Programı'nda erken okuryazarlık etkinliklerini geliştirirken *Ses Bilgisi Farkındalığı, Yazı Farkındalığı, Dinleme ve Konuşma, Görsel Okuma ve Görsel Sunu* ile *Sözcük Bilgisinden* oluşan beş öğrenme alanından dengeli bir şekilde yararlanmanız beklenmektedir. Bu öğrenme alanlarına ilişkin içerikler aşağıda sunulmuştur:

Tanımlar

Çocuk Dostu Terimler: Çocukların sözcük dağarcığını desteklerken yeni öğrendikleri sözcükleri, onların gelişim özelliklerini merkeze alınarak çocuklara özgü ifadeler, tanımlar ve terimlerle açıklamaktır.

Erken Okuryazarlık: Çocukların sonraki okuma ve yazma becerilerinin bir göstergesi olarak okuma-yazmaya ilişkin geliştirdikleri bilgi, beceri ve tutumlarıdır.

İçerik Alanları

1. Ses Bilgisi Farkındalığı

Bu alan bir sözcüğü oluşturan ses birimlerinin farkına varmayı içerir. Sesleri tanıma, benzer sesleri fark etme, cümleleri sözcüklerine ayırma, sözcükleri hecelerine ayırma ve uyaklı sözcükleri tanıma, bu alana ilişkin içerikler arasında yer almaktadır. Bu kapsamda aşağıdaki aşamaların izlenmesi çocukların ses bilgisi farkındalıklarının gelişmesinde etkili olacaktır:

- Cümlelerin sözcüklerden oluştuğunu fark etme.
- Sözcüklerin uyaklı olabileceğini fark etme/uyaklı sözcükler üretme.
- Sözcüklerin hecelere bölünebileceğini fark etme/sözcükleri hecelere bölme.
- Sözcüklerin aynı sesle başlayabileceğini fark etme/aynı sesle başlayan sözcükler üretme.
- Sözcüklerin aynı ses/ses birim ile sona ereceğini fark etme/aynı sesle biten sözcükler üretme.

Ses bilgisi farkındalığı alanında dikkat edilmesi gereken önemli noktalar şunlardır:

- Okul Öncesi Eğitim Programı'nda okuma ve yazma öğretimi yer almamaktadır. Ses bilgisi farkındalık becerisi, harf öğretimini değil sesleri fark ettirmeyi amaçlar. Bu kapsamda harflerin isimleri değil sesleri söylenmelidir. Örneğin çocuk kalem yazısının ilk harfini gösterdiğinde "ke" harfi demek yerine /k/ sesi sesletilerek rehberlik edilmelidir. "Kalem /k/ sesi ile başlıyor. Kuş, kedi, kuzu da /k/ sesi ile başlıyor" gibi.
- Sesli yönergeleri takip etme, sesin geldiği yönü ve kaynağını bulma, zihinde canlandırma, doğadaki sesleri tanıma ve müzik etkinlikleri ile çocuklar sesleri ayırt edebilir. Ses bilgisi farkındalığı çalışmalarına harflerin seslerinden önce işitsel algıyı destekleyecek çalışmalar ile başlanmalıdır.
- Cümleleri sözcüklerine, sözcükleri hecelerine ayırırken nesne, hareket ve müzikten mutlaka faydalanılmalıdır.

- Ses bilgisi farkındalığı becerilerinin gelişimsel bir sırası bulursa da çocuklar farklı düzeylerdeki becerileri eş zamanlı olarak gösterebilir.

Ses Bilgisi Farkındalığı Öğretme Yöntem, Strateji ve Etkinliklerine İlişkin Öneriler

- Çocukların doğadaki sesleri dinlemesine fırsat verin. Açık alanda ya da sınıfınızın penceresinden sesleri dinlemeye yönlendirin. “Okuldan eve giderken duyduğun sesleri dikkatlice dinle ve yarın bizimle paylaş” gibi yönergelerle farkındalıklarını ve işitsel algılarını destekleyin.
- Herhangi bir sesle başlayan sözcükler üretmeye başlamadan önce çocukların farklı sesleri çıkarmalarına yönelik çalışmalar planlayın. Örneğin kapı nasıl ses çıkarır sorusuna verilen yanıtları farklı ton, hız ve şiddetlerde tüm çocuklarla tekrarlayın (tak, gırcırt, güm, küt gibi.).
- Ses ve nefes egzersizlerine yönelik etkinliklerde çeşitli materyalleri (balon, üflemek için pipet, karton bardaklar vb.) kullanarak süreci zenginleştirin.
- Çeşitli nesneleri bir araya toplayın (şişe, kaşık, kâğıt, boş kutu, tabak, blok gibi.). Sırayla çocukların gözlerini bağlayın ve nesnelerden biriyle ses çıkarın. Çıkardığınız sesin hangi nesneye ait olduğunu sorun. Bu nesnelerle çeşitli ritimler oluşturun ve çocuklardan gözlerini açarak bu ritimleri tekrar etmesini isteyin.
- Çocuklara içinde geçen sözcükler vasıtasıyla herhangi bir sesin (örneğin /t/ sesi) vurgulandığı bir öykü anlatın. Öyküyü anlatırken hedef olarak belirlediğiniz ses birimini vurgulayarak okuyun. Öykü bitince çocuklara en çok hangi sesleri duyduklarını sorun. O sesin sözcük sonundaki ve başındaki yerlerini vurgulayacak şekilde yeni sözcük üretme oyunları oynayın.
- Aynı ses ile başlayan/biten sözcüklerin görsellerini eşleştirme etkinlikleri planlayın.
- Sınıfta bulunan çeşitli nesneleri bir araya getirin. Bu nesnelerin benzerlik ve farklılıkları hakkında konuşun. Nesneleri ilk/son seslerine göre gruplayın.
- Aynı ses ile başlayan/biten sözcükler bulma oyunları oynayın.
- Sözcüklerin son sesi ile başlayan yeni sözcükler bulma oyunları oynayın. Örneğin bir sözcük söyleyin. Çocuklardan söylenen o sözcüğün son sesi ile başlayan yeni bir sözcük söylemesini isteyin (oyun-nane-elma gibi.). Sırası gelen çocuk son söylenen sözcüğün bitiş sesi ile başlayan yeni bir sözcük söylesin. Çocuklara sözcüklerin son sesini hissettirme konusunda destek olun.
- Her ses için bir kutu hazırlayın. Kutunun üstüne hangi sese ait olduğunu yazın ve o sesle başlayan herhangi bir görsel yapıştırın. Daha sonra çocuklarla birlikte gazete ve dergilerden kesilen görseli ilgili ses kutusuna koyun. Görselleri biriktirme konusunda ailelerden de destek alın. Belirli bir süre görselleri biriktirdikten sonra kutuların içine konulan görsellerle ses oyunları oynayın.
- Çocukların bildiği tekerlemeleri alkış eşliğinde ritmik bir şekilde söyleyin.
- Cümleleri sözcüklerine, sözcükleri hecelerine ayırma etkinlikleri planlayın. Örneğin çocuklarla birlikte marakas yapın. Marakas yardımıyla cümleleri sözcüklerine, sözcükleri hecelerine ayırma etkinlikleri yapın. Bir sözcüğü/cümleyi ayırarak söyleyin ve çocuklardan hece/sözcük sayısı kadar marakasla ses çıkarmalarını isteyin. Daha sonra çocuklar sözcük/cümle söylerken siz marakasla eşlik edin.
- Uyaklı şarkı, şiir ve tekerlemeler okuyun. Çocuklara çeşitli görseller göstererek birbiriyle uyaklı olan/olmayan sözcükleri eşleştirme oyunları oynayın. Örneğin:

*Aldım pazardan bir kilo patates,
Yanına da bir kilo domates,
Pişirdim keyifle,
Yedim afiyetle.*

- Sözcüklerini çocuklara okuduktan sonra patates ve domates sözcüklerine dikkat çekerek çocukların ses benzerliklerini fark etmelerine rehberlik edin.
- Resimli öykü kitapları içerisinde geçen sözcüklerin sesleriyle ilgili oyunlar üretin.

2. Yazı Farkındalığı

Bu alan yazı dilinin kurallarını, yapısını ve fonksiyonunu anlamayı içerir. Yazı bilgisinin içeriğini (yazının işlevi) kitaba uyum bileşeni (sayfa sırası, kitabın ismi, sayfanın altı ve üstü bilgisi, yazının yönü, yazar ve çizerin rolü), sözcük bileşeni (yazı içerisindeki sözcük kavramı, uzun ve kısa sözcükler, sözcük tanıma) ve harf bileşeni (sözcüklerin harflerden oluştuğu bilgisi, büyük-küçük harfler) oluşturmaktadır.

Çocuklar, yazma becerisine ilişkin deneyimlerini okuma-yazma sürecinden çok daha önce kazanır. Okul öncesi dönemde yazmaya ilişkin deneyim kazanan çocuklar, konuşma dili ile yazı dili arasında bağ kurar. Yazının yönü, sayfa akışı (kitabın nasıl tutulacağını ve sayfalarının nasıl çevrileceğini bilme), el-göz koordinasyonu, yazma araçlarını tanıma, kalem ve kâğıdı doğru tutma, harflerin büyük ve küçük harf olarak tanımlandığını bilme, yazının önemini fark etme, bu dönemde ele alınması gereken becerilerdir. Kesme-yapıştırma ve kâğıt katlama çalışmaları, oyun hamuru ile şekiller oluşturma, ipe materyalleri dizme, serbest çizgi çalışmaları, karalamalar, düzenli çizgi çalışmaları, dik/eğik/kesik ve sürekli çizgi çalışmaları bu alana ilişkin içeriklerden bazılarıdır.

Yazı farkındalığı alanında dikkat edilmesi gereken önemli noktalar şunlardır:

- Kalem tutmak için sol elini kullanan bir çocuk, asla sağ elini kullanmaya zorlanmamalıdır. Bu zorlama çocuğun yazı yazmaya karşı olumsuz bir tutum geliştirmesine neden olabilir.
- Yazmaya hazırlık çalışmaları sadece masa başında yapılan kitap/kavram/çizgi çalışmaları olarak değerlendirilmemelidir. Bu çalışmalar sanat, hareket, müzik, oyun ve drama gibi birçok etkinliklerle gerçekleştirilebilir.
- Yazmaya hazırlık etkinliklerine çizgi çalışmalarından önce somut nesneler (örneğin bakliyat, kum, ip vb.) ile başlanmalıdır.
- Çocuklar, kendi isimlerini tanımaları ve yazmaları konusunda aşamalı bir şekilde desteklenmelidir. Ancak isim yazmaları konusunda kesinlikle zorlanmamalıdır.

Yazı Farkındalığı Öğretme Yöntem, Strateji ve Etkinliklerine İlişkin Öneriler

- Çevredeki yazılı uyaranlara dikkat çekerek okuma ve yazmanın önemi hakkında konuşun.
- Yazının bir işlevi olduğunu gösteren etkinlikler planlayın. Örneğin çocukları kendileri için kişisel bir telefon rehberi oluşturmaya yönlendirebilirsiniz. Çocuklar, telefon rehberlerine numaralarını yazmak istedikleri kişilerin fotoğraflarını yapıştırabilecekleri gibi bu kişileri temsil eden resimler çizerek de kendi rehberlerini oluşturabilirler. Fotoğraf ya da resimlerin karşısına bildikleri harfleri ya da harf benzeri karalamaları yazarak bu kişilerin numaralarını rehberlerine ekleyebilirler. Başka bir etkinlikte çocuklardan aile üyelerinden birinin resmini çizmesini isteyin ve daha sonra bu kişi hakkında çocuğa en sevdiği özellikleri sorun. Çocukların söylediği özellikleri resmin yanına yazın ve bu resmi kendileri için özel olan bu kişiye armağan etmelerini sağlayın. Bu resmi kendileri için özel olan bu kişiye armağan etmelerini sağlayın.
- Yazının nasıl bulunduğunu, tarihçesini çocuklara özgü bir şekilde öyküleştirilerek materyaller eşliğinde anlatın. Mağara duvarlarına yapılan resimlerden, çivi yazısına ya da farklı alfabe türlerine (Braille Alfabesi ya da farklı ülkelerin alfabeleri vb.) ilişkin örnekleri sınıf içinde bulundurun.
- Yazının etkili bir iletişim aracı olduğunu anlatın. Örneğin çocukların ulaşabileceği yerlere (masası, dolabı, kalemliği ve öğrenme merkezleri gibi) onun için yazılmış notlar ya da mesajlar bırakın. Ayrıca çocuklara bu yolla (yazı benzeri karalamalar ya da resimler) düşüncelerini ifade edebileceklerini söyleyin. Sınıfta bulunabilecek küçük bir tahtayı mesaj panosu olarak kullanabilirsiniz.

- Çocuklarla birlikte sınıfın posta kutusunu oluşturun. Posta kutusunu süsleyerek kutunun nereye yerleştirileceğine hep birlikte karar verin. Posta kutusuna düzenli olarak çeşitli mesajlar (teşekkür, temenni, istek gibi), resimler atıp çocuklarla inceleyin. Posta kutusunun yanına kâğıt ve kalem koyarak çocukları posta kutusunu kullanma konusunda cesaretlendirin. Çocukları aile üyelerinden ya da arkadaşlarından birine mektup yazmaya teşvik ederek onları da sürece dâhil edebilirsiniz.
- Kitap okurken kitapların önü ve arkası, sayfaların başı ve sonu olduğuna çocukların dikkatini çekin. Kitap okurken kitabın kapağındaki metinleri parmağınızla takip etmeniz çocuklara yazının yönünün soldan sağa, yukarıdan aşağıya doğru olduğunu fark ettirir. Kitapların bazı sayfaları okunurken çocukların okuma yönünü takip edebilmeleri için parmak kuklalarından yararlanabilirsiniz. Yetişkin ve çocuk, eş zamanlı olarak parmak kuklalarını takar. Okuma sırasında parmak kukla da ilerler ve bu sayede çocuk metnin yönünü takip eder. Bu süreç, bireysel okuma sırasında daha etkili olmakla birlikte grupça yapılan uygulamalarda da kullanılabilir.
- Çocuklara kitabın bölümlerini (ön kapak, arka kapak, sırt gibi) ve noktalama işaretlerini (ünlem, soru işareti, nokta) tanıttın. Örneğin başlangıç ve bitiş sözcükleri ile noktalama işaretlerinin işlevini fark etmeleri için küçük bir oyuncak ya da parmak kuklası kullanabilirsiniz. Okuma ve dinleme merkezinden bir kitap seçin. Çocuklardan biri kitabı okuyormuş gibi parmağıyla takip etsin. Siz ilk sözcükten başlayarak sözcüklerin olduğu yerlerde “ilerle” yönergesini verin. Son sözcük ve noktalama işaretlerinde “dur” yönergesini vererek birkaç saniye bekleyin. Böylece çocuklar kitabı ilk sözcükten başlayarak okumaları, son sözcükte ve noktalama işaretlerinde bir süre beklemeleri gerektiğiyle ilgili farkındalık kazanır. Birkaç tekrardan sonra noktalama işaretlerini ilk, son ya da metin içindeki sözcükleri karışık şekilde göstererek çocuklardan uygun yönergeler vermesini isteyebilirsiniz.
- Çocuklarla birlikte içinde yazıların olduğu, fotoğraf ya da resimlerin yapıştırıldığı kitaplar hazırlayın, bu kitapları okuma ve dinleme merkezinde bulundurun.
- Çocuklarla birlikte sevdikleri kitapları, hayvanları veya mekânları diğerlerine tanıtmak amacıyla posterler hazırlayın.
- İpten nesneler geçirme, ip bağlama ve çözme gibi el kaslarını güçlendirecek çalışmalar yapın. Kâğıt kesme, katlama ve yapıştırma etkinlikleri planlayın.
- Gölgenin oluştuğu bir zaman diliminde açık alana çıkın. Çocuklara birbirlerinin gölgelerini gözlemlemelerini söyleyin.
- Sürekli, kesik, düz, dalgalı çizgilerle serbest ve düzenli çizgi çalışmaları için kâğıt kalem dışında lego, ip/kurdele, blok ve mandal gibi somut nesneleri kullanın.

3. Dinleme ve Konuşma

Dinleme ve konuşma becerileri, çocukların etkili iletişim kurabilmeleri için gerekli olan temel becerilerdir. Bu beceriler kapsamında *alıcı dil becerileri*, *ifade edici dil becerileri*, *neden-sonuç ilişkisi kurma*, *çıkarmada bulunma* ile *dil bilgisi kuralları ve uygulanması* alt becerileri bu alanın içeriklerini oluşturmaktadır.

Erken çocukluk döneminde dinleme becerisi, anlama becerilerinin temelini oluşturur. Çocuklar dinlediklerinde kendilerine anlatılanları anlayabilir. Özellikle dinleme becerisini doğrudan geliştirdiği düşünülen çocuk kitaplarının çocuklarla birlikte etkileşim kurularak okunması, dinleme ve konuşma becerilerini desteklemede oldukça önemlidir. Çocuklar resimli öykü kitaplarını dinleyerek farklı türde sözcüklerin anlamlarını hem metin bağlamında hem de günlük yaşamlarına aktararak anlayabilirler. Etkin dinlemenin gerçekleşmesi hem alıcı hem de ifade edici dil becerilerini destekler. Dinlenen materyal (öykü, tekerleme, şiir, bilmece vb.) her zaman her ayrıntıyı çocuklara sunamaz. Çocuklar dinleyerek çıkarımda bulunmayı, olaylar ve durumlar arasında neden-sonuç ilişkisi kurmayı gerçekleştirebilir. Bu durum onların anlama becerilerini geliştirir.

Çocuklar, farklı sözcük türleri ve cümle yapıları aracılığıyla ifadelerini zamanla zenginleştirebilir. Dilin etkili kullanımı; isim, sıfat, zamir ve eylem gibi sözcük türlerine cümle içinde yer verebilmesiyle gerçekleşir. Çocukların; ortalama sözcük uzunlukları, yaşla birlikte artarak duygu ve düşüncelerini daha farklı ve zengin bir içerik eşliğinde başkalarıyla paylaşımlarının temelini oluşturur. Çocukların; dili etkili kullanabilmeleri, etkileşimli kitap okuma etkinliklerine yer verilmesini, etkinliklerde veya günlük rutinlerde nesne/olay/durum isimlerinin tekrar edilmesini, sadece büyük grup etkinliklerinde değil, küçük grup etkinliklerinde de çocuklarla yetişkinlerin birebir konuşmayı başlatma ve sürdürme yollarını kullanmasını içerir. Böylece yetişkinler, çocukların dili eğlenceli bir biçimde kullanmasına rehberlik edebilir. Öykü, şiir, şarkı dinleme, masal ve tekerleme oluşturma etkinlikleri ile dilin bir iletişim aracı olarak kullanılması, onun ne kadar etkili olduğuna dair çocukların anlayışını genişletmeye yardımcı olabilir. Çocuklar, bir öykü ya da anlamsız bir tekerleme yarattıklarında, kendi öykülerini oluşturabileceklerini ve sözcükleri istedikleri gibi bir araya getirebileceklerini fark eder.

İletişim kurma, hem sözel dili etkin bir şekilde kullanmayı hem de sözsüz etkileşimde bulunmayı içerir. Çocuklar, sözsüz etkileşim kurarak sadece sözel dili değil, jest ve mimik gibi beden ve yüz diline bağlı yolları da anlamayı ve kullanmayı öğrenebilir. Bu süreç kültürel içerikten etkilenir ve dilin kullanımına zenginlik katar. İletişim kurmanın gerçekleşebilmesi için yaratıcı drama gibi etkinliklerin uygun teknikler (doğaçlama, rol oynama, donuk imge, fotoğraf karesi vb.) eşliğinde yer alması oldukça zengin bir içerik sunacaktır.

Dinleme ve konuşma alanında dikkat edilmesi gereken önemli noktalar şunlardır:

- Çocuklar kendilerini hazır hissetmeden grup önünde konuşmaya zorlanmamalıdır.
- Çocuklara çok uzun cümleler kurmaktan kaçınılmalıdır.
- Türkçeyi doğru kullanmaya özen gösterilmeli, bu konuda çocuklara model olunmalıdır.

Dinleme ve Konuşma Öğretme Yöntem, Strateji ve Etkinliklerine İlişkin Öneriler

- Çocukların dinleme ve konuşma becerilerinin günlük yaşam deneyimlerinin yanı sıra sanat, matematik ve fen içerikleri gibi geniş bir yelpazeyle desteklenmesi gerekir. Oluşturdukları ürünlerine neler yaptıklarını yazmaları, yarım bırakılmış metinleri (öykü, şiir, vb.) tamamlamaları, kendilerinin oluşturduğu-geleneksel anlamda olmasa da-yazma ürünlerini anlatmalarının istenmesi, yeni bağlamlar oluşturmalarına katkı sağlar. Konuşma becerisi, yetişkinlerin çocuklara soracakları yoruma dayalı sorular kapsamında da gelişebilir.
- Gün içinde kendiliğinden oluşan sohbet zamanlarının yanı sıra özel olarak belirlenen bir zaman diliminde çocuklarla sohbet edin. Bu zaman diliminde günlük yaşamla ilgili herhangi bir konuda konuşabileceğiniz gibi çocuğun ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda oluşan bir konu hakkında da sohbet edebilirsiniz (Örneğin okulun yakınındaki mekânların -evler, market, eczane, okul, park vb.- neler olduğu ve neden önemli olduğu, o gün nasıl hissettikleri, çocuğun hoşlandığı aktivitelerin neler olduğu hakkında sohbet edilebilir.).
- Çocukların ilgisini çeken konulara yönelik kitaplar okuyun, film ve belgeseller izleyin ya da geziler planlayın (Örneğin olasılıklar dâhilinde çocuk kütüphanelerine geziler düzenlemek gibi.). Ardından bu konularla ilgili dinleme/konuşma etkinlikleri gerçekleştirin.
- Dinleme ve konuşmanın gelişmesi için çocuklara zamanında ve uygun geri bildirimlerde bulunarak model olun (Örneğin, "Teşekkürler, aklıma gelmemişti, hatırlatman çok iyi oldu, farklı düşünmüşsün," gibi.)
- Çocukların diğer çocuklarla iletişim kurabilecekleri, kendi duygu ve düşüncelerini ifade edebilecekleri ortamlar hazırlayın.
- Çocuklarla yaş ve gelişim özelliklerine uygun, nitelikli ve farklı türlerde (resimli öykü kitabı, bilgilendirici kitaplar, şiir vb.) çocuk kitapları okuyun.

- Kitap okumadan önce kitabın yazarı, resimleyeni, yayınevi ve görselleri hakkında çocuklarla sohbet edin. Belirli ve uygun bir yerde okumayı keserek çocukların öyküyü devam ettirmesine veya tamamlamasına fırsat verin.
- Öykü okurken farklı kukla türlerinden (ipli kukla, parmak kukla, çomak kukla vb.) yararlanın. Böylece çocuklar, kuklalarla öykü kahramanlarını konuşturma ve canlandırma fırsatı bulabilir.
- Öykü okurken uygun bağlamlarda sahne oluşturun, öyküyü sahnede anlatın. Öykü kartlarından, teknolojik araçlardan (projeksiyon cihazı vb.) ve beyaz bir perde kullanılarak gölge oyunlarından yararlanın. Bu tekniklerde kullanılan bazı malzemeleri bütünleştirilmiş etkinlikler planlayarak çocuklarla birlikte hazırlayın.
- Çocukların öyküler oluşturmalarına rehberlik edin. Dramada yer alan donuk imge, doğaçlama, rol oynama ve fotoğraf karesi gibi erken çocukluk dönemindeki çocuklarla uygulanabilecek tekniklerden yararlanın.
- Öykü oluşturma sürecinde taş, yaprak gibi doğal malzemeleri kullanın. Bu malzemeler öykü anlatımında bazen kahramanların yerine geçerken bazen de öykünün geçtiği yeri anlatan bir dekora dönüşebilir.
- Anlatı tiyatrosu, bir anlatıcı tarafından bir masalın ya da öykünün dramatizasyon gibi ses ve bedeni kullanmaya yönelik tekniklerle çocukları etkin kılacak şekilde paylaşılmasıdır. Öykü dinleme ve anlatma sürecinde anlatı tiyatrosuna yer verin. Anlatı tiyatrosu sayesinde çocuklar, hem öyküyü dinleyebilecek hem de öykünün uygun yerlerine katkıda bulunarak fikirlerini paylaşabileceklerdir.
- Masa tiyatrosunu kullanın. Öykünün geçtiği yeri ve kahramanlarını simgeleyen nesneleri bir masanın üzerinde öyküye göre düzenleyin. Öyküyü bu masa üzerinde ve bu nesneleri hareket ettirerek anlatın. Açık uçlu sorular eşliğinde çocukların da bu sürece katılmasına fırsat verin.
- Kitap okuduktan sonra çocuklarla birlikte kitap kahramanlarını keşfedin. Çocuklarla okunan kitaptaki kahramanların özellikleri hakkında sohbet edin. Çocuklarla öyküde geçen birtakım sözcükler üzerine tartışın (sinirli, cimri, misafirperver gibi). Kitabın kahramanlarına çocuklarla birlikte mektup yazın.
- Okunan kitap ya da diğer yazılı materyallerle ilgili çocuklara açık uçlu sorular sorun. "Yeri ve zamanı nereden anladın?", "Sen olsan nasıl çözerdin?", "Sence kitapta bize anlatılmak istenen ne?", "Karakter neden öyle davrandı?", "Bu kitabı tavsiye eder misin? Neden?" gibi açık uçlu sorularla çocukların öyküye odaklanmalarını, duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri sağlayın.
- Kitap okuma etkinliklerini oyunlarla zenginleştirin. Çocuklar kitapla ilgili kendi oyunlarını oluşturabilir. Kitap kahramanlarını ve kitapları eşleştirme oyunları oynayabilirsiniz. Kitaptaki karakterlerle ilgili ipuçları vererek çocuklardan kitabın adını söylemesini isteyebilirsiniz (örneğin Dans Zamanı, Hayal Kurmak Güzeldir, Sevgi Orkestrası gibi).
- Çocukları şiir, tekerleme ve bilmece gibi çocuk edebiyatı ürünleri ile tanıştırın. Şiir, tekerleme ve bilmece üretmeleri için onları cesaretlendirin.
- Kitaplardan ya da farklı bağlamlardan yola çıkarak drama etkinlikleri planlayın. Bu etkinliklerde doğaçlama ve rol oynama tekniklerini kullanın.
- Kitap resimlerinin sanatsal yönünü çocuklarla tartışın. Çocukların edebiyatı sanatın bir dalı olarak tanımaları ve estetik duygularını geliştirmeleri açısından kitabın içeriği ile rengi, çizgileri, şekli ve sayfa düzeni gibi biçimsel özelliklerini bir bütün olarak değerlendirmesi önemlidir.
- Kurgulamalar yapın. Çocukların farklı "son"lar kurgulayarak öyküyü yeniden yaratmalarına fırsat verin. Ayrıca kurgulama yapmak için materyallerden de yararlanın. Örneğin bir çanta içine dış fırçası, oyuncak gibi eşyaları kullanın.
- Öykülerden şarkılar oluşturmaya deneyin, kayıt altına alın, kaydettiğiniz şarkıları çocuklarla birlikte söyleyip ardından kaydedin.

- Kitap kulübü düzenleyin. Bu sayede çocuklar, aileleriyle evde okudukları kitapları arkadaşları ile paylaşabilir.
- Okuma ve dinleme merkezindeki kitapları tekrar tekrar farklı yöntemlerle (paylaşımli/etkileşimli kitap okuma yöntemleri gibi) okuyun. Çocuklara kitap okuma yerine çocuklarla birlikte okumaya önem verin. Etkileşimli kitap okuma yönteminde öykü, farklı sorular eşliğinde çocuklarla birlikte diyaloglar hâlinde okunur. Cümleyi tamamlama, hatırlama, açık uçlu, 5N1K (ne, nerede, neden, ne zaman, nasıl ve kim) ve yaşamla ilişkilendirme sorularını öykünün bağlamına göre çocuklara sorun ve çocukların yanıtlarını genişletin. Ayrıca öğretimi hedeflenen sözcükleri tekrar tekrar kullanmalarına yönelik rehberlik edin.
- Çocukların yaptıkları çalışmaları aileleri ile paylaşacakları "Gelişim Dosyası Paylaşım Günü" düzenleyin. Bu etkinlik ile çocukları planlı konuşma yapmaya cesaretlendirin.
- Sınıf öyküsü oluşturun. Örneğin, "Sevimli kurbağa her sabah olduğu gibi neşe içinde uyandı. Hava çok sıcaktı, hemen buz gibi suya atladı." diyerek öyküyü başlatın. Sırasıyla her çocuğun bir ya da birkaç cümle ekleyerek öyküyü devam ettirmesine fırsat verin. Öykü tamamlanınca çocukların resmetmesini isteyin, siz de bunu yazılı hâle getirin. Öykü yazılı hâle getirildikten sonra canlandırma ve öyküye ilişkin sorular sorma gibi etkinlikler yapın.
- Çocuklar öykü oluşturunca öyküleri kayıt altına alın ve sonrasında çocuklarla birlikte dinleyerek açık uçlu sorular sorun.
- Çocuklara cümleler söyleyerek resmetmelerini isteyin. Örneğin, "Gökyüzünde ay parlıyordu" dedikten sonra çocuklardan dinlediklerini resmetmelerini isteyin. Ardından farklı cümlelerle etkinliği sürdürün.
- Çocuklarla başkaları tarafından seslendirilmiş öyküleri dinleyin.

4. Görsel Okuma ve Görsel Sunu

Görsel okuma yazılı metinlerin dışında kalan resim, kroki, grafik, sembol, şekil, renk vb. ile doğa ve olayları anlamlandırma ve zihinde yapılandırma sürecidir. Görsel sunu ise duygu, düşünce ve bilgilerin bu görseller aracılığıyla aktarılmasıdır. Verilen görsel materyali açıklama, görsel materyal ile ilgili sorular sorma ve yanıtlama, görsel materyal kullanarak olayları oluş sırasına göre sıralama, görsel materyali yorumlama ve yaşamla ilişkilendirme, görsel materyaller kullanarak özgün ürünler oluşturma bu alana ilişkin içerikleri oluşturmaktadır.

Görsel okuma ve görsel sunu alanında dikkat edilmesi gereken önemli noktalar şunlardır:

- Görseller ile birlikte yazılışlarının da verilmesi çocuklarda yazı farkındalığı becerisinin gelişimine katkı sağlar.
- Görseller ile ilgili sorular sorulurken 5N1K (ne, neden, nerede, ne zaman, nasıl, kim) sorularından faydalanılabilir.
- Gün içinde çocuklarla çalışırken gelişen öğrenme fırsatlarından yola çıkarak sunumlar hazırlamalarına ve bunları sunmalarına çalışılmalıdır.
- Görsellere ilişkin sorular sorulurken basitten zora doğru bir sıra izlenmelidir.

Görsel Okuma ve Görsel Sunu Öğretme Yöntem, Strateji ve Etkinliklerine İlişkin Öneriler

- Sınıftaki eşyaların birbirine göre konumlarını sorun (Örneğin, "Blok masanın neresinde? Dolabın içinde ne var?" gibi. Nesnenin konumu söylenerek çocuğun o nesneyi bulmasını isteyebilirsiniz. Örneğin içinde çiçek var, altında masa var gibi.).
- Etkinlikler için ortamı düzenlerken ve gerekli materyalleri gözden geçirirken çocukların sizin yanınızda olması, çocuklarda organizasyon yapma becerilerini (planlama, hazırlık yapma ve uygulama)

geliştireceği gibi el-göz koordinasyonuna ve dil gelişimlerine de katkı sağlar. Çocuklardan masaya sıftaki çocuk sayısı kadar ihtiyaç duyulan materyali koyma konusunda yardım istenebilir.

- Sınıftaki gerçek nesneleri (mandal, blok, kitap gibi) kullanarak çeşitli örüntüler oluşturun. Oluşturulan örüntünün kuralı hakkında konuşmak, yanlış olan örüntüyü düzeltmek ve örüntüyü tamamlamak gibi etkinlikler yapın.
- Çocuklarla birlikte Türkiye haritasını inceleyin. Yaşanılan il, komşu iller, illerin büyüklükleri, yaşanılan ile en yakın ve en uzak iller hakkında konuşun.
- Çocuklara bir resim gösterin (Örneğin bir alışveriş merkezinde farklı işlerle uğraşan kişiler gibi.). Bir süre resme bakmalarını sağladıktan sonra resmi kapatarak resimde gördüklerini anlatmalarını isteyin.
- Çocuklara aralıklı ya da belirsiz çizgilerle çizilmiş resimler göstererek resmin hangi nesne ya da hayvana ait olabileceğini sorun.
- Kâğıt ya da kartonları farklı şekillerde iki parçaya ayırın. Çocuklardan kâğıtların eşlerini bulmalarını isteyin.
- Dikkat ve hafıza oyunları oynayın. Örneğin çiftler hâlinde resimli kartlar hazırlayın. Kartları ters şekilde yere çevirin ve çocuklardan kartların eşlerini bulmalarını isteyin. Yanlış çevrilen her kartı kapattırarak etkinliği sürdürün.
- Çocuklara birbirinin aynı ya da farklı olan iki resim ya da nesne gösterip aralarındaki farkları ve benzerlikleri bulmalarını isteyin.
- Çocuklarla birlikte doğa yürüyüşleri yapın ya da açık alanlara geziler düzenleyin. Çevreden topladığınız nesneleri (taş, yaprak, kapak, karton ve çalı gibi) kullanarak resimli öykü kitabı hazırlayın.
- Çocuklara herhangi bir resim göstererek resimdeki anın öncesinde ve sonrasında neler olduğu ile ilgili çocukların tahminlerini ve çıkarımlarını dinleyin. Resimde gördükleri ile ilgili bir öykü anlatmalarını isteyin.
- Çocukların nesneleri kullanarak grafik oluşturmalarını ve grafikleri yorumlamalarını sağlayın.
- Çocuklarla birlikte okuduğunuz bir çocuk kitabının tanıtımı için afiş, broşür veya poster hazırlayın.

5. Sözcük Bilgisi

- Çocuğun herhangi bir sözcüğü bilmesi ve kullanması, hem sözcüğü duyduğunda ne anlama geldiğini bilmesini hem de o sözcüğü doğru seslendirmesini gerektirir. Sözcüklerin anlam bilgisi, yeni sözcükleri tanıma ve kullanma, bağlamdan yola çıkarak sözcükleri tahmin etme, benzetim yöntemi ile sözcükleri açıklama ve kullanma bu alana ilişkin içerikleri oluşturmaktadır.

Sözcük bilgisi alanında dikkat edilmesi gereken önemli noktalar şunlardır:

- Farklı sözcük türlerine etkinliklerde yer verilmelidir.
- Sözcüklere tekrarlı şekilde yer verilmelidir.
- Çocukların yeni öğrendiği sözcüklerin listesi oluşturulmalıdır.
- Sözcüklerin anlamları ile birlikte sözcük derinliği konusunda da çalışmalar yapılmalıdır. Bu amaçla cümleler eksik bırakılmalı ve çocuklardan tamamlamaları istenmelidir.

Sözcük Bilgisi Öğretme Yöntem, Strateji ve Etkinliklerine İlişkin Öneriler

- Yeni sözcükle ilgili resim yapma, özelliği anlatılan sözcüğü resmi ile eşleştirme, çeşitli nesneleri resimde uygun yere yerleştirme, resimleri verilen varlıklardan gruba ait olan/olmayanı bulma, birbiri ile ilişkili varlıkları eşleştirme etkinlikleri planlayın.

- Kavram gelişimlerini desteklemek için daha açık cümleler kurun (Örneğin, "Şu kutuyu getirir misin?" cümlesi yerine "Masanın üstündeki/altındaki/yanındaki beyaz kutuyu getirir misin?" gibi.).
- Çocukları anlamını bilmedikleri sözcüklerle tanıştırın. Yeni sözcüklerin anlamlarını görseller eşliğinde açıklayarak konuşmalarında kullanmalarına fırsat verin.
- Yeni sözcüklere ilişkin resimli sözlükler ve sözcük arşivi oluşturun. Okuma ve dinleme merkezinde bu sözcükleri tekrar etmelerini sağlayın.
- Her gün kitap okuyun. Çocukların sözcük dağarcığını geliştirmede en etkili yollardan biri düzenli olarak kitap okumadır. Okunan kitabın kahramanları, mekânı ve kurgusu hakkında sorular sorulabileceğiniz gibi çocuğun yeni fikirler üretmesini sağlayacak açık uçlu sorular da sorun.
- Benzerliklerden faydalanarak nesnelerin özelliklerini açıklayın. (Örneğin bulutlar pamuk gibidir, güneş portakal gibidir.)
- Çocukların şiir kitabı, biyografi ve e-kitap gibi yeni ve farklı türlerde kitaplarla tanışmalarını sağlayın.
- Sözcüklerle çağrışım oyunları oynayın. Örneğin bir sözcük söyleyin (deniz). Sırası gelen her çocuk söylenen sözcükle birlikte çağrıştırdığı bir başka sözcüğü de söylesin (deniz- balık). Bir sonraki çocuk ilk sözcükten başlayarak söylenen bütün sözcükleri tekrarlasın ve yeni bir sözcük söylesin (deniz-balık-olta).
- Resimli kartları kullanarak yeni sözcükleri tanıma oyunları oynayın. Örneğin renkli ayak izlerinin olduğu kartların arka yüzüne yeni sözcükler ve resimlerini yapıştırın. Bu ayak izlerini yere belirli aralıklarla (çocuğun adım atabileceği uzaklıkta) dağıtın. Çocuklardan bir torbada bulunan rakamlardan bir tane çekmesini isteyin. Çocuklar çektiği rakam kadar ayak izine basarak ilerlesin ve son durduğu ayak izinin altındaki resmi gösterson. Bu resim, çocuğun bildiği bir sözcük ise çocuktan o sözcüğün geçtiği bir cümle kurmasını isteyin. Bilmediği bir sözcük ise ipuçları vererek bağlamdan yola çıkarak sözcüğü bulmasını sağlayın. Sözcüğü açıkladıktan sonra cümlede kullanmasını isteyin.
- Çocuklara farklı mekânlarda geçen konuşmaları canlandırma fırsatı verin. Örneğin çocuklara kendi restoranını oluşturması için kalem, kâğıt, oyuncak paralar, restoranın açık ya da kapalı olduğunu belirten bilgilendirici kapı notları, menüyü oluşturmak üzere gazete, dergi ya da broşürlerden alınan resimler, yazar kasa olarak kullanılacak kutu ve yapıştırıcı gibi materyaller verin. Restoran kurulduktan sonra çocuklar garson ya da müşteri rolüne girsin. Çocukların konuşmasını sağlayacak sorular sorun Örneğin, "Bugün menüde hangi yemekler var? Siz hangisini önerirsiniz? Tatlı seçenekleri neler?" gibi.). Zaman zaman postane, hastane, müze gibi yerler için geçici öğrenme merkezleri kurarak bu oyunu uyarlayın.
- Çocukların yeni öğrendiği sözcükleri çocuk dostu terimler (çocukların yaşlarına ve gelişim özelliklerine uygun ifadeler), görseller, jest ve mimikler yoluyla pekiştirin.

SES BİLGİSİ FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-1

İyi Dileklerimizle Zıplıyoruz

36-48 Ay

Erken Okuryazarlık-Oyun (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 7. Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre düzenler.

Göstergeler

- Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre eşleştirir.
- Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre sıralar.

Kazanım 10. Sayma becerisi sergiler.

Göstergeler

- Gösterilen gruptaki nesneleri sayar.
- Nesne grupları ile sayıları eşleştirir.

● Dil Gelişimi

Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Cümleyi sözcüklerine ayırır.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Cümle/olay örgüsü/öykü/şiir/bilmece/tekerlemeleri tamamlar.
- Cümle/olay örgüsü/bilmece/şiir/tekerleme ya da özgün bir öykü oluşturur.

Kazanım 13. Yazı yazma öncesi beceriler gösterir.

Göstergeler

- Yazı ve çizimin bir arada olduğu ürünler oluşturur.
- Duygu ve düşüncelerini yetiştikine yazdırır.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 2. Büyük kaslarını koordineli kullanır.

Göstergeler

- Belirli bir yüksekliğe zıplar.
- Tek ayak üzerinde sıçrar.

SÖZCÜKLER: Dilek

KAVRAMLAR: Renk: Kırmızı, Sayı: 1'den 5'e kadar

DEĞERLER: Sevgi

MATERYALLER: Yazı tahtası ve tahta kalemi, kartonlardan kesilmiş arkası yapışkanlı küçük kırmızı daireler

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklara “Bugün iyi dileklerimizle güne başlayalım.” diyerek süreç hem anlatılır hem de sürece ilişkin model olunur.
- Çocuklara iyi bir dilek dilemenin, insanları ve başka canlıları düşündüğümüz anlamına geldiği anlatılarak örnek cümleler söylenir. Örneğin, “Tüm kediler su ve mama bulabilsin. Çocuklar parklarda oyun oynayabilsin.” “Dünyamız temiz kalsın.” vb.
- Örnek cümlelerden sonra oyun için iyi dilek ifadesi içeren bir cümle daha kurularak tahtaya yazılır. Örneğin, “Bugün çok mutlu olalım.”
- Ardından söylenen cümledeki sözcüklerin sayısı kadar altlarına kartonlardan hazırlanmış kırmızı daireler yapıştırılır.
- Daire sayısı kadar farklı zeminlerde zıplayarak/el çırparak iyi dilek cümleleri söylenir. Örneğin öğretmenin kurduğu cümlede dört sözcük varsa dört defa zıplar. Çocuklar tek ya da çift ayak şeklinde zıplayabilir.
- Bu süreçte çocuklarla şu yol izlenecektir:
- İyi bir dilek dile.
- Cümledeki sözcükleri say.
- Sözcük sayısı kadar tek/çift ayak zıpla/sıçra.
- Çocuklar cümlelerini söyledikçe yazı tahtasına “zıpla/sıçra” yazılır. Böylece çocukların kırmızı daireleri sözcüklerin altına yapıştırmaları istenerek sözcükleri saymalarına rehberlik edilir.
- “2/3/4 sözcükten oluşan cümleleri sırayla söyleyelim” yönergesi verilir. Aynı sözcük sayısında oluşan iyi dilekler tekrarlanır.
- Son aşamada öğretmen iyi dileklerin olduğu çeşitli cümleleri belirli bir yere kadar söyler ve çocukların bunu tamamlamasını ister. Örneğin; Ormanlarımız (çocuklar tamamlar.)
- Çocuklardan ailelerine iletmek üzere iyi bir dilekte bulunmaları istenir. İyi dileklerini bir resim aracılığıyla iletebilecekleri söylenir. Öğretmen çocukların dileklerini resimlerinin yanına not eder.

● DEĞERLENDİRME

Oyunun sonunda çocukların söylediği cümleler renkli kâğıtlara yazılır ve ellerine verilir. Çocuklarla birlikte iyi dilek cümlelerinden bir pano/dilek ağacı yapılır. Okulun ya da sınıfın girişine konulur. Bu panoya her gün yeni cümleler eklenebilir. Ardından çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Hangi iyi cümlelerini söyledik?
- Ne zaman iyi bir dilek dilersiniz?
- İyi dilek dileğinizi ilettiğinizde ya da başkaları size iyi dileklerini ilettiğinde neler hissedersiniz?
- Kime/Kimlere iyi dileklerinizi söylemek isterdiniz?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere etkinlik ile ilgili bilgilendirme notu gönderilir. Aileler ve çocukların beraberce bir dilek kartı hazırlamaları istenir. Dilek kartlarının komşular, akrabalar ve diğer aile üyeleriyle paylaşılması beklenir. Dilek kartlarını çocukların başkalarıyla paylaşma sürecine ilişkin yaşadıkları deneyimler hakkında okulda sohbet edilir.

SES BİLGİSİ FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-2

Doğadan Sesler

36-48 Ay

Erken Okuryazarlık-Fen-Müzik (Bütünleştirilmiş Küçük ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye duruma/olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.
- Dikkat dağıtıcı uyaranlara rağmen etkinliğe yönelik dikkatini sürdürür.

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesnelerin/varlıkların adını söyler.
- Nesne/varlıkları inceler.

Kazanım 3. Algıladıklarını hatırladığını gösterir.

Göstergeler

- Nesne/durum/olayı bir süre sonra yeniden söyler.
- Hatırladıklarını yeni durumlarda kullanır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 1. Sesleri ayırt eder.

Göstergeler

- Sesin kaynağını söyler.
- Sesin geldiği yönü söyler.
- Sesin özelliğini söyler.
- Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar.
- Verilen sese benzer sesler çıkarır.

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir.
- Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

Göstergeler

- Bedenini kullanarak ritim çalışması yapar.
- Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder.

SÖZCÜKLER: Sesler

KAVRAMLAR: Zıt: İnce-kalın, yüksek-alçak, uzun-kısa

DEĞERLER: -

MATERYALLER: Kayıt cihazı, mandallar, üzerinde "Dinlediğimiz Sesler" yazılı bir pano, doğadaki seslerle ilgili bir video

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklar ile açık alana çıkılır. Çocukların dikkati görsel ve işitsel uyaranlara çekilir. Dışarıdaki sesleri dikkatlice dinlemeleri istenir (Araba, kuş vb. seslerin yanı sıra, yürüme, taşları birbirine vurma, yerinde zıplama, yaprakları/dalları birbirine sürtme yolu ile farklı sesler de oluşturulabilir.)
- Öğretmen, “Ben bir korna sesi duydum. Arka taraftan geldi. Siz neler duydunuz? Sesler ne taraftan geliyor? Haydi konuşalım” diyerek sesin kaynağı ve geldiği yön hakkında çocuklarla sohbet eder. Duyulan her farklı ses kadar “Dinlediğimiz Sesler” panosuna birer mandal takılır.
- Sesler kayıt cihazına kaydedilir. Çocuklar duydukları seslere benzer sesler çıkarır.
- Çocuklar açık alanda iki gruba ayrılır. Bir grup duydukları seslerden yola çıkarak öğretmen rehberliğinde bir ritim oluşturur. Diğer grup ise duydukları ritme göre dans eder. Grupların rolleri çocukların ilgisine göre değişebilir.
- Sınıfa geri gelindiğinde çocuklar doğadaki sesler ile ilgili (örneğin kutuplar, çöller ve okyanuslardaki sesler vb.) bir video izler. Videodaki sesler, açık alanda duydukları sesler ile karşılaştırılır.
- QR kodlar kullanılarak “Dinlediğimiz Sesler” adında geçici öğrenme merkezi oluşturulabilir.
- Çocukların seslerin kaynağı, ince-kalın, yüksek-alçak, uzun-kısa olması gibi özellikleri hakkında konuşmalarına rehberlik edilir. Günlük yaşamlarında duydukları en ince, en kalın seslerin hangileri olduğu sorulur. Çocukların yanıtları dinlenir.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Açık alana çıktığımızda hangi sesleri duyduk?
- Hangi sesi duymak zordu/kolaydı? Neden?
- En çok hangi ses hoşunuza gitti?
- Doğada ya da kayıttan dinlediğimiz seslerden hangileri birbirine benziyordu?
- Etkinlikte duyduğumuz sesler dışında dikkatinizi çeken sesler nelerdir?
- Bütün sesler birbirine benzemiş olsa ne olurdu?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere bilgilendirme notu iletilir ve çocuklarıyla birlikte yakınlarındaki bir çocuk parkına ya da bahçeye çıkmaları istenir. Duydukları seslerin kaynağını konuşmaları ve benzerlerini beraberce çıkarmaya çalışmaları önerilir. Ailelerden çocuklarıyla birlikte dinledikleri seslerin kaynağını yazarak bir liste oluşturmaları istenir. Sınıfta “Dinlediğimiz Sesler” merkezi oluşturulur.

SES BİLGİSİ FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-3

Yer Değiştir

60-72 Ay

Erken Okuryazarlık-Oyun (Bütünleştirilmiş Bireysel, Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/ duruma/ olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.

Kazanım 15. Yer/yön/konum ile ilgili yönergeleri uygular.

Göstergeler

- Yönergeleri takip ederek mekânda konum alır.
- Yönerge vererek kişileri mekânda konumlandırır.

Kazanım 18. Etkinliğe/göreve ilişkin görsel/ sözel yönergeleri yerine getirir.

Göstergeler

- Verilen tek yönergeyi hatırlar.
- Model olunduğunda yönergeye/ yönergelere uygun davranır.
- Etkinlik sırasında yapılması gerekenleri hatırlar.

● Dil Gelişimi

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyalleri birbiriyle/yaşamla ilişkilendirir.

Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Uyaklı sözcükleri eşleştirir.
- Söylenen sözcükle uyaklı sözcükler üretir.

SÖZCÜKLER: Pil, solucan, sandık, bavul, fındık

KAVRAMLAR: Zıt: Sesli-sessiz, aynı-farklı-benzer

DEĞERLER: Adalet

MATERYALLER: (Fındık, sandık, patates, domates, zil, pil, davul, bavul, saç, taç, kum, mum, solucan, fincan gibi uyaklı sözcüklerin her biri ayrı kutuda olmalı.)

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Uyaklı sözcüklerin isimlerinin de yazılı olduğu resimli kartlar, iki kutuya konulur (Fındık, sandık, patates, domates, zil, pil, davul, bavul, saç, taç, kum, mum, solucan, fincan gibi uyaklı sözcüklerin her biri ayrı kutuda olmalı.).
- Çocuklar karşılıklı iki grup oluşturacak şekilde durur.
- Her çocuk bir kart seçer. Sırasıyla herkes seçtiği kartta ne olduğunu önce sessiz bir şekilde söyler. Söylenenler tahmin edilmeye çalışılır. Bunun için çocuklar sessizce sözcükleri söyleyen çocukların yüzüne ve dudaklarına dikkatlice bakar. Ardından sözcükler sesli bir şekilde söylenir.
- Kartlarda gördüklerinin özellikleri hakkında konuşulur.
- Daha sonra çocuklardan söyleyişi birbirine benzeyen sözcüklerin olduğu kartları bir araya getirmeleri istenir. Bu süreçte çocuklara rehberlik edilir. Örneğin pil ve zil söylenişleri benzer. Çocukların kendi kartları ile uyaklı sözcükleri bulmalarına fırsat verilir.
- Uyaklı sözcükler eşleştikten sonra sırasıyla her grup sözcüklerini söyler. Sözcüklerin söyleyişindeki ve son seslerindeki benzerliğe dikkat çekilir.
- Her gruba farklı bir sözcük verilerek uyaklı sözcük üretmeleri istenir.
- Çocuklara örnek verilebilir; çat-pat-yat vb.
- Tüm sözcükler söylendikten sonra çocuklar çember şeklinde durur.
- Bir çocuk ebe seçilir. Uyaklı sözcük kartları çocukların boynuna asılır. "Yer değiştir" yönergesi verildiğinde tüm çocukların kendi sözcüğü ile söyleniş benzer sözcüğü taşıyan arkadaşı ile yer değiştirmeleri istenir. Ebe ise yer kapmaya çalışır.
- Ebe yerini kapıldığı arkadaşının kartını alır. Kartını veren çocuk ebe olur ve "yer değiştir" yönergesini vererek arkadaşlarını yönlendirir. Oyun bu şekilde çocukların ilgisine göre sürdürülür. Bu süreçte çocukların tek bir oyunda olamasa da ebe olmalarına özen gösterilir. Çocuklara oyun tekrar oynadığında ebe olacakları söylenir.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Sözcükleri eşleştirirken nelere dikkat ettik?
- Etkinlikte söyleyişi birbirine benzeyen hangi sözcükler vardı?
- Söyleyişi birbirine benzeyen sözcükler bulmakta zorlandınız mı? Neden?
- Sizin isminizle söyleyişi benzeyen isimler neler?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere haftalık haber mektupları aracılığıyla uyaklı sözcüklerin olduğu resimli kartlar elektronik olarak gönderilir. Ailelerin çocuklarına söyleyeceği yönergeler bu kartların üzerine yazılır. Çocuklarıyla uyaklı sözcükleri bulmalarına yönelik oyun oynamaları istenir. Ailelere çocukları ile birlikte bir kütüphaneye gitmeleri ve çocuklarına uygun tekerleme kitabı ödünç alarak birlikte okumaları önerilir. Bu konuda kütüphane görevlisinden yardım alınabilir.

SES BİLGİSİ FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-4

Arkadaşım Ördek

48-60 Ay

Erken Okuryazarlık-Müzik- Matematik (Bütünleştirilmiş Bireysel, Küçük ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.
- Dikkat dağıtıcı uyaranlara rağmen etkinliğe yönelik dikkatini sürdürür.

● Dil Gelişimi

Kazanım 2. Konuşurken/şarkı söylerken sesini uygun şekilde kullanır.

Göstergeler

- Gerektiğinde sözcükleri vurgulu kullanır.
- Konuşma hızını ayarlar.

Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Sözcükleri hecelerine ayırır.
- Söylenen bir sesle başlayan sözcükler üretir.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

Göstergeler

- Bedenini kullanarak ritim çalışması yapar.
- Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder.

SÖZCÜKLER: Arkadaş, can dost

KAVRAMLAR: Duygular: Mutlu, üzgün, korkmuş

DEĞERLER: Dostluk

MATERYALLER: Mandallar, Arkadaşım Ördek şarkısı, isimleri iki heceli hayvan fotoğrafları (ördek, kedi, köpek, inek, horoz, tavuk, tavşan, tilki, zebra, eşek)

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklarla içeriğinde hayvanların ve insanların dostluğunu anlatan bir video izlenir.
- Hayvanların insanların can dostları olduğu, insanların hayvanlarla yani can dostlarla da arkadaş olabilecekleri hakkında sohbet edilir.
- İnsanlarla birlikte hayvanların da duygularının olduğu izlenilen video eşliğinde vurgulanmaya çalışılır. Mutlu, üzgün, korkmuş duygularını hayvan ve insanların ne zaman hissettiklerine örnekler söylenir.
- Öğretmen, "Ö sesiyle başlarım göllerde yüzmeyi pek severim. Bilin bakalım ben neyim?" sorusunu sorar ve çocukların /ö/ sesi ile başlayan tahminlerini dinler.

- Ardından çocuklar /ö/ sesiyle başlayan farklı sözcükler söylemeye teşvik edilir. Aşağıdaki şarkı öğretmenin oluşturacağı ritme göre söylenir. Çocuklar önce dinler, ardından ritme alışmaları için dans ederler.
Arkadaşım Ördek
Gölde giderken rastladım.
Bana "merhaba" dedin.
Ayakların perdeli,
Gözlerin minik,
Arkadaşım ör, arkadaşım dek, arkadaşım ördek.
Gagan ise sapsarı.
Çok çok güzeldi.
Haydi hem dans edelim,
Hem de gülelim.
Arkadaşım ör, arkadaşım dek, arkadaşım ördek.
- Şarkı çocuklarla birlikte de söylenir. Şarkı bittikten sonra çocuklar bir defa da elleriyle ritim tutarak şarkıyı söylerler.
- Öğretmen şarkıdaki sadece "ördek" sözcüğünün hecelendiği kısmı vurgulayarak peş peşe birkaç defa söyler. Örneğin, "Arkadaşım -ör, arkadaşım -dek arkadaşım ördek" bölümü peş peşe birkaç defa söylenir.
- Daha sonra öğretmen bu heceleme etkinliğini diğer hayvanlar için de yapar. Çocuklar tekrar eder.
- Ardından öğretmen "arkadaşım -i, arkadaşım -nek" der ve çocukların tamamlamasını bekler.
- İkişer kişilik gruplar oluşturulur. Her ikişerli grup bir hayvan adı belirler. Bunu yaparken hayvanların fotoğraflarından yararlanılır.
- Seçtikleri hayvan adlarını diğer hayvan adlarında olduğu gibi hecelemeleri istenir. Örneğin; "arkadaşım -ke, arkadaşım -di, arkadaşım kedi" gibi.
- Sözcükler hecelerine ayrılırken bazı çocuklar bedenlerini kullanarak ritim çalışması yapar.
- Bazı çocuklar da hayvan isimlerini heceleyerek söyler. Hece sayısı kadar arkadaşının kıyafetine mandal takar.

● DEĞERLENDİRME

- Etkinlik sonunda yararlanılan mandallar tüm çocukların görebileceği bir şekilde ortaya bırakılır. Çocuklarla bir çember olunur.
- Her çocuk çemberde yerini alır ve minderlerin üzerine oturur. Öğretmen oyunda kullanılan bazı fotoğrafları gösterir ve sözcüklerin hece sayıları belirlenir. Hece sayısı kadar mandal birleştirilir.
- Çocuklar tüm mandalları bu şekilde bir araya getirerek arkadaşlık heykeli oluştururlar.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere etkinlikle ilgili bilgilendirme notu iletilerek etkinlikten haberdar edilir. Ailelerin çocuklarıyla birlikte kendilerine gönderilen çocuk şarkısından bir sözcüğü seçerek aynı oyunu oynamaları önerilir. Çocukların okula geldiklerinde evde oynadıkları oyunla ilgili deneyimlerini paylaşımları istenir. Ailelere çocuklarının bu oyunu yakın çevresindeki arkadaşları ile oynamalarına fırsat vermeleri söylenir.

SES BİLGİSİ FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-5

Küpü Atıyorum, Sesleri Söylüyorum

48-60 Ay

Oyun-Erken Okuryazarlık (Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.

Kazanım 8. Çeşitli örüntüler geliştirir.

Göstergeler

- İki ve daha fazla ögeden oluşan örüntüdeki kuralı söyler.
- Örüntüyü kuralına göre devam ettirir.

● Dil Gelişimi

Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Sözcüklerin ilk sesini söyler.
- Aynı sesle başlayan sözcükleri eşleştirir.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

Göstergeler

- Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder.
- Materyal kullanarak dans eder.

SÖZCÜKLER: Küp

KAVRAMLAR: Zıt: Aynı-farklı

DEĞERLER: Sabır

MATERYALLER: Altı farklı yüzünden üçüne /s/ üçüne de /k/ sesiyle başlayan sözcük görsellerinin yapıştırıldığı bir küp, hareketli ve sözsüz çocuk müzikleri, öğrenme ortamındaki nesne/eşya/oyuncaklar

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklarla birlikte altı farklı yüzünde iki farklı ses birimle başlayan sözcüklerin görselleri yapıştırılmış bir küp hazırlanır. Örneğin bu ses birimlerden biri /s/, diğeri de /k/ olabilir.
- Belirtilen ses birimlerle başlayan sözcükler, çocuklarla önceden okunan resimli bir çocuk kitabından seçilebileceği gibi öğrenme ortamı içerisindeki nesne/eşya/oyuncak isimleri de olabilir. Önemli olan /s/ ve /k/ sesleriyle başlamasıdır. Örneğin sincap, karpuz, salıncak, kitap, serçe, keçi.
- Çocuklarla bir çember oluşturulur. Küpteki nesneler gösterilerek özellikleri hakkında konuşulur. Öğretmen hareketli ve sözsüz bir çocuk şarkısı eşliğinde küpün elden ele dolaşmasına rehberlik eder.
- Birinci turda, müzik zaman zaman durdurulur ve küp hangi çocuğun elinde kaldıysa küpün üst tarafında olan görselde ne varsa ismi söylenir. Böylece ilk turda çocukların görsellere aşina olmaları sağlanır.

- İkinci turda, küp bu sefer sırası gelen çocuk tarafından ortaya atılır ve üstte kalan görselin ismi söylenir. Ardından da öğretmen rehberlik etmesiyle sözcüğün ilk sesi söylenir.
- Çocukların /s/ sesini çıkarmalarına yönelik yönergeler verilir. Örneğin, "Yılan nasıl ses çıkarır? Ya-vaş/hızlı/sessiz/yüksek sesle söyleyelim," gibi.
- Sincap, salıncak, serçe sözcüklerinin /s/ sesiyle başladığı, keçi, karpuz, kitap sözcüklerinin /k/ sesiyle başladığı söylenir /k/ sesi için de benzer süreç gerçekleştirilir. Örneğin kırk sözcükleri /k/ sesi vurgulanarak birkaç defa farklı tonlarda ve hızlarda söylenir. Bu süreçte çocuklarla ilgili ses birimi çalışılırken aynı heceyle başlayan sözcükler yerine (sarı, sakız, saman) farklı hecelerle başlayan sözcükler (sincap, salıncak, serçe) örnek olarak kullanılmalıdır. Böylece çocuklar ses birimleri fark edebilir.
- Çocuklarla bir tur küp atıldıktan sonra üste gelen görsellerin ilk seslerini söylemeleriyle oyun devam eder.
- Öğretmen tekrar hareketli ve sözsüz bir çocuk şarkısı açar. Müzik eşliğinde ritme uygun dans edilerek küp elden ele dolaşır.
- Müzik durdurulduğunda küp hangi çocuğun elindeyse küpü atar ve üste gelen görseldeki sözcüğün ismini söyler. Bu sefer öğretmen görselde üste gelen sözcükle aynı sesle başlayan ve başlamayan birer nesne/eşya/oyuncak gösterir. Çocuklarla birlikte küpte üstte gelen sözcük ile aynı sesle başlayan nesne/eşya/oyuncak eşleştirilir.
- Çocuklar böylece küpteki sözcüklerle aynı sesle başlayan nesne/oyuncak/eşyaları, öğretmenin yönlendirmesiyle bir masanın üstüne, büyükçe bir kutunun içine ya da sınıfta bir köşeye ayırır.
- Bir köşeye toplanan nesnelerle/eşyalarla/oyuncaklarla sırayla /s/ sesiyle başlayan ve ardından /k/ sesiyle başlayanlar olmak üzere bir örüntü oluşturulur. Örüntüyü öğretmen başlatır. Çocukların örüntünün kuralını fark etmesi sağlanır.
- Örüntü oluşturulurken çocuklar nesnelerin/eşyaların/oyuncakların isimlerini ve hangi sesle başladıklarını söyleyerek yan yana dizer.

● DEĞERLENDİRME

- Çocuklarla birlikte oyun sürecinde kullanılan nesne/eşya/oyuncaklar, isimleri ve hangi sesle başladıkları tek tek söylenerek toplanır ve yerlerine yerleştirilir.
- Çocuklara resimli öykü kitaplarından ikişerli şekilde bazı nesne/hayvan/eşya vb. görseller gösterilerek aynı sesle başlıyorsa ayağa kalkmaları, farklı sesle başlıyorsa yere çöelmeleri söylenerek deve-cüce oyunu oynanır.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere aile bilgilendirme notu gönderilir. Evlerinde bazı eşya, nesne ya da oyuncakları çocuklarına göstermeleri ve bunların ilk seslerinin çocukları tarafından bulunmasına rehberlik etmeleri istenir. Çocuklarla birlikte her defasında bir ses birim olmakla birlikte söylenen ses birimle aynı sesle başlayan nesne, oyuncak, vb. bulup adlarını söylemeleri önerilir. Bu sürecin sadece bir defa değil, farklı ses birimleri eşliğinde rutin bir sürece dönüşmesine rehberlik edilir. Ailelere çocukları ile market alışverişine gitmeleri söylenir. Alışveriş listesindeki malzemeler alınırken malzemelerin ilk sesleri söylenir.

SES BİLGİSİ FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-6

Bahçede Neler Var?

48-60 Ay

Erken Okuryazarlık-Fen (Bütünleştirilmiş Bireysel, Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesnelerin/varlıkların adını söyler.
- Nesneleri/varlıkları inceler.
- Nesnelerin/varlıkların fiziksel özelliklerini betimler.

● Dil Gelişimi

Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Sözcüklerin ilk sesini söyler.
- Sözcüklerin son sesini söyler.
- Söylenen bir sözcüğün ilk sesiyle başlayan sözcükler üretir.
- Söylenen bir sözcüğün son sesiyle biten sözcükler üretir.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 3. Nesne/araç kullanarak koordineli hareketler yapar.

Göstergeler

- Atılan nesneleri yakalar.
- Nesneleri belirli bir mesafeden hedefe atar.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 3. Kendine güvenir.

Göstergeler

- Grup önünde kendini ifade eder.
- Gerektiğinde liderliği üstlenir.

SÖZCÜKLER: Yaprak, taş

KAVRAMLAR: Zıt: Farklı-aynı

DEĞERLER: Saygı

MATERYALLER: Okul bahçesindeki doğal malzemeler, zil/marakas

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklarla birlikte okulun bahçesine çıkılır. Çocukların her birine birer torba verilir. İnsanlara saygı duyduğumuz gibi doğaya da saygı duymamızın önemi hakkında kısaca sohbet edilir.
- Öğretmen süre açısından çocuklara rehber olabilmek için eline bir zil ya da marakas alır. Çocuklar zil/marakas sesini duyuncaya kadar bahçede buldukları üç farklı doğal malzemeyi (taş, yaprak, ağaç dalı vb.) torbalarına koyar.
- Ardından toplanan doğal malzemeler hakkında çocuklarla konuşulur. Öncelikle tüm çocuklar torbalarına neler koyduklarını söyler. Bu süreçte öğretmen de doğal malzemeler toplar ve sohbeti başlatır.
- Torbadaki malzemelerin isimleri ile birbirinden farklı ve benzer yönleri hakkında sohbet edilir.

- Öğretmen tekrar sohbetin içeriğini değiştirerek torbasındaki bir malzemenin ilk ve son sesini söyler. Malzemelerin arasındaki benzerlik ve farklılığa ilişkin bir cümle kurar.
- Örneğin öğretmen, torbasından yaprağı gösterir. Yaprak, ilk sesi /y/, son sesi /k/. Bu süreci çocukların da bireysel olarak gerçekleştirmesi için rehber olur.
- Çocuklar ikiyeşli eş olurlar. Her gruba birer top verilir.
- Eşler karşı karşıya durur. Öğretmen, her ikiyeşli grubun yanına gelip eşlerden birinin torbasından bir malzeme seçerek gösterir.
- Çocuklar, seçilen malzemenin ilk sesiyle başlayan sözcükler üretmeleri ve her seferinde topu birbirlerine atıp tutmaları için yönlendirilir.
- Örneğin öğretmen iki çocuğun torbalarından taş seçti. *“Taş. Aynı sesle başlayan sözcükler üretelim ve topu birbirimize atıp tutalım. Bakalım hangi sözcükleri bulabileceğiz”* diyerek çocuklara rehber olur.
- Çocukların torbalarından malzemeler seçerek benzer süreci gerçekleştirmeleri söylenir. Oyun her grubun iki ya da üç farklı sesle başlayan sözcük üretmelerinin ardından sona erer.
- En son aşamada ise çocuklar sırayla liderliği üstlenir ve torbalarından istediği bir nesneyi seçer. Çocukların torbalarından seçilen doğal malzemelerin son sesleriyle aynı biten sözcükler üretilmeye çalışılır.
- Örneğin torbadan *“dal”*, seçildi, *“şal”* sözcüğü üretilebilir. Bu son aşama çocukların hazırbulunuşluklarına göre gerçekleştirilir. Öğretmenin vereceği örnekler ile rehberliği önemlidir. Oyun her grubun iki ya da üç farklı sesle biten sözcük üretmelerinin ardından sona erer. Açık alanda toplanan nesneler bahçeye bırakılır.

● DEĞERLENDİRME

- Çocuklar ve öğretmen büyük bir çember oluşturup yere veya sandalyelere oturur.
- Bir sözcük söylenir (örneğin toprak) ve o sözcükle aynı sesle başlayan başka bir sözcük üretilir (örneğin tarak).
- Elini yanında oturan (sağında ya da solunda) çocuğun omzuna/elinin üzerine/burnuna vb. koyar.
- Oyun, çember tamamlanıncaya kadar sürdürülür.
- Ardından bir sözcük söylenir. O sözcüğün son sesiyle biten bir sözcük üretilmeye çalışılır.
- Çocuklardan biri lider olup istediği bir sözcüğü söyleyip aynı sesle başlayan ya da sözcüğün son sesiyle biten başka sözcükler bulmaları konusunda arkadaşlarını yönlendirebilir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelerin de katıldığı doğada bir etkinlik planlanır. Bu etkinlikte uzman bir konuk eşliğinde yaprak, taş vb. doğal malzeme çeşitleri hakkında konuşulur. Özellikleri tartışılır. Çocuklarla birlikte ailelerin beraber oynayabilecekleri bir oyun planlanıp uygulanır. Top eşliğinde aynı sesle başlayan ve sözcüklerin son sesiyle biten yeni sözcükler üretme oyunları oynanabilir.

Zarfların İçinde Ne Var?

60-72 Ay

Erken Okuryazarlık-Oyun (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Gerçek durumu inceler.

Kazanım 7. Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre düzenler.

Göstergeler

- Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre eşleştirir.
- Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre sınıflandırır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Sözcüklerin ilk sesini söyler.
- Sözcüklerin son sesini söyler.
- Aynı sesle başlayan sözcükleri eşleştirir.
- Aynı sesle biten sözcükleri eşleştirir.

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazılı materyaller hakkında konuşur.
- Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.

SÖZCÜKLER: Zarf, fotoğraf

KAVRAMLAR: Zıt: İlk ve son

DEĞERLER: Adalet

MATERYALLER: Çocukların altına adlarının yazılı olduğu kendi fotoğrafları, çocuk sayısı kadar beyaz zarf, zarfların üzerine yapıştırılacak ve her çocuğa ayrı ayrı verilecek logo/pullar, hareketli bir çocuk şarkısı, top

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklardan etkinlikten bir ya da iki gün önce fotoğraflarını okula getirmeleri istenir. Fotoğrafların altına çocukların adları, adlarının ilk ve son harfleri renkli olacak şekilde yazılır. Fotoğraflar beyaz zarfların içine koyulur. Çocuklar zarfların içinde neler olduğunu bilmez.
- Zarfların her birinin üzerine farklı bir pul ya da logo yapıştırılır. Çocukların ellerine de bu logolar-dan/pullardan verilir. Amaç, çocukların ellerindeki logoları/pulları zarfların üzerindeki logolarla/pullarla eşleştirerek kendilerine ait zarfları bulabilmelerine rehberlik etmektir.
- Hareketli bir çocuk şarkısı çalınır. Çocukların ellerine verilen logolar/pullar aracılığıyla müzik bite-ne kadar kendilerine ait zarfları bulmaları beklenir.

- Çocukların her biri zarflarını bulduğunda onlardan zarfların içinde nelerin olabileceğini tahmin etmeleri istenir. Çocukların tahminleri dinlenir.
- Ardından her çocuk teker teker çağrılır. Her çocuğun zarfında başka bir arkadaşının fotoğrafı ve adı bulunmaktadır.
- Çocuklar zarfları açarak arkadaşlarına göstermeden fotoğraflarda kimlerin olduğunu tarif eder. Bu süreçte ilk olarak 1- Fotoğraftaki arkadaşının adının ilk sesini, 2- Fotoğraftaki arkadaşının adının son sesini, 3- Arkadaşlarının fiziksel bir özelliğini (örneğin saçları uzun, gözleri siyah vb.) söyler.
- Üç ipucunun ardından fotoğrafın kime ait olduğu bulunmaya çalışılır. İpuçları yeterli olmazsa çoğaltılabilir.
- Bütün zarflar açıldıktan sonra fotoğraflar yere dizilir. Öğretmen fotoğrafların altında yazan adları göstererek çocukların dikkatini, isimlerin ilk ve son harflerine çeker. Öğretmen adlarındaki ilk ve son harflerin renkli yazıldığını çocukların fark edebilmesine rehber olur. Her çocuk adlarının ilk ve son harfini gösterir.
- Ardından altında ismi yazılı fotoğraflarla aşağıdaki yönergeler gerçekleşir: 1-Adı aynı sesle başlayan çocuklar varsa fotoğrafları yan yana dizilir. 2-Adı aynı sesle biten çocuklar varsa fotoğrafları yan yana dizilir.
- Çocuklarla adlarının ilk ve son seslerine farkındalık oluştuktan sonra fotoğraflar çocukların boynlarına asılır.
- Çocuklarla bir çember oluşturulur. Çemberde hareketli bir çocuk şarkısı eşliğinde bir şapka elden ele dolaştırılır. Müzik zaman zaman durdurulur. Müzik durunca şapka kimin elinde kaldıysa şapkayı takar ve önce adı aynı sesle başlayan bir arkadaşı varsa onunla yer değiştirir. Bir tur bu şekilde oynanır. Diğer turda da adlarının son sesi aynı olanlar yer değiştirir (Fotoğraflardan başka bir oyunda yararlanılabilir.).
- Oyunda adlarının ilk sesi aynı olan çocuklar yoksa onların da yer değiştirebilmesi için çocuklarla farklı fikirler üretilebilir. Öğretmen de bu süreçte rehber olur.

● DEĞERLENDİRME

Çocuklarla hareketli bir çocuk şarkısı eşliğinde dans edilir. Müzik durduğunda çocuklar bulundukları ortamda istedikleri bir nesne/eşya/oyuncağın üzerine ellerini koyar. Ardından öğretmen her seferinde farklı yönergeler verir: Örneğin;

- Dokunduğun nesne/eşya/oyuncağın ilk sesini söyle.
- Dokunduğun nesne/eşya/oyuncağın son sesini söyle.
- Dokunduğun nesneyle/eşyayla/oyuncakla aynı sesle başlayan bir nesneye dokunan varsa elini o arkadaşının elinin üzerine koy.
- Dokunduğun nesne/eşya/oyuncakla aynı sesle biten bir nesneye dokunan varsa elini o arkadaşının elinin üzerine koy.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere, yapılan etkinliği anlatan bilgilendirme notu iletilir. Aile üyelerinin ve yakın çevresindekilerin adları hakkında konuşmaları, adlarının ilk ve son seslerini bulmaya çalışmaları önerilir. Çocuklarla birlikte birer mektup yazılır. Mektuplar zarflara konularak çocuklara postaneye gitmeleri ve mektuplarını göndermeleri önerilir.

T Dedektifi

60-72 Ay

Erken Okuryazarlık-Oyun (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/ olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesnelerin/varlıkların adını söyler.
- Nesneleri/varlıkları inceler.
- Nesnelerin/varlıkların benzer yönlerine örnekler verir.
- Nesnelerin/varlıkların farklı yönlerine örnekler verir.

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir.
- Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.

Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Sözcüklerin ilk sesini söyler.
- Söylenen bir sesle başlayan sözcükler üretir.
- Söylenen bir sözcüğün ilk sesiyle başlayan sözcükler üretir.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Cümle/olay örgüsü/bilmece/şiiir/tekerleme ya da özgün bir öykü oluşturur.
- Olay örgüsünü/şiiiri/öyküyü dinledikten sonra başlık üretir.

Kazanım 13. Yazı yazma öncesi becerileri gösterir.

Göstergeler

- Yazı ve çizimin bir arada olduğu ürünler oluşturur.
- Yazı yazmayı taklit eder.

SÖZCÜKLER: Dedektif

KAVRAMLAR: Zıt: Aynı-farklı, ıslak-kuru, Yön: Sağ-sol

DEĞERLER: Sorumluluk

MATERYALLER: A4 kâğıtları, /t/ sesi ile başlayan nesneler

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Öğretmen önceden eğitim ortamına /t/ sesi ile başlayan materyaller yerleştirmiştir.
- Tik tak tik tak sözlerini peş peşe söyleyerek sesi hissetme çalışması yapılır.
- Çocuklara /t/ sesi dedektifi olacakları söylenir. Dedektifin bazı gizli olan durum, nesne ve olayları araştıran kişiler olduğu söylenir. Her çocuğun sorumluluk almasına özen gösterilir.
- Öncelikle çevrelerinde /t/ sesi ile başlayan neler bulabileceklerini tahmin etmeleri ve tahminlerini çizgi ile ikiye ayrılmış bir kâğıdın sol tarafına çizmeleri istenir. Bu süreçte çocukların resimle birlikte yazıyı taklit etme girişimlerine fırsat verilmelidir.
- Kâğıdın sol tarafını karıştıran çocuklar olursa öğretmen de bir kâğıt alır ve çocuklarla aynı yöne dönerek bir mandal kullanıp sol tarafını çocuklara gösterir.
- Sınıfta, okulda, bahçede dolaşarak çocuklardan öğretmenin sakladığı /t/ sesi ile başlayan nesneleri bulup getirmeleri istenir (taş, toka, toprak, tuvalet kâğıdı, terlik, tarak, tabak, tencere gibi).
- Nesneler toplandıktan sonra sınıfa dönülür. Toplanan nesneler tek tek gösterilerek nesnelerin ortak özellikleri ve farklılıkları hakkında konuşulur. Tüm nesnelerin /t/ sesiyle başladığı tekrar vurgulanır. Sınıftan çıkmadan önce A4 kâğıdına çizdikleri nesnelerin sağ tarafına topladıkları nesneleri çizmeleri istenir.
- Daha sonra bu nesneler ile bir öykü oluşturulacağı söylenir ve öyküye başlanır. (Örneğin öğretmen, *"Tavşan Tini yağmurlu bir sabaha uyandı. Her taraf ıslaktı. Yağmur sonrası toprak kokusunu içine çekti. Çok acıktığını fark etti."* diyerek öyküyü başlatır.). Bir süre anlattıktan sonra her çocuktan topladıkları nesnelerden birini seçerek öyküyü sürdürmesi istenir.
- Tüm çocuklara fırsat verildikten sonra öykü tamamlanır. Oluşturulan öyküyü öğretmen tekrar anlatarak çocuklardan öyküye bir başlık bulmalarını ister.
- Öykü ile ilgili sorular sorularak çocukların yanıtları dinlenir.

● DEĞERLENDİRME

Çocuklardan birlikte oluşturdukları öyküyü resimlemeleri istenir. Resimledikleri öykü okuma ve dinleme merkezine konulur. Öyküyle ilişkili aşağıdaki sorular çocuklara yöneltilir:

1. Öyküde /t/ sesiyle başlayan hangi nesne/eşyalar vardı?
2. Öyküde olmayan ve /t/ sesiyle başlayan bir nesne/eşya ismi söyleyelim.
3. Bu oyunda en çok hoşuna giden bölüm neresi oldu? Neden?
4. Adı /t/ sesiyle başlayan arkadaşlarınız var mı? Adlarını söyler misiniz? Haydi /t/ sesiyle başlayan isimler bulalım.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere aile bilgilendirme notu aracılığıyla çocuklarıyla birlikte evde ya da ev dışındaki ortamlarda /t/ sesi ile başlayan nesneler/isimler vb. bulmaları ve yazmaları istenir. Ayrıca bir pastaneye gidilerek tatlı ve tuzlu yiyecekler hakkında pastacı ya da pastane sahibiyle sohbet etmeleri önerilir.

SES BİLGİSİ FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-9

Saklı Nesneler

60-72 Ay

Erken Okuryazarlık- Matematik (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 10. Sayma becerisi sergiler.

Göstergeler

- Gösterilen gruptaki nesneleri sayar.
- Saydığı nesne/varlıkların kaç tane olduğunu söyler.

Kazanım 12. Parça ve bütün ilişkisini kavrar.

Göstergeler

- Bir bütünü parçalara böler.
- Parça ve bütün ilişkisini açıklar.

Kazanım 18. Etkinliğe/göreve ilişkin görsel/sözel yönergeleri yerine getirir.

Göstergeler

- Verilen birden fazla yönergeyi hatırlar.
- Model olunduğunda yönergeye/yönergelere uygun davranır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir.
- Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.

Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Cümleyi sözcüklerine ayırır.
- Sözcükleri hecelerine ayırır.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 2. Büyük kaslarını koordineli kullanır.

Göstergeler

- Tek ayak üzerinde sıçrar.
- Bir hareketten diğerine seri bir şekilde geçiş yapar.

Kazanım 6. Küçük kaslarını kullanarak koordineli hareketler yapar.

Göstergeler

- Nesneleri toplar.
- Ellerini/parmaklarını/ayaklarını eş zamanlı ve koordineli hareket ettirir.

SÖZCÜKLER: Büyüteç, zarf, mandal, araba

KAVRAMLAR: Sayı:1'den 10'a kadar

DEĞERLER: Yardımseverlik

MATERYALLER: Blok/küp, büyüteç, zarf, mandal, araba vb. saklamak için seçilen nesneler (Farklı hece sayısını içeren nesneler olmasına dikkat edilmelidir.)

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklar gelmeden önce hedef sözcük olarak belirlenen nesneler (blok/küp, büyüteç, zarf, mandal, araba vb.) sınıfın çeşitli yerlerine saklanır.
- Çocuklara ipuçlarını kullanarak saklı nesneleri bulmaları söylenir. Saklı nesneler öğretmenin söyleyeceği cümlelerde yer alır. Cümledeki sözcük sayısını bulduktan sonra nesneyi aramaya başlamaları istenir. Örneğin, “**Mavi blok** nerede?” “**Zarfımı** bulamıyorum.” “Etkinlik için **büyüteç** gerekli.” gibi cümleler sırayla söylenir.
- Cümleleri söylerken her sözcükte elini bir kez çırpma ya da bir parmağını havaya kaldırma gibi hareketlerle çocuklara destek olunur (Mavi-blok-nerede?). Her cümledeki sözcük sayısı bulunduğundan sonra nesneyi bulup getirmelerine fırsat verilir. Bütün nesneler bulununcaya kadar etkinlik sürdürülür.
- Çocuklar nesneleri bulamazsa bazı çocuklardan arkadaşlarına ek ipuçları sunarak yardımcı olmaları istenir.
- Çocuklar bir çember oluşturur. Bulunan nesneler orta alanda bir araya getirilir. Nesnelerin günlük yaşamda nerelerde kullanıldığı hakkında sohbet edilir.
- Bir nesne gösterilerek hecelenir. Çocuklar her heceyi aynı hareket ile temsil eder. Örneğin büyüteç sözcüğünü söylerken üç defa tek ayağının üzerinde zıplama, zarf sözcüğünü söylerken bir kere el çırpma gibi.
- Bütün sözcükler için temsili hareketler belirlendikten sonra nesneler sırayla gösterilir ve çocuklardan o sözcüğün hecelerini saymaya yardımcı hareketleri bulmaları ve göstermeleri istenir.
- Gittikçe artan hızda nesneler gösterilerek oyun sürdürülür.

● DEĞERLENDİRME

- Öğretmen çocuklardan bir cümle kurmalarını ister. Ardından cümlelerdeki sözcükler, hareketler yoluyla temsil edilerek ayrılır.
- Çocuklardan isimlerini heceleyerek söylemeleri ve hecelerken el çırpma, zıplama, dizine vurma gibi temsili hareketler yapmaları istenir.
- Çocukların isimlerindeki hece sayılarına göre grafik hazırlanıp incelenir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere “Saklı Nesneler” isimli etkinliğin nasıl oynandığı video kaydı alınarak iletilir. Ailelerden önce resimli öykü kitaplarından kısa cümleler okumaları ve cümlelerdeki sözcük sayısı kadar hareket bulmaları önerilir. Ardından çocuklarıyla birlikte aile üyelerinin isimlerini hecelere ayırarak farklı hareketlerle hecelere ayırma çalışması yapmaları önerilir.

SES BİLGİSİ FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-10

Son Ses

60-72 Ay

Erken Okuryazarlık (Büyük ve Küçük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.
- Dikkat dağıtıcı uyarılara rağmen etkinliğe yönelik dikkatini sürdürür.

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesnelerin/varlıkların adını söyler.
- Nesneleri/varlıkları inceler.

Kazanım 3. Algıladıklarını hatırladığını gösterir.

Göstergeler

- Nesne/durum/olayı bir süre sonra yeniden söyler.
- Eksilen/eklenen nesneyi söyler.

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Gerçek durumu inceler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 2. Konuşurken/şarkı söylerken sesini uygun şekilde kullanır.

Göstergeler

- Sesinin şiddetini ayarlar.
- Gerektiğinde sözcükleri vurgulu kullanır.

Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Sözcüklerin son sesini söyler.
- Söylenen bir sesle başlayan sözcükler üretir.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Olay örgüsünü/şii/öyküyü dinlemeden önce başlık üretir.
- Cümle/olay örgüsü/bilmece/şiiir/tekerleme ya da özgün bir öykü oluşturur.

SÖZCÜKLER: Oyun oluşturmak

KAVRAMLAR: Zıt: Aynı-farklı, ilk-son

DEĞERLER: Öz denetim

MATERYALLER: Öğrenme sürecindeki nesneler/eşyalar/oyuncaklar

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklar sayılarına göre en az üç kişilik gruplara ayrılır ve gruplar birbirinden ayrı yerlerde duracak şekilde konum alırlar.
- Gruplardan birine kalem verilir. Kalem sözcüğü son sesine vurgu yaparak birkaç defa söylenir. Son sesinin /m/ sesi olduğunu hissettirdikten sonra, sınıfta /m/ sesi ile başlayan bir nesne bulmalarını ve buldukları nesneyi başka bir gruba götürmeleri istenir.
- O grup kendilerine getirilen nesneyi (örneğin makas) sesli şekilde söyledikten sonra, son sesi ile başlayan yeni bir nesne aramaya başlar.
- Bu şekilde tüm gruplar kendilerine verilen nesnenin son sesi ile aynı sesle başlayan bir nesne buluncaya kadar etkinlik sürdürülür.
- Oyun sürecinde bulunan nesneler bir araya getirilir. Nesnelerin bitiş sesi ile başlayan birkaç nesne daha eklenir.
- Daha sonra nesnelerden birinin üzeri kapatılır. Çocuklardan hangi nesnenin kapatıldığını bulmaları istenir.
- Oyun sonunda her grup ortaya getirilen nesnelerden birini seçer.
- Bu nesneyi kullanarak bir oyun oluşturmaları ve oluşturdukları oyunu anlatmaları istenir. Çocuklar oyunlarına bir ad bulurlar.
- Öğretmen tüm grupların oyununu çocuklar anlatırken ses kayıt cihazına kaydeder.
- Ardından farklı günlerde çocukların kendi oluşturdukları oyunlar oynanabilir.

● DEĞERLENDİRME

- Çocuklardan kendi isimlerinin son sesini söylemeleri ve bu sesle başlayan nesneleri resimlemeleri istenir.
- Çocuklara oyun oluştururken neler hissettikleri sorulur ve çocukların yanıtları dinlenir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Oyunla ilgili ailelere bilgilendirme notu iletilir ve ailelerin de aynı oyunu evlerinde oynamaları istenir. Oyunda hangi sözcüklerin bulunduğuyla ilişkin oklarla bir sözcük haritası yapılır. Ailelerden çocukları ile birlikte manava gitmeleri istenir. Manavdaki meyve ve sebze adlarını söylerken sözcüğün son sesine dikkat çekilir. Çocuklardan seçilen meyvenin/sebzenin son sesi ile başlayan yeni sözcükler bulmaları istenir.

Sırtımdaki Çizgiler

36-48 Ay

Sanat-Erken Okuryazarlık (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Büyük Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesneye/duruma/olaya yönelik sorular sorar.
- Dikkatini çeken nesneye/duruma/olaya yönelik yanıtları dinler.

● Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir.
- Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyaller aracılığıyla farklı kompozisyonlar oluşturur.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 8. Araç gereç kullanarak manipülatif hareketler yapar.

Göstergeler

- Parmağını kullanarak çizim yapar.
- Kalem tutmak için üç parmağını işlevsel kullanır.

Kazanım 9. Özgün çizimler yaparak kompozisyon oluşturur.

Göstergeler

- Kontrollü karalamalar yapar.
- Özgün çizimler yapar.

Kazanım 11. Bedenini kullanarak yaratıcı hareketler yapar.

Göstergeler

- Nesne/durum/olayı hareketleri ile taklit eder.
- Verilen bir yönergeye/göreve uygun farklı hareket formları üretir.

SÖZCÜKLER: Çizgi

KAVRAMLAR: Zıt: Eğri, düz

DEĞERLER: Yardımseverlik

MATERYALLER: Tıraş köpüğü/un/kum, A4 kâğıdı, mandal, boya kalemi, hareketli bir çocuk şarkısı

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çizgilerle ilgili çocuklarla sohbet edilir. “Evden gelirken nerelerde çizgiler görüyorsunuz?” diye sorulur ve çocukların yanıtları dinlenir. Birbirinden farklı boyutlarda, renklerde, biçimlerde çizgiler olduğuna dikkat çekilir.
- Çocuklar tıraş köpüğü/kum/un gibi materyalleri kullanarak farklı çizgiler çizer.
- Ardından yere otururlar. Karşılarındaki duvar gösterilerek “Elimizle karşıdaki duvara düz/dalgalı/kesik/kısa/uzun çizgiler çizelim” yönergeleri sırayla verilir.
- Daha sonra bu çizgileri “Parmağımızla, burnumuzla, çenemizle, kulağımızla çizelim.” yönergeleri sırası ile verilir.
- “Bir çizgi ile neler yapabilirsiniz?” diye sorulur ve çocukların yanıtları dinlenir.
- Çocuklar çemberde arka arkaya bakacak şekilde otururlar. “Şimdi yardımlaşma zamanı.” denilir. Her çocuğun arkasına bir mandal yardımı ile A4 kâğıdı tutturulur.
- En arkaya öğretmen oturur. Önündeki çocuğun sırtındaki kâğıda bir çizgi çizer ve o çocuk da sırtında hissettiği çizgiyi kendi önündeki arkadaşının sırtına çizer.
- Bu şekilde tüm çocuklar sırtlarında hissettikleri çizgileri önündeki arkadaşının sırtına çizer. Düz/dalgalı/kesik/kısa/uzun çizgiler ile etkinlik sürdürülür. Çocukların her çizgi çiziminin ardından hislerine ve çizdiklerine ilişkin düşünceleri alınır.
- Çocuklar sırtlarındaki kâğıtları alıp masalarına geçer. Bu çizgileri herhangi bir nesne/obje/eşyaya benzeterek resimlerini tamamlar.
- Öğretmen çizgiler için bir haber programı yapan sunucu olur. Eline bir mikrofon alır.
- Çocukların yanına teker teker giderek çizgilerle ilgili tamamladıkları resimlerini anlatmalarını ister. Ardından çocuklar sunucu rolünü üstlenir.
- Çocuklardan çizimlerle ilgili arkadaşlarına sorular sormaları ve yanıtları dinlemeleri istenir.
- Çocukların anlatımları ses kayıt cihazı ile kaydedilir. Neler anlattıklarını zaman zaman dinlerler.

● DEĞERLENDİRME

- Çocuklar ikişer kişilik gruplar oluşturur.
- Müzik eşliğinde birlikte dans ederler. Müzik durduğunda sırayla her biri vücudu ile bir çizgi oluşturur ve arkadaşı gördüğü çizgiyi kâğıda çizer.
- Bir süre bu şekilde etkinlik sürdürülür. Daha sonra müzik durduğunda çocuklardan biri kâğıda bir çizgi çizer arkadaşı da onu bedeni ile taklit eder.
- Etkinlik, tüm çocuklar birkaç farklı çizgi oluşturup kâğıda çizinceye kadar sürdürülür.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere bilgilendirme notu iletilerek çocuklarıyla bahçeye çıkmaları ve yaprak toplamaları istenir. Yaprakların çizgileri hakkında konuştuktan sonra A4 kâğıdını yaprağın üzerine koyarak kalemle karalamalar yapıp desen oluşturmaları istenir. Bu desenli ürünlerini yaşadıkları evin/binanın önüne asmaları ve inceleyen insanlara ailelerin açıklayıcı bir not oluşturmaları önerilir. Böylece çocuklar okul dışında da oluşturdıkları ürünlerini toplumun diğer üyeleriyle paylaşma fırsatı bulur.

YAZI FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-2

Alışverişe Çıkıyoruz

48-60 Ay

Drama-Erken Okuryazarlık (Bütünleştirilmiş Küçük ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeler

- Nezaket sözcüklerini kullanır.
- Karşısındakini etkin bir şekilde dinler.

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir.

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazılı materyaller hakkında konuşur.
- Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar.

Kazanım 12. Yazı farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazının işlevini söyler.
- Yazının günlük yaşamdaki önemini açıklar.

Kazanım 13. Yazı yazma öncesi becerileri gösterir.

Göstergeler

- Yazı ve çizimin bir arada olduğu ürünler oluşturur.
- Yazı yazmayı taklit eder.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 3. Kendine güvenir.

Göstergeler

- Grup önünde kendini ifade eder.
- Gerektiğinde bağımsız davranır.

SÖZCÜKLER: Alışveriş, para, alışveriş listesi, market, harcamak, rica etmek

KAVRAMLAR: Zıt: Kalabalık-tenha, hızlı-yavaş, uzak-yakın

DEĞERLER: Saygı

MATERYALLER: Kullanılmış yiyecek-içecek ambalajları, alışveriş listeleri, alışveriş için sepetler, A4 kâğıtları, boya kalemleri ve pastel boyaları

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklara farklı yerlerde olduklarını hayal etmeleri söylenir.
- Çok kalabalık bir pazar yeri, bir çocuk parkı, تنها bir sokak vb. yerleri düşünerek hızlı-yavaş birbiri-nden uzak ya da birbirine yakın bir şekilde yürümeye başlarlar.

- Çocuklar sınıf sayısına göre dört ya da beş gruba ayrılır.
- Her bir grup bir masanın çevresine oturur.
- Masalarda alışveriş listeleri bulunur. Bu listelerin yazılı olduğu kâğıtlar ortadan ikiye bölünerek bir tarafına yiyecek vb. görselleri, diğer tarafına alınacak malzemelerin yazılı metni yer alır. Listelerde 5-10 arasında alınacak malzeme yazılmıştır.
- Öncelikle çocuklardan masalardaki alışveriş listelerini incelemeleri istenir. Bu yazıların ve resimlerin neden yazılıp çizildiğine ilişkin tahminleri dinlenir. Okuma ve yazmanın bu süreçteki ve günlük yaşamındaki önemine dikkat çekilir.
- Ardından her gruba bir alışverişe çıkacakları ama öncesinde listelerinde hangi malzemeleri gördüklerini anlatmaları istenir.
- Çocuklar anlattıktan sonra onlara sınıftaki materyallerden (Küçük bloklar olabilir.) paralar verilir. Çocuklardan kâğıt ve boyalarını kullanarak kendi paralarını tasarlamaları istenir.
- Her gruba birer sepet verilerek alışverişe çıkacakları söylenir.
- Sınıfın bir köşesinde market oluşturularak geçici öğrenme merkezi hazırlanır. Market oluşturulurken temiz ve kullanılmış yiyecek ve içecek ambalajlarından da yararlanılır. Bu köşeye büyük harflerle "MARKET" yazısı asılır.
- Ürünlerin üzerlerine etiketler konulur.
- Öğretmen market çalışanı, çocuklar da alışveriş yapan kişiler olur. Alışveriş yapmaya başlarlar.
- Öğretmen, markette çalışan rolüne girerek ürünlerin üzerindeki etiketlere dikkat çeker. Gruplara bu etiketlerin işlevini sorar. Bu süreç gerçek yaşamla ilişkilendirilerek yaşanır.
- Alışveriş yaparken markette çalışanlara kibar olunması gerektiği nezaket sözcükleri de kullanılarak vurgulanır. Örneğin çocuklar, "*Rica etsem bana bir kutu süt verir misiniz?*" gibi rica bildiren cümlelerin ardından "*Teşekkür ederim*" ifadelerini kullanmaları konusunda teşvik edilir.
- Gruplar alışverişlerini tamamlar ve sepetleriyle masalarına geçer.
- Bu sefer her grup alışveriş listesiyle aldığı malzemeleri karşılaştırır. Bu karşılaştırma süreci alışveriş listelerindeki malzemelerin yanına istedikleri bir işaret ya da sembol çizilerek yapılır.
- Ardından her grup masasına getirdiği materyalleri kullanarak yeni bir oyun başlatır.

● DEĞERLENDİRME

- Çocuklara birer A4 kâğıt, pastel boya ve renkli kalemli verilir.
- Çocuklardan kendi alışveriş listelerini oluşturmaları ve tamamlayan çocuklardan listelerinde neler olduğunu anlatmaları istenir.
- Çocukların listelerinde çizdikleri malzemelerin adlarını içeren yazıların/yazıya benzer şekillerin olup olmadığı gözlemlenir.
- Ardından tüm alışveriş listeleri bir panoda sergilenir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere bilgilendirme notu iletilir. Çocuklarıyla birlikte alışveriş listesi hazırlamaları önerilir. Öncesinde dikkat edecekleri konuları konuşurlar (Örneğin paramızı uygun bir şekilde harcamak, kalabalık olan yerlerde birbirimizden ayrılmamak, vb.). Ardından listedeki malzemeleri marketten çocukların bulmasına rehberlik ederek alışveriş yaparlar.

YAZI FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-3

Çizgili Dans

48-60 Ay

Erken Okuryazarlık- Sanat - Oyun (Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesnelerin/varlıkların adını söyler.
- Nesneleri/varlıkları inceler.
- Nesnelerin/varlıkların benzer yönlerine örnekler verir.
- Nesnelerin/varlıkların farklı yönlerine örnekler verir.

● Dil Gelişimi

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

- Dinlediklerinde geçen yeni sözcükleri ayırt eder.
- Sözcüklerin anlamını benzetme/metaforlar yoluyla açıklar.

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 9. Özgün çizimler yaparak kompozisyon oluşturur.

Göstergeler

- Kontrollü karalamalar yapar.
- Desen oluşturur.
- Özgün çizimler yapar.

Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

Göstergeler

- Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder.
- Materyal kullanarak dans eder.

SÖZCÜKLER: Çizgi, zikzak

KAVRAMLAR: Zıt: Düz-eğri

DEĞERLER: Saygı

MATERYALLER: Öğrenme ortamındaki çizgiler ve farklı çizgilerin yer aldığı görseller, ip/kurdele, hareketli sözsüz müzik, A4 kâğıdı, farklı ritimlerde müzikler, okul bahçesine çizilen farklı türde çizgiler

● ÖĞRENME SÜRECİ

- “Bazen düz, bazen eğriyim. Bilin bakalım ben neyim?” bilmecesi sorulur ve çocukların cevapları dinlenir. Cevabın “çizgi” olduğu söylenir ve “Sınıfımızda nerelerde çizgiler var?” sorusu sorularak çocukların çevrelerindeki çizgileri fark etmelerine rehberlik edilir.
- Çocukların söylediği çizgiler birlikte incelenir. Çizgilerin bulundukları yerlere göre çocuklar parmaklarıyla ya da ayaklarıyla çizgilerin üzerinden geçer. “Şimdi bahçedeki çizgileri bulalım.” diyerek bahçeye çıkılır.
- Bahçenin uygun bir yerine tebeşirle farklı türde çizgiler de çizilir. Açık alandaki çocuklar, duvar, ağaç, çöp kovası, yaprak, kaldırım taşı ve gökyüzü gibi farklı yerlerdeki çizgileri keşfeder.
- Gördükleri çizgilerin benzerlik ve farklılıkları hakkında konuşurken “düz, dalgalı, zikzak, eğri” gibi kavramları kullanmaları konusunda çocuklara model olunur.
- Zikzak, eğri ya da dalgalı çizgilerin olduğu farklı görseller gösterilir. Çocukların yeni karşılaşılabileceği bir kavram olduğu için zikzak kavramı kullanılarak kısa bir oyun oynanır.
- Öncelikle zikzaklı çizgilerin birbirine ters yönde çizgilerden oluştuğu söylenir. Zikzak gibi gidersek sık sık yön değiştirerek gideceğimiz anlatılır.
- Çocukların zikzak çizgileri içeren görselleri “Neye benziyor?” sorusuyla başka nesne, eşya ya da oyunlara benzetmelerine ve zikzağın ne demek olduğunu benzetmeler yoluyla anlamalarına ve açıklamalarına rehberlik edilir.
- Çocuklar üçerli gruplar oluşturur. Biri “zik”, diğeri “zak” olur. Sınıfa zikzaklı yollar çizilir. Öğretmenin yönlendirmesiyle zikler ve zaklar kendi gruplarının hareketi bulur ve zikzaklı yolu geçerler.
- Ardından çocukların her birine bir ip ya da kurdele verilir. Çocuklar hareketli bir şarkı eşliğinde ip veya kurdele kullanarak dans eder. Müzik durduğunda ipi veya kurdeleyi yere atarlar.
- Yerde oluşan şekil/çizgiler hakkında konuşulur ve parmakla üzerinden geçilir. Müzik eşliğinde bir süre etkinlik devam eder.
- Daha sonra çocuklar masalara geçer ve onlara A4 kâğıtları verilir. İpi veya kurdeleyi önlerindeki masaya yavaşça bırakmaları ve oluşan şekli/çizgiyi A4 kâğıtlarına çizmeleri istenir.
- Bu şekilde her çocuk birkaç tane farklı şekli/çizgiyi kâğıdına çizdikten sonra bu çizgileri tamamlayarak bir resim yapar. Yani kâğıtlarındaki çizgiler herhangi bir nesne/obje/eşyanın parçası olarak devam ettirilir.
- Resim yaparken çocuklarla sürekli, kesik, eş ritimli (zikzak ya da dalgalı çizgiye uygun), sözsüz ve farklı ritimlerde müzikler dinletilerek resimleri hakkında sohbet edilmeye başlanır. Çocukların birbirlerini dinlemelerine rehberlik edilir.
- Herkesin şekillerden farklı çizgiler oluşturduğu ve çok çeşitli resimlerin ortaya çıktığına vurgu yapılır. Her birinin değerli olduğu söylenir.
- “Sizce çizgilerin sesi var mı?” sorusu sorulur ve çocukların yanıtları dinlenir.
- Müzik açılır ve çizgilerin sesi olsaydı bu müzikler hangi çizgilerin sesi olurdu?” sorusu sorulur.
- Müzik açılır ve çocuklar müzikleri dinlerken A4 kâğıdına istedikleri çizgileri çizer. Bu ürünler sergilenir ve farklı zamanlarda sergilenen ürünler üzerinde çocuklarla sohbet edilir.

● DEĞERLENDİRME

Çocuklara zikzak, dalgalı vb. farklı türde çizgilerin olduğu çalışma sayfaları ve renkli kalemli dağıtılır. Çocuklar önce bu çizgilerin üzerini renkli kalemliyle çizer. Bu çizgileri çevrelerinde gördükleri bir nesne, hayvan veya eşyaya benzetmeye çalışırlar. Ardından çocuklara değerlendirme soruları yönlendirilir.

- Sınıfta ve dışarıda nerelerde çizgiler gördük? Hangileri birbirine benziyordu?
- Kalem kullanmadan nasıl çizgi çizebiliriz?
- Nasıl çizgiler gördük?
- Çevremizde başka nerelerde çizgiler var?
- Çizgiler olmasa ne olurdu?
- Sen bir çizgi olsan nasıl bir çizgi olmak isterdin? Neden?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere bilgilendirme notu iletilerek çocuklarının evlerindeki çizgileri keşfetmeleri istenir. Eşyaların üzerindeki veya farklı alanlardaki çizgilere dikkat çekmeleri istenir. Evde çizgilerle bir etkinlik planlanabilir. Örneğin evde herkesin eline bir yumak alarak kendilerini kalemmiş gibi hayal etmeleri ve her yere izlerini bırakmaları söylenir. Ailelerden çocukları ile kırtasiye malzemeleri satan bir yere gitmeleri önerilir. Görevliden kırtasiyedeki düz, çizgili, kareli, çizgisiz defterleri ya da farklı çizgileri içeren materyalleri incelemek için izin istenir. Çocuklar ile çizgiler hakkında sohbet edilir.

YAZI FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-4

Ormanlarımızın Afişi

48-60 Ay

Sanat-Erken Okuryazarlık (Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Dil Gelişimi

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Cümle/olay örgüsü/bilmece/şiiir/tekerleme ya da özgün bir öykü oluşturur.
- Olay örgüsünü/şiiiri/öyküyü dinledikten sonra başlık üretir.

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazılı materyaller hakkında konuşur.
- Okumanın günlük yaşamdaki önemini açıklar.

Kazanım 12. Yazı farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Çevresindeki yazıları gösterir.
- Yazı ve resmi birbirinden ayırır.

Kazanım 13. Yazı yazma öncesi becerileri gösterir.

Göstergeler

- Yazı ve çizimin bir arada olduğu ürünler oluşturur.
- Duygu ve düşüncelerini yetiştikine yazdırır.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 9. Özgün çizimler yaparak kompozisyon oluşturur.

Göstergeler

- Özgün çizimler yapar.
- Anlam bütünlüğü olan bir resim çizer.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 3. Kendine güvenir.

Göstergeler

- Bilgilerini/becerilerini/başarılarını/
- hayallerini paylaşır.
- Grup önünde kendini ifade eder.

SÖZCÜKLER: Afiş, tiyatro, konser

KAVRAMLAR: Zıt: Sesli-sessiz

DEĞERLER: Sorumluluk

MATERYALLER: Çeşitli durumlarla/olaylarla ilgili afişler (tiyatro, konser vb. afişler), çocuk sayısının yarısı kadar A3 boyutunda beyaz kâğıtlar, pastel boyalar, eski dergilerden kesilmiş görseller, renkli kalemler

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Sınıf dışında çocukların görebilecekleri uygun yerlere (duvarlar, panoların üzeri, kapılar vb.) restoran, tiyatro, konser vb. yer, durum, olaylarla ilgili afişler bulunup asılır. Tiyatro ve konser hakkında çocuklarla konuşulur.
- Çocukların tiyatro ya da konsere gidip gitmedikleri sorulur. Tiyatro ve sinemalardaki oyun ve filmleri izlerken sessiz olunması gerektiğine değinilir. Sessiz olunmasının uygun olacağı durumlar hakkında konuşulur.

- Çocuklar ikişerli eş olurlar. Öğretmen de eline bir fener alır.
- Çocuklara dışarıda bazı yerlerde neler olduğunu, neler yapılacağını bize duyurabilmek için büyük haber kâğıtları yani afişler hazırlandığı söylenir. Tiyatro, konser ve daha sonrasında çocukların uyum sağlamaları için orman/çevre temalı afişlerden söz edilir.
- Hep birlikte afişlerin asıldığı ortamda gezilir. Çocuklar, öğretmenin feneri tuttuğu afiş hakkında fikirlerini söylerler.
- Sınıfa geçildiğinde ikişerli eşlere A3 boyutunda birer kâğıt verilir.
- Ormanları tanıtan ve ormanlardaki ağaçların ve canlıların korunması için neler yapabileceklerini anlatan bir afiş hazırlayacakları söylenir.
- Çocuklar eski dergilerden kesilmiş görselleri kullanarak eşleriyle birlikte afişlerini hazırlar. Afişlerini anlatan cümle ya da slogan oluştururlar. Çocuklar öğretmene bu cümle ya da sloganları yazdırır.
- Afişlerini anlatırlar. Her grup afişine bir başlık bulur. Başlıklar öğretmen tarafından yazılır.
- Etkinliğin başında incelenen eski afişler indirilerek bütün afişler duvarlara asılır.

● DEĞERLENDİRME

Çocuklar afişlerini anlatan sözlü sunumlar yapar ve değerlendirme sorularını yanıtlar.

- İncelediğimiz afişlerden en çok hangisini beğendiniz? Neden?
- Biz ormanlarla ilgili bir afiş hazırladık. Başka hangi konularda afiş hazırlanabilir?
- Afişlerimizde yazı ve resimlerin nerelerde olduğunu gösterelim.
- Siz olsanız incelediğimiz afişlerden hangisini kendi yaşadığınız sokağa asmak isterdiniz? Neden?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelerle birlikte bir çocuk tiyatrosuna gidilir. Tiyatrodan gidilen oyunun afişi alınır. Okulda bir yere asılır. Ailelerin çocuklarıyla birlikte gidilen tiyatro oyununa ilişkin bir afiş hazırlanması rica edilir. Afişlerin evde istenen bir yere asılması önerilir. Eğer tiyatroya gitmeye fırsat olmazsa internetten bir çocuk oyunu izlenebilir.

Nokta mı Soru İşareti mi?

48-60 Ay

Oyun-Erken Okuryazarlık (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 6. Günlük yaşamda kullanılan sembollerini tanır.

Göstergeler

- Gösterilen sembolün anlamını/işlevini söyler.
- Verilen açıklamaya uygun sembolü gösterir.

● Dil Gelişimi

Kazanım 12. Yazı farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazılı materyallerde noktalama işaretlerini gösterir.
- Noktalama işaretlerinin işlevini açıklar.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

Göstergeler

- Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder.
- Eşli ya da grup halinde dans eder.

SÖZCÜKLER: Nokta, soru işareti

KAVRAMLAR: Zıt: Hızlı-yavaş

DEĞERLER: Sabır

MATERYALLER: Hareketli bir çocuk şarkısı, çocuk sayısının iki katı sayıda bir yüzüne nokta ve soru işareti yazılan A4 kâğıtları, çocuk kitapları, marakas

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklarla birlikte bir resimli öykü seçilerek okunur.
- Çocuklara resimli öykü kitabından nokta ve soru işaretleri gösterilerek işlevleri hakkında konuşulur.
- Yere bir yüzüne nokta veya soru işareti yazılan A4 kâğıtları konulur. Hareketli bir çocuk şarkısı açılır. Müzik eşliğinde çocuklar ritme uygun eşli ya da tek başlarına, hızlı ya da yavaş bir şekilde kâğıtların arasında dans ederler.
- Müzik durduğunda her çocuk bir kâğıdın üzerinde durur. Önce kâğıdının üzerindeki noktalama işaretinin adını söyler. Öğretmen marakas çalmaya başlar ve çocuklar marakas çalma süreci durana kadar resimli bir çocuk kitabından üzerinde durdukları noktalama işareti hangisiyse bulup gösterir.
- Oyun, üst üste aynı noktalama işaretlerinin üzerinde durmama kuralıyla birkaç kez oynanır.
- Çocuklara birer resimli öykü kitabı seçerek sandalye ya da minderlerinin üzerine oturmaları söylenir. Çocukların her birine etkinliğin başında kullanılan A4 kâğıtlara yazılmış nokta ve soru işareti görselleri verilir.

- Öğretmen yazı tahtasının başına geçer.
- Öğretmen her çocuğun resimli öykü kitabından yazıların da olduğu bir sayfa seçmesini ister.
- Öğretmen seçilen sayfalardan birer cümleyi tek tek yazı tahtasına yazar ve okur. Çocuklardan da cümlelerin sonuna nokta ya da soru işaretlerinden hangisinin gelebileceğine karar vermeleri beklenir.
- Çocukların bu sırada birbirlerini dinlerken sabırlı olmaları hatta kimi zaman fikirlerini söyleyerek arkadaşlarına destek olmaları önerilir.
- Hangi noktalama işareti tahtaya yazılan cümle için uygunsa A4 kâğıtlara yazılmış nokta ve soru işareti görselleri kaldırılır. Bu sırada nokta ve soru işaretlerinin işlevleri de tekrar konuşulur.
- Tüm çocukların seçtiği kitap ve sayfalardan birer cümle yazılıp noktalama işaretlerine karar verildikten sonra süreç sonlandırılır.

● DEĞERLENDİRME

Öğretmen hareketli çocuk şarkısını yeniden başlatır. Ortaya bir A3 beyaz kâğıt ve yanına da her çocuk için ucu sivri olmayan birer renkli boya kalem konulur. Çocuklar ritme uygun bir şekilde dans eder. Müzik durdurulunca A3 kâğıdına istediği bir noktalama işaretini çizer. Bu süreç 3-4 sefer tekrarlanır. Ardından nokta ve soru işaretleri sayılır. En çok hangi noktalama işaretinin çizildiğine karar verilir. Çocuklardan sonu noktayla veya soru işaretiyle biten cümle kurmaları istenir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere bilgilendirme notu gönderilir ve sınıfa davet edilirler. Aileler ve çocuklarla birlikte Nokta ve Soru İşareti oyunu oynanır. Bu oyunda her çocuk için tahta çubuklara nokta ve soru işareti görselleri yapıştırılır. Hareketli bir çocuk şarkısı çalınır. Çocuklar aileleriyle dans etmeye başlar. Müzik durunca öğretmen resimli öykü kitaplarından bir cümle okur. Soru cümlesi ise aileler ve çocuklar soru işareti görselini, değilse nokta görselini kaldırır. Oyun hep beraberce birkaç kez tekrarlanır. Ardından her çocuk ailesinin de katılımıyla sınıfta bireysel olarak kitap okur.

Çizgilerim Var Benim

60-72 Ay

Erken Okuryazarlık (Bireysel, Küçük ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyallerle ilgili sorulara yanıt verir.

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazılı materyaller hakkında konuşur.
- Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir.
- Her çocuk kitabının bir yazarının, resimleyeninin ve yayınevinin olduğunu söyler.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 5. Denge gerektiren hareketleri yapar.

Göstergeler

- Çizgi üzerinde farklı yönde/formda/hızda yürür.
- Eşli olarak denge hareketleri yapar.

SÖZCÜKLER: Çizgili

KAVRAMLAR: Zıt: Eğri, düz

DEĞERLER: Saygı

MATERYALLER: Kâğıt ya da top, çizgilerle ilgili bir çocuk kitabı, çizgileri olan hayvan görselleri, küp, A4 kâğıdı

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklar gelmeden önce masalara ya da yere "düz, dalgalı, zikzak, kesik" çizgiler çizilir (Çizgiler kalemle çizilebileceği gibi ip, kurdele, bant ya da bloklar kullanılarak da çizilebilir.).
- Çocuklar önce çizgilerde yürüyerek, daha sonra ellerine aldıkları herhangi bir nesneyi çizgilerin yanından/üstünden geçirerek ilerler.
- Son olarak ikili gruplar hâlinde el ele/kol kola birlikte çizgilerde yürürler.
- "Bu çizgileri nerelerde görüyoruz?" sorusu sorulur ve çocukların yanıtları dinlenir.

- Çocukların çizgilerin farklı işlevlerini fark etmesine rehberlik edilir (örneğin görme yetersizliği olan bireyler için yerdeki kabartmalı çizgilere, trafik levhalarındaki yasak işareti dikkat çekmek gibi.).
- Çocuklar üç gruba ayrılır. Gruplardan biri çizgilerin çizildiği yere göre küçük bir kâğıt parçasını üfleterek ya da bir topu ayağı ile hareket ettirerek çizgilerin üzerinden ilerler. İkinci grup farklı hızlarda müzikler dinleyerek müziğin ritmine göre çizimler yapar. Üçüncü grup ise yarım bırakılmış çizgileri tamamlama etkinliği yapar. Tüm çocuklar tamamladıktan sonra U şeklinde oturur.
- “Daha önce çizgileri olan hayvanlar gördünüz mü?” diye sorulur ve çocukların yanıtları dinlenir. Çizgileri olan hayvanların görselleri gösterilir (zebra, lemur, okapi, çizgili sincap, çizgili sırtlan ve kokarca gibi).
- Belirlenen kitap çocuklara gösterilerek kitabın adı ve konusu ile ilgili tahminleri dinlenir. Çocuklarla kitabın adı, yazarı, resimleyeni ve yayınevi ile ilgili bilgiler paylaşılır.
- Belirlenen kitap etkileşimli kitap okuma yöntemine uygun bir şekilde okunur. Çocuklara “Siz bir ressam olsanız çizgileri olan nasıl bir hayvan çizerdiniz?” diye sorulur ve çocuklar A4 kâğıtlarına diledikleri gibi çizim yapar.
- Bazı hayvanların çizgilerinin bir bölümünü gösteren resimli kartlar bir küpe yapıştırılır (örneğin kaplanın düz çizgileri, dalmaçyalı köpeğin yuvarlak çizgileri, tavus kuşunun kanatlarındaki zikzak çizgiler gibi.). Çocuklar sırayla küpe atar ve bu çizgilerin hangi hayvana ait olduğunu tahmin eder. Tahmin ettikleri hayvanların taklitlerini yaparlar.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Kâğıdı/topu hangi çizgide ilerletirken zorlandınız?
- Etkinlikte karşılaştığınız çizgileri parmağınla çizer misin?
- Başka nasıl çizgiler olabilir gösterebilir misin?
- Hangi hayvanların üstünde çizgiler var?
- Çizgilerle ilgili bir kitap yazsaydınız başlığı ne olurdu?
- Daha önce çizgileri olan hayvanlardan gördünüz mü?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere bilgilendirme notu iletilir ve evdeki eşyaların/nesnelerin/oyuncakların/kiyafetlerin (örneğin çoraplar gibi) çizgileri ve desenleri hakkında çocuklarıyla konuşmaları ve gruplamaları istenir. Çocuklarla bir terziye gidilir. Kumaşların desen ve çizgileri hakkında sohbet edilerek incelenir.

YAZI FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-7

Kayıp İlanı

60-72 Ay

Türkçe- Sanat (Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Dil Gelişimi

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazılı materyaller hakkında konuşur.
- Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir.
- Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler.

Kazanım 12. Yazı farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Çevresindeki yazıları gösterir.
- Yazının işlevini söyler.
- Yazının günlük yaşamdaki önemini açıklar.

Kazanım 13. Yazı yazma öncesi becerileri gösterir.

Göstergeler

- Yazı ve çizimin bir arada olduğu ürünler oluşturur.
- Yazı yazmayı taklit eder.
- Yazdığı işaret/karalamaların anlamını açıklar.
- Duygu ve düşüncelerini yetiştikine yazdırır.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 9. Empatik beceriler gösterir.

Göstergeler

- Başkalarının bakış açılarını/duygularını fark eder.
- Başkalarının bakış açılarının/duygularının nedenlerini açıklar.

SÖZCÜKLER: Şapka, kayıp, ilan

KAVRAMLAR: Duygular: Üzgün, şaşkın

DEĞERLER: Yardımseverlik

MATERYALLER: Bir eşya/nesne/oyuncak vb. kaybetmeyle ilişkili bir çocuk kitabı ya da öğrenme sürecinde yazılan kısa öykü, kâğıt, boya kalemleri

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklarla kayıp eşyalarla ilgili bir sohbet süreci başlatılır. “Herhangi bir eşyanızı kaybettiniz mi? Bulmak için neler yaptınız?” sorusu sorulduktan sonra “Şimdi sizinle kayıp bir şapkanın başından geçenleri öğreneelim” denir ve belirlenen çocuk kitabı getirilir.
- Kitabın yazar-çizer-yayınevi bilgileri okuma yönü gösterilerek okunur.
- Kitabın bölümleri gösterilerek çocuklarla birlikte incelenir. Başlıktaki her sözcüğün büyük harfle başladığına dikkat çekilir.

- Bağlamla ilgili bir kitap bulunamazsa aşağıdaki öyküden yararlanılabilir:
- *“Yaşar Bey, şapkası olmadan dışarı çıkmaktan hiç hoşlanmazdı. O sabah hızlıca üzerini giydi ve kahverengi şapkasını takarak evden çıktı. Çok acelesi vardı. Önce mis gibi kokan simitlerden almak için fırına gitti. Simidini aldı ve koşarak otobüse yetişti. Gideceği yol uzundu. Şapkasını çıkararak yanındaki boş koltuğa koydu. Ardından gitmek istediği yere vardı ve otobüsten indi. Ancak başında şapkası yoktu. Çok şaşırılmıştı. Yaşar Bey bütün gün çaresizce şapkasını aradı.”*
- Öykü “...Yaşar Bey bütün gün çaresizce şapkasını aradı.” bölümüne kadar anlatılır. “Sizce Yaşar Bey ne hissetmiştir?”; “Siz kahramanın yerinde olsanız ne yapardınız?” soruları sorulur. “Haydi birlikte öyküdeki şapka için kayıp ilanı hazırlayalım” denir ve çocuklar üçer kişilik gruplara ayrılır.
- Çocuklara kayıp ilanları ile ilgili örnekler gösterilir.
- Her grup yazı ve resimleri kullanarak şapka için kayıp ilanı hazırlar. Çocuklar ilanı hazırlarken harf benzeri karalamalar yapmaları ya da tanıdıkları harfleri kullanmaları için cesaretlendirilir. Gruplar ilanını tamamladığında hazırladıklarını anlatmaları istenir.
- *“Kayıp şapkayı bulmak için ilan hazırladık ve yazıyı kullandık. Peki başka nerelerde yazı görüyorsunuz? Yazıyı niçin kullanırsınız?”* soruları sorulur ve yanıtları dinlenir. Çocukların yanıtları genişletilerek yazının günlük hayattaki önemine dikkat çekilir.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Kitabımızın ön kapağında hangi bilgiler vardı?
- Ön kapak dışında kitabımızda hangi bölümler vardı?
- Yazı ne işe yarar?
- Yazı olmazsa ne olurdu?
- Bir eşyanızı kaybettiğinizde nasıl hissedersiniz?
- Eşyasını kaybeden birisine nasıl yardımcı olursunuz?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere bilgilendirme notu aracılığıyla çocuklarıyla birlikte bir kütüphane açılışına ilişkin bir ilan hazırlamaları istenir. Bu kütüphaneye bir isim bulmaları, kütüphanenin açılış gününe karar vermeleri ve resmini yapmaları rica edilir. Kütüphane açılış ilanları okula iletilir ve okulda bir pano oluşturulur. Çocuklarla birlikte ilanlar incelenir. Çocuklar aileleriyle birlikte hazırladıkları ilanları sunar. Ardından ailelerin de yer aldığı bir kütüphane ziyaretiyle afişler kütüphanecilere iletilir.

YAZI FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-8

Kitaplardan Çemberimiz

60-72 Ay

Erken Okuryazarlık-Oyun (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

Kazanım 10. Sayma becerisi sergiler.

Göstergeler

- Gösterilen gruptaki nesneleri sayar.
- Saydığı nesne/varlıkların kaç tane olduğunu söyler.

● Dil Gelişimi

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyallerle ilgili sorulara yanıt verir.

Kazanım 12. Yazı farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazı ve resmi birbirinden ayırır.
- Yazının nereden başladığını gösterir.
- Yazının yönünü gösterir.
- Yazılı materyallerde noktalama işaretlerini gösterir.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 3. Kendine güvenir.

Göstergeler

- Grup önünde kendini ifade eder.
- Gerekğinde liderliği üstlenir.

SÖZCÜKLER: Ok, yön

KAVRAMLAR: Zıt: Ön-arka

DEĞERLER: Öz denetim

MATERYALLER: Kitap merkezinden çocuk sayısı kadar çocuk kitabı, ok işareti, küçük bir davul, mandallar

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Her çocuğun kitap merkezinden bir tane çocuk kitabı seçip çember etrafına getirmesi istenir. Çocuklar kitaplarını ön kapakları kendilerine dönük olacak şekilde önlerine koyar. Kitaplarının başında çemberde ayakta durarak yerlerini alırlar.
- Ortaya çemberde hareket yönünü belirtmek için bir ok konulur. Okların yönümüzü göstermede bizlere yardımcı olacağı belirtilir.
- Çocuklar önce kendi seçtikleri kitapların ön kapaklarını inceler. Kendi seçtikleri kitapların hangisi olduğunu unutmamaları söylenir.

- Öğretmen, davulu her çalışında “yer değiştir” der ve çocuklar çemberde ok yönünde, yanındaki arkadaşının kitabının önüne geçer. Çocuklar, kitabın ön kapağına bakarlar.
- Her çocuk kendi seçtiği kitabın önüne tekrar geldiğinde çocuklara bir oyun oynayacakları söylenir. Çocukların öğretmeni dinlemeleri ve kitaplarla ilgili aşağıdaki yönergeleri gerçekleştirmeleri beklenir.
- Çocukların bu süreçte birbirlerini izlemeleri, kendi hareketlerini düzenlemeleri sürecin akıcı bir şekilde ilerlemesi için oldukça önemlidir. Öğretmen de rehber olmaya çalışır.
- Her seferinde çemberde ok yönünde önünde durdukları kitaplar değişecek şekilde davul eşliğinde hareket ederler. Yönergeleri de çemberdeki hareketleri zaman zaman durduğunda gerçekleştirirler. Yönergeler şunlardır:
 - Önünde durduğun kitabın ön kapağını göster.
 - Önünde durduğun kitabın ön kapak sayfasından bir resim göster.
 - Önünde durduğun kitabın adının nerede yazdığını göster.
 - Önünde durduğun kitabın adının nereden yazılmaya/okunmaya başlandığını göster.
 - Önünde durduğun kitabın adını hangi yöne doğru okuduğumuzu göster.
 - Önünde durduğun kitabın ön kapağına bakarak kitabın neyle ilgili olduğunu söyle.
 - Önünde durduğun kitabın adında kaç sözcük varsa say ve ön kapağa sözcük sayısı kadar mandal tak.
 - Önünde durduğun kitaptan bir sayfa aç ve cümlelerin sonundaki nokta işaretini göster.
 - Önünde durduğun kitaptan bir soru işareti göster.

- Aynı yönergeler, çemberde hareket edilerek kitapların iç sayfaları için de tekrar edilebilir. Davulu çalma ve yönergeyi verme görevi çocuklara verilir.
- Ardından öğretmen kitapların ne ile ilgili olduğunu söyler. Daha önce okunmamış bir kitap seçilerek okunabilir.

● DEĞERLENDİRME

- Öğretmen davulunu çalmaya başlar.
- Bu sırada bu etkinlikte kullanılan çocuk kitaplarından birisi elden ele çocuklar arasında dolaştırılır.
- Davul durduğu an kitap kimin elinde kalmışsa diğer çocuklar arkadaşına yönergeler verir. Örneğin "Kitabın adını tahmin et, kitabın bir sayfasını anlat," gibi. Ardından çocuklardan bir kitap kapağı tasarımları istenir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelerden çocuklarıyla birlikte bir kitapçıya giderek nitelikli bir çocuk kitabını almaları istenir. Öğretmen aileye kitap seçimi konusunda rehberlik edebilir. Seçilen çocuk kitabını etkileşimli kitap okuma yöntemine göre okumaları için bir kitap okuma rehberi iletilir. Ailelerin çocuklara kitabı ön kapağından okumaya başlamaları söylenir. Özellikle kitabın, yazar-çizerin ve yayınevinin adını söyleyerek ön kapaktan itibaren okumaya başlamaları önerilir. Ailelere yönlendirici olması için okuma rehberinde tamamlama, hatırlama, açık uçlu, 5N1K (ne, nerede, nasıl, neden, ne zaman ve kim) ile yaşamla ilişkilendirme sorularının yer almasına özen gösterilir.

YAZI FARKINDALIĞI ETKİNLİKLERİ-9

İşaretler

60-72 Ay

Erken Okuryazarlık (Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyalleri birbiriyle/yaşamla ilişkilendirir.

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazılı materyaller hakkında konuşur.
- Okuma materyallerinin bölümlerini gösterir.
- Her çocuk kitabının bir yazarının, resimleyeninin ve yayınevinin olduğunu söyler.

Kazanım 12. Yazı farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazı ve resmi birbirinden ayırır.
- Yazının işlevini söyler.
- Yazılı materyallerde noktalama işaretlerini gösterir.
- Noktalama işaretlerinin işlevini açıklar.
- Yazının günlük yaşamdaki önemini açıklar.

SÖZCÜKLER: Nokta, ünlem, soru işareti

KAVRAMLAR: Zıt: Sonu-başı

Duygu: Şaşırma

DEĞERLER: Yardımseverlik **MATERYALLER:**

Okuma ve dinleme merkezinden bir çocuk kitabı, nokta, ünlem ve soru işaretlerinin olduğu kartlar

● ÖĞRENME SÜRECİ

- “Bir kitap yazarı olsanız kitabınızda neler/hangi bölümler olurdu?” sorusu sorulur ve çocukların yanıtları dinlenir.
- Okuma ve dinleme merkezinden bir kitap seçilir. Kitabın bölümleri çocuklara tanıtılır. Kitabın ön, arka kapağı, sırtı çocuklara gösterilir ve işlevleri hakkında konuşulur.

- Kitapta yazı ve resimler dışında noktalama işaretlerine dikkat çekilir. Daha önce bu işaretleri nerede gördükleri ve anlamları sorulur. Noktalama işaretlerinin işlevi açıklanır.
- Nokta, ünlem ve soru işaretinin olduğu kartlar çocuklara gösterilir. İlk aşamada sadece bu işaretlerin adları söylenir.
- Çocuklar nokta, soru işareti, ünlem şeklinde üç gruba ayrılır. Herkes hangi noktalama işareti olduğunu söyledikten sonra çocuklar karışık şekilde çemberde sıralanır. Çemberdeki her çocuğun önüne ait olduğu noktalama işareti konur. Böylece çocuklar noktalama işaretlerini oyun sürecinde rahatlıkla görebilirler.
- Ortada bir ebe olur. "Ünlem" denildiğinde ünlem işaretine sahip çocuklar kendi aralarında yer değiştirirler, ortadaki ebe de o yerlerden birini kapmaya çalışır. Yönerge diğer noktalama işaretleri için de verilerek oyun sürdürülür.
- Noktalama işareti sözü söylendiğinde bütün çocukların yer değiştirmesi ve ebe'nin kendine yer bulması istenir.
- Çocuklar otururlar. Sırasıyla işaretler gösterilerek tekerlemeler söylenir.

*Noktadır benim adım,
Cümle'nin sonundayım,
Beni gördüğün yerde,
Dur ve dinlen.*

*Soru işaretidir benim adım, soruları ben sorarım.
Soru sormak istersen, yardımına koşarım.*

*Ünlemdir benim adım, sevinince, üzülünce, kızınca, şaşırınca
Beni bulursun yanında.*

- Nokta, ünlem ve soru işaretinin işlevi açıklandıktan sonra her çocuğa bu noktalama işaretlerinden birer tane verilir.
- Öğretmenin söyleyeceği cümlelerin sonuna gelmesi gereken noktalama işaretini havaya kaldırmaları istenir (Örneğin, "Nereye gidiyoruz? Bugün hava çok güzel. Eyvah, kayboldum!" gibi cümleleri sırasıyla söylenirken çocukların uygun kartı havaya kaldırması beklenir.).
- Çocukların tahminlerinden sonra hangi noktalama işaretinin olması gerektiği gerekçesiyle açıklanır.
- Çocuklar üçer kişilik grup oluştururlar. Her çocuk bir noktalama işareti kartını eline alır.
- Elindeki karta uygun bir cümle kurar. Bu şekilde tüm çocuklar ilk cümlelerini kurduktan sonra kendi aralarında kartları değiştirerek yeni noktalama işaretlerine uygun cümleler kurmaya devam ederler.
- Bu süreçte çocukların birbirlerine yardımcı olmalarına özen gösterilir.
- Oyun çocukların ilgisine göre sürdürülür.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Etkinlikte hangi noktalama işaretlerini kullandık?
- Ne zaman nokta/ünlem/soru işaretini kullanırsınız?
- Noktalama işaretleri olmasa ne olurdu?
- Noktalama işaretlerinden hangisiyle ilgili cümle kurarken zorlandın?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere tahta çubuklara yapıştırılan nokta, soru ve ünlem işaretleri gönderilir. Noktalama işaretleriyle ilgili bilgilendirme notu da paylaşılır. Çocuklarıyla sohbet ederken uygun cümlelerde bu işaretleri kaldırmaları önerilir. Sohbet etme dışında, birlikte nitelikli bir çocuk kitabı okurken noktalama işaretlerini çocuklarıyla birlikte bulmaları da istenebilir.

Posta Kutumuzu Hazırlıyoruz

60-72 Ay

Erken Okuryazarlık-Sanat (Bütünleştirilmiş Büyük, Küçük Grup ve Bireysel Etkinlik)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 7. Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre düzenler.

Göstergeler

- Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre karşılaştırır.
- Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre eşleştirir.

● Dil Gelişimi

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

- Dinlediklerinde geçen yeni sözcükleri ayırt eder.
- Öğrendiği sözcükleri anlamına uygun kullanır.

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazılı materyaller hakkında konuşur.
- Adını yazılı bir şekilde gördüğünde tanır.

Kazanım 12. Yazı farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Büyük ve küçük harfleri ayırt eder.
- Yazının günlük yaşamdaki önemini açıklar.

Kazanım 13. Yazı yazma öncesi becerileri gösterir.

Göstergeler

- Yazı ve çizimin bir arada olduğu ürünler oluşturur.
- Yazı yazmayı taklit eder.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 9. Özgün çizimler yaparak kompozisyon oluşturur.

Göstergeler

- Kontrollü karalamalar yapar.
- Farklı zeminlerde çizim yapar.
- Özgün çizimler yapar.

SÖZCÜKLER: Posta, posta kutusu, postacı

KAVRAMLAR: Zıt: Büyük-küçük

DEĞERLER: Sevgi

MATERYALLER: Postayla ilgili resimli bir öykü kitabı, kıyafet, ayakkabı kutuları, renkli boya kalemleri, pastel boyaları, çocukların adlarının hem büyük hem küçük harflerle yazılı olduğu kâğıtlar

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklarla postayla ilgili nitelikli bir çocuk kitabı okunur.
- Posta, posta kutusu ve postacı sözcüklerinin anlamları çocuk dostu terimlerle açıklanır.
- Posta kutularından söz edilir. İnsanların birbirlerine mektup yazıp duygularını ve düşüncelerini anlatabilecekleri söylenir. Arkadaşlarımızı, akrabalarımızı, hayvan dostlarımızı ve sevdiğimizimi kimi zaman yazarak anlatabileceğimiz söylenir.

- Elektronik postaların da iletişim kurmak amacıyla kullanıldığı çocuklara ailelerden birine bilgisayar üzerinden bir e-posta gönderilerek gösterilir. Bu anlamda yazı yazmanın günlük yaşamımızdaki önemi tartışılır.
- Çocukların her birine daha öncesinde planlanıp evlerinden getirdikleri kıyafet, ayakkabı vb. kutuları dağıtılır.
- Çocuklar bu kutulardan kendilerine ait bireysel posta kutularını istedikleri gibi boyar, özgün çizimler yaparak tasarlar.
- Çocukların adlarının hem büyük hem küçük harflerle yazılı olduğu kâğıtlar hazırlanır.
- Bu kâğıtlar karışık bir şekilde yere konulur. Çocuklar posta kutularına adlarının büyük ve küçük harflerle yazılmış kâğıtlarını eşleştirerek yapıştırırlar. Böylece posta kutularının kimlere ait olduğu belirlenir.
- Posta kutuları sınıfın içinde ya da dışında belirlenen bir alana koyulur. Çocuklarla posta kutularının benzerlik ve farklılıkları hakkında konuşularak karşılaştırmalar yapılır.
- Posta kutularından rutin bir şekilde süreçte ya da farklı etkinliklerde yararlanılır. Örneğin her hafta başında ailelerden çocuklarına kısa notlar yazmalarını ve sınıfa göndermeleri istenir. Bunlar posta kutularına çocuklar görmeden koyulur.
- Çocuklar birbirlerine de mektup yazarlar. Çocuklar, her hafta posta kutularına bakmaları için yönlendirilir.

● DEĞERLENDİRME

Çocukların her biri arkadaşlarına posta kutularını gösterir. Çocuklardan posta kutularının üzerine yapıştırdıkları adlarının büyük ve küçük harfle yazılan kâğıtlarını da göstermeleri istenir. Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Posta kutunun içine postacının size ne bırakmasını istersiniz?
- Bir postacı olsaydınız insanlara posta olarak ne götürmek isterdiniz?
- Hepimiz adlarımızı yapıştırdık. Hem büyük harflerle hem de küçük harflerle. Acaba birbirimizin adlarının büyük ve küçük harflerini gösterebilir miyiz?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelerle birlikte bir postaneye okul dışı öğrenme etkinliği düzenlenir. Uzakta yakınları olan çocuklar aileleriyle birlikte yazdıkları mektupları postalar ve çocukların bir postane sürecinin nasıl işlediğini görmelerine rehberlik edilir.

DİNLEME VE KONUŞMA İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-1

Biz Müzesi

48-60 Ay

Türkçe-Drama (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesnelerin/varlıkların adını söyler.
- Nesneleri/varlıkları inceler.
- Nesnelerin/varlıkların işlevsel özelliklerini betimler.
- Nesnelerin/varlıkların benzer yönlerine örnekler verir.
- Nesnelerin/varlıkların farklı yönlerine örnekler verir.

Kazanım 7. Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre düzenler.

Göstergeler

- Nesneleri/varlıkları/olayları çeşitli özelliklerine göre karşılaştırır.
- Nesneleri/varlıkları/olayları çeşitli özelliklerine göre sınıflandırır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeler

- Başlatılan konuşmaya katılır.
- Konuşmayı sürdürür.
- Konuşmayı sonlandırır.
- Planlarını/duygularını/düşüncelerini/hayallerini anlatır.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyalleri birbiriyle/yaşamla ilişkilendirir.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 1. Kendisinin/yakın çevresindeki bireylerin özelliklerini tanıtır.

Göstergeler

- Kendisinin fiziksel/kişisel özelliklerini söyler.
- Aile üyelerinin/yakın çevresindeki bireylerin fiziksel/kişisel özelliklerini betimler.

SÖZCÜKLER: Müze, eşya bağışlamak

KAVRAMLAR: Zıt: Eski, yeni

DEĞERLER: Saygı

MATERYALLER: Çocukların ve öğretmenin küçüklüğüne ait eşyalar

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Etkinlikten bir gün önce ailelerden, çocuklarının küçüklüklerine ait herhangi bir eşya ve fotoğraf ile anılarını çocuklarına anlatmaları ve sonra o eşya ya da fotoğrafı okula göndermeleri istenir.
- Sınıfın bir köşesinde çocukların küçüklüklerine ait eşyalarını koyacakları masalar hazırlanır. Çocuklar getirdikleri eşyaları gruplandırarak masalara yerleştirir (örneğin kıyafetler, oyuncaklar, ayakkabılar, aksesuarlar, fotoğraflar gibi.). Bu eşyaların yanına isimlerinin yazılı olduğu kartlar konulur.
- Hareketli bir çocuk şarkısı çalınır. Müzik kapanınca çocuklar evlerinden getirdikleri eşyaların heykelini oluştururlar.
- Tekrar müzik çalınır. Ardından müzik kapanır ve çocuklar evlerinden getirdikleri eşyaları konuşur.
- Çocuklara şu açıklama yapılır: *"Müzeler farklı eşyaların, resimlerin sergilendiği yerlerdir. O eşyalar belki daha önce başka insanların kullandığı eski eşyalar olabilir. Ancak yeni eşyalar da müzelerde sergilenebilir. Böylece eskiden insanların kullandıkları eşyalara değer vermiş oluruz. Biz de bugün Biz Müzesi'ni ziyaret edelim. Eski ya da yeni hangi eşyalar varmış, inceleyelim."*
- Ardından mikrofon ya da temsili bir oyuncakla *"Evet sayın seyirciler, bugün 'Biz Müzesi'ni ziyarete geldik. Bakalım bu müzede neler var? Bugün bu müzede değerli eşyaların sahipleri bize kendilerini, ailelerini ve eşyalarının öyküsünü anlatacaklar."* denir.
- Sırayla çocukların önünde durulur ve çocuklara sorular sorulur. *"Adınız nedir? Soyadınız nedir? Kaç yaşındasınız? Hangi oyunları seversiniz? Hangi yemeği seversiniz? Aile üyelerinin isimleri nelerdir? Küçüklük fotoğrafınızla şimdiki hâlinizi karşılaştırıyor musunuz?"* gibi sorular sorularak kendini ve ailesini tanıtmaları sağlanır.
- Çocuklara, *"Siz de bir müze hazırlasanız, bu nasıl bir müze olurdu? İçinde neler olurdu?"* soruları sorularak çocukların yanıtları dinlenir.

● DEĞERLENDİRME

Çocuklardan proje kâğıdı ya da kartonları kullanarak oluşturdukları ben müzesinin tanıtımını yapan bir afiş hazırlamaları istenir. Ayrıca aşağıdaki sorular yönlendirilebilir:

- Daha önce müzeye gittin mi? Hangi müzeye gittin? O müzede neler vardı?
- Müzelerde başka neler olabilir?
- Bize küçüklüğünden hatırladığın bir anını anlatır mısın?
- Arkadaşlarının eşyaları/fotoğrafları ile senin eşyaların/fotoğrafların arasındaki benzerlikler/farklılıklar nelerdi?
- Çocukluk eşyalarını sınıfa getirmek sana neler hissettirdi?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelerle birlikte çocuklar için uygun bir kapsamdaki bir müzeye okul dışı öğrenme etkinliği düzenlenir. Eğer müzeye gitme olanağı yoksa sanal bir müzeye gezi düzenlenebilir. Ardından müze sonrasında ailelerin çocukları ile birlikte bir resim yapması ve çocuklar aracılığıyla bunu okula göndermeleri istenir. Çocuklar müze gezisi sonrasında ailelerinin yaptığı resimlerini anlatır.

DİNLEME VE KONUŞMA İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-2

Çorap Kuklalar

36-48 Ay

Türkçe-Oyun (Bütünleştirilmiş Bireysel, Küçük ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesneleri/varlıkları inceler.
- Nesnelerin/varlıkların benzer yönlerine örnekler verir.
- Nesnelerin/varlıkların farklı yönlerine örnekler verir.

● Dil Gelişimi

Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeler

- Başlatılan konuşmaya katılır.
- Konuşmayı başlatır.
- Konuşmayı sürdürür.
- Konuşmayı sonlandırır.

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 9. Özgün çizimler yaparak kompozisyon oluşturur.

Göstergeler

- Desen oluşturur.
- Özgün çizimler yapar.

SÖZCÜKLER: Çorap, kukla

KAVRAMLAR: Zıt: Aynı-farklı

DEĞERLER: Saygı

MATERYALLER: Çoraplar, A4 kâğıdı, boya kalemi, hareketli bir çocuk şarkısı

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Bir gün önceden çocuklardan istenen birer çift çorap sepete konur. Çocuklara "Çorabı giymek dışında hangi amaçla kullanabiliriz?" diye sorulur ve yanıtları dinlenir (kukla, temizlik bezi, kumbara, bandana, bebek kıyafeti gibi).
- Her çocuğun sepetten bir çorap seçmesi ve seçtiği çorabı arkadaşlarına tanıtmaması istenir (rengini, uzunluğunu, desenlerini/çizgilerini ve dokusunu vb.).

- Ardından çoraplar sepete karışık şekilde bırakılır.
- Çocuklara “Şimdi bir şarkı açacağım. Müzik çalarken tanıttığınız çorabı bulup elinize takmanız ve müzik durduğunda bir heykel gibi hareketsiz durmanız gerekiyor” denir ve müzik başlatılır.
- İkinci aşamada müzik eşliğinde çoraplar ayaklara giyilerek heykeller oluşturulur.
- Bu şekilde birkaç tekrardan sonra çocuklar ikiye gruplar oluşturur.
- Çorapları kukla gibi ellerine takıp iki çorabın konuşmasını canlandırırlar.
- Çocuklardan biri konuşmayı başlatır, diğeri sürdürür. “Değiştir” yönergesi verildiğinde çocuklar başka bir arkadaşı ile konuşarak etkinliği sürdürür.
- “Neden farklı çoraplar giyeriz?” sorusu sorularak bireysel farklılıklara dikkat çekilir.
- Çocuklara A4 kâğıtları verilir. Çocuklar kendi kendilerine desenli bir çorap çizer. Çizdikleri çoraplar sergilenerek çorapların benzerlik ve farklılıkları, çizgileri, desenleri hakkında konuşulur.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Sepetimizde hangi renkte çoraplar vardı?
- Çorapların dokuları/desenleri/çizgileri nasıldı?
- Çorap kuklaları konuşturmak zor muydu? Neden?
- Çorap olsaydın nasıl bir çorap olmak isterdin? Rengini ve desenini anlatır mısın?
- Çorapla başka nasıl oyunlar oynayabiliriz?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere gönderilen bilgi notları aracılığıyla çocuklarının nesneleri betimleyebilmeleri için evdeki eşyaların özellikleriyle ilgili sorular sormaları önerilir. Konuşma sırasında çocuklarının konuşmayı başlatmasına fırsat vermeleri istenir. Ailelere çocuklarıyla bir mağazaya giderek mağazada ya da evlerinde bulunan farklı çorapların boyutları, desenleri, dokuları hakkında sohbet etmeleri önerilir.

DİNLEME VE KONUŞMA İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-3

Biz Kitap Yazarlarıyız

48-60 Ay

Türkçe (Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesnelerin/varlıkların adını söyler.
- Nesnelerin/varlıkların fiziksel özelliklerini betimler.

● Dil Gelişimi

Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeler

- Başlatılan konuşmaya katılır.
- Konuşmayı başlatır.
- Konuşmayı sürdürür.
- Konuşmayı sonlandırır.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Cümle/olay örgüsü/bilmece/şiiir/tekerleme ya da özgün bir öykü oluşturur.
- Olay örgüsünü/şiiiri/öyküyü dinledikten sonra başlık üretir.

SÖZCÜKLER: El feneri

KAVRAMLAR: Zıt: Gece-gündüz, aydınlık-karanlık

DEĞERLER: Saygı

MATERYALLER: Hayvanları anlatan yazısız/sözsüz resimli bir çocuk kitabı, el feneri, çocukların adlarının konulduğu bir torba, kitapta bulunan hayvanların fotoğrafları

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklarla birlikte hayvanlarla ilgili yazısız/sözsüz bir çocuk kitabı incelenir. Çocuklara "Sus Pus" dendiğinde küçük gruplar hâlinde çocukların bu kitabı sadece gözleriyle incelemeleri istenir.
- Kitabı resimleyenin öyküyü çocukların oluşturmasını istediği anlatılır.
- Soru-yanıt eşliğinde çocukların sanki kitabın yazarlarıymış gibi bir öykü oluşturmalarına fırsat verilir. Oluşturdukları öyküyü dinledikten sonra çocuklar öyküye bir başlık bulur.
- Çocukların hepsi kitaptan haberdar olduktan sonra sınıfa bir el feneri getirilir.
- Çocukların isimleri küçük kâğıtlara yazılır ve bir torbaya atılır. Her sayfada farklı çocukların isimleri çekilir.
- Daha önceden sınıfın duvarlarına ya da masaların üzerine kitapta yer alan hayvanların görselleri yapıştırılmıştır. Böylece çocuklar kitap sayfalarını ve hakkında konuşacakları hayvanları daha rahat takip ederler.

- Bu süreçte en bilinen köpek, kedi gibi hayvanlardan minik böceklerle kadar bütün canlıların doğa için ne kadar önemli olduğuna vurgu yapılır.
- Sayfalar çevrildikçe el feneri, öğretmenin gösterdiği sayfadaki bir hayvanın görseline tutulur. Fenerin karanlıkta bir ışık kaynağı olduğu söylenir. Gece, gündüz ve aydınlık, karanlık kavramlarından söz edilir. Bu süreç bahçede de yapılabilir.
- İsmi torbadan çekilen çocuk gösterilen hayvanla ilgili neler biliyorsa anlatmaya başlar. Öncelikle hayvanın adını söyler ve bildiği özelliklerini anlatır.

● DEĞERLENDİRME

Çocuklarla bir oyun oynanarak değerlendirme yapılır. Hareketli bir çocuk şarkısı eşliğinde el feneri elden ele dolaştırılır. Bu sefer çocuklar lider olur. Müzik durunca el feneri hangi çocuğun elinde kaldıysa feneri sınıf içinde istediği bir nesne, eşya ya da oyuncağı tutarak arkadaşlarının cümleler kurmalarına rehber olur. Ardından tekrar müzik açılarak fener dolaştırılır, çocukların ilgisine göre oyun devam eder.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere bir bilgilendirme notu iletilir. Ailelerden bir çarşaf kullanarak minik bir çadır oluşturmaları istenir. Feneri kullanarak çocuklarıyla çadırın içinde çeşitli gölgeler yaratıp gölgeler eşliğinde öykü oluşturmaları ve anlatmaları istenir. Ardından başka bir gün için bir kütüphaneye giderek yazısız bir çocuk kitabı ödünç almaları ve incelemeleri istenir.

DİNLEME VE KONUŞMA İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-4

Mavi Ayaklı Sümsük Kuşunun Şarkıları

60-72 Ay

Türkçe-Hareket (Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Dil Gelişimi

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

- Dinlediklerinde geçen yeni sözcükleri ayırt eder.
- Bağlamdan yola çıkarak bilmediği sözcüklerin anlamını tahmin eder.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Cümlelerin/olay örgüsünün/öykünün sonucunu tahmin eder.
- Cümle/olay örgüsü/öykü/şiir/bilmece/tekerlemeleri tamamlar.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

Göstergeler

- Müziğin temposuna, ritmine ve melodisine uygun dans eder.
- Eşli ya da grup halinde dans eder.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 8. Toplumsal yaşamdaki farklılıklarla ilgili değerlere uygun davranır.

Göstergeler

- Farklılıkları tanır.
- Farklılıklara saygı duyar.

Kazanım 9. Empatik beceriler gösterir.

Göstergeler

- Başkalarının bakış açılarını/duygularını fark eder.
- Başkalarının bakış açılarının/duygularının nedenlerini açıklar.

SÖZCÜKLER: Mavi ayaklı sümsük kuşu, saka kuşu, güvercin, baykuş, sinek kuşu, saksağan, davet etmek, davet edilmek

KAVRAMLAR: Boyut: Uzun-kısa, büyük küçük Renk: Mavi, beyaz, sarı, kırmızı, yeşil

DEĞERLER: Saygı, yardımseverlik

MATERYALLER: "Mavi ayaklı sümsük kuşunun şarkıları" isimli öykü, farklı kuş türlerinin fotoğraflarının (saka kuşu, güvercin, baykuş, sinek kuşu, saksağan) olduğu kolyeler, mavi ayaklı sümsük kuşunun fotoğrafları/videosu, sınıftaki çocuk sayısının yarısı kadar mavi ayaklı sümsük kuşu kolyeleri, kayıt cihazı, her çocuk için mavi çorap (Bir gün önce ailelerden istenir.)

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocukların her birine farklı türdeki kuşların kolyeleri, kuşların isimleri söylenerek dağıtılır. Bu kolyeleri boyunlarına asmaları istenir (Yer alan kuşlar: saka kuşu, güvercin, baykuş, sinekkuşu, saksağan).
- Saka, güvercin, baykuş, sinek kuşu ve saksağanın renkleri, boyutları hakkında çocuklarla görseller eşliğinde sohbet edilir.
- Ardından "Sizlere şimdi bambaşka bir kuş göstereceğim. Farklı renkleri olan bir kuş. Sizce nasıl bir kuş olabilir?" denilerek tahminleri dinlenir.

- Mavi ayaklı sümsük kuşu görseli gösterilir/videosu izlenir. "Sizce bu kuşun adı nedir?" sorusu sorulur ve yanıtları dinlenir.
- Mavi ayaklı sümsük kuşlarının özellikleri anlatılır. Hareket etmeyi çok seven, boynu ve kafası beyaz, ayakları parlak mavi renkte olan kuşlar, olduğu söylenir. Çocukların da gördüklerine dayanarak söylemek istedikleri varsa dinlenir.
- "Mavi Ayaklı Sümsük Kuşunun Şarkıları" isimli öykü anlatılmaya başlanır.
- *Mavi ayaklı sümsük kuşları şarkı söylemeyi çok severdi. Yaşadıkları yerde birbirleriyle arkadaşlık günleri düzenleyip bol bol eğlenirlerdi. Şarkı söylerken rüzgârın sesi onlara eşlik ederdi. Bir gün farklı kuşlar, mavi ayaklıları ziyarete geldiler. Onların şarkı söylemelerine şaşırdılar ve çok güldüler. Mavi ayaklılar diğer kuşları şarkı söylemeye davet etti, ancak onlar şarkı söylemek istemediler. Mavi ayaklılar bu durumu anlayamadı. Onlar çok güzel şarkılar söyleyip eğlenebiliyordu. Sonra ...*
- Öykü yarıda bırakılır. Çocuklar, tüm kuşların neler yapabileceklerini düşünüp söyleyerek öykünün tamamlanmasına katkıda bulunur.
- Çocukların söyledikleri kaydedilir.
- Çocuklara mavi ayaklı sümsük kuşlarının neler hissedebileceklerini ve hislerinin nedenlerini düşünmeleri/açıklamaları konusunda rehberlik edilir. Davet etmek ve davet edilmek hakkında konuşulur.
- Öykü tamamlandıktan sonra mavi ayaklıların sevdikleri bir şarkı olduğu söylenir ve hareketli bir çocuk şarkısı açılır. Çocuklar önceden evden getirdikleri mavi çorapları giyerek arkadaşlarıyla şarkı söyleyip dans eder.

- Çocukların yarısından, diğer kuşların kolyeleri toplanarak mavi ayaklıların kolyeleri dağıtılır. Çocuklar birbirleriyle müziğin ritmine uygun bir şekilde dans eder. Böylece birlikte şarkı söylemenin ve dans etmenin güzelliği vurgulanmaya çalışılır.
- Çocuklar, öykünün sonunu kuşların birbirleriyle dans edecek şekilde bitirmeleri konusunda zorlanmamalıdır.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Mavi ayaklı sümsük kuşlarının özellikleri neler?
- Mavi ayaklı sümsük kuşları kimleri şarkı söylemeye davet etti?
- Sen olsan mavi ayaklı sümsük kuşlarına nasıl bir şarkı öğrettirdin?
- Sen de birini/birileriyle daha önce şarkı söyledin mi? Nasıl?
- Dans ederken kendini nasıl hissedersin?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Çocuklarla ailelerini sınıfta Mavi ayaklı sümsük kuşunun öyküsünü dinlemeye ve birlikte şarkı söylemeye davet etmek için davet kartı hazırlanır. Ailelerin uygun olduğu bir zamanda bu süreç ailelerin katılımıyla sınıfta gerçekleştirilir. Ailelere çocuklarıyla evlerinde kuş ansiklopedisi oluşturmaları önerilir. Bu öneriye ilişkin ailelere rehberlik edilir. Doğal hayatı ve hayvanları koruma konusunda faaliyet yürüten kurumlar ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapılır. Bu konuda okulun ve çocukların nasıl daha fazla sorumluluk alabileceğine ilişkin seminerler/paylaşımlar planlanarak ailelerin katılımı sağlanabilir.

DİNLEME VE KONUŞMA İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-5

Dinliyorum-Anlatıyorum-Değiştiriyorum

60-72 Ay

Türkçe-Oyun (Bütünleştirilmiş Büyük ve Küçük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 18. Etkinliğe/göreve ilişkin görsel/sözel yönergeleri yerine getirir.

Göstergeler

- Verilen tek yönergeyi hatırlar.
- Etkinlik sırasında yapılması gerekenleri hatırlar.

● Dil Gelişimi

Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeler

- Konuşmayı başlatır.
- Konuşmayı sürdürür.
- Konuşmayı sonlandırır.
- Konuşma sırasında göz teması kurar.
- Konuşurken jest ve mimiklerini uygun kullanır.

Kazanım 4. Konuşurken dil bilgisi yapılarını kullanır.

Göstergeler

- Sözcüklerdeki ekleri doğru kullanır.
- Sözcüklerdeki dil bilgisi hatalarını düzeltir.

Kazanım 5. Söz dizimi kurallarına göre cümle kurar.

Göstergeler

- Cümlelerin öğelerini doğru şekilde sıralayarak konuşur.
- Cümlelerdeki hatalı sıralamayı düzeltir.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 3. Kendine güvenir.

Göstergeler

- Grup önünde kendini ifade eder.
- Başkalarından farklı olan görüşlerini söyler.

SÖZCÜKLER: Anlatıcı, dinleyici

KAVRAMLAR: Zaman: Önce-sonra

DEĞERLER: Sabır, saygı

MATERYALLER: Çocuk sayısının yarısı kadar kulak, yarısı kadar dudak görsellerinin olduğu ahşap çubuklar, üç dakikalık kum saati, zil, okuma ve dinleme merkezinden çocukların seçtiği çocuk kitapları, kayıt cihazı, hareketli bir çocuk şarkısı

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Nitelikli çocuk kitaplarından bazı sayfaların seslendirmesi (öğretmen ya da çocukların aileleri tarafından yapılan) kayıt cihazından dinlenir.
- Çocuklar ikiye eşitlenir. Eşlerden birine dudak, diğerine kulak görsellerinin olduğu ahşap çubuklar verilir. Eşler okuma ve dinleme merkezinden bir tane çocuk kitabı seçer. Her ikili grubun bir kitabı olur.
- Çocuklar oturur. Dudak görselini alan anlatıcı, kulak görselini alan dinleyici olur.

- Seçtikleri çocuk kitabının istedikleri bir sayfasını açarlar. Dudak görselini alan çocuk, diğer arkadaşına üç dakikalık kum saati süresi kadar kitabında gördüklerini anlatır. Kulak görselini alan çocuk ise dinler.
- Aynı süreç, eşlerin kulak ve dudak görsellerini değişmesiyle tekrarlanır. Böylece eşlerden her ikisi de hem anlatıcı hem dinleyici olur. Çocuklar seçtikleri kitapların aynı ya da farklı sayfalarıyla ilgili görüşlerini birbirleriyle paylaşır.
- Çocukların birbirlerine anlatıp birbirlerini dinleme sürecinde göz teması kurmaları konusunda rehberlik edilir. Jest ve mimiklerini de kullanmaları teşvik edilir.
- Ardından hareketli bir çocuk şarkısı çalınır. Müzik durdurulunca çocuklar kendilerine başka bir eş seçer.
- Seçtikleri sayfaları açarak kitaplarını masalara koymaları istenir.
- Eşlerin yanına tek tek gidilir ve her grubun birbirini bu süreçte dinlemesi sağlanır. Grupların yanına giderken zil de götürülür.
- Grubun seçtiği kitap ve sayfadan cümleler hatalı bir şekilde okunur. Sözcüklerdeki ekler değiştirilir.
- Çocuklardan farklı bir cümle duyduklarında zile basıp duydukları hatalı sözcük ya da cümleleri düzeltmeye çalışmaları söylenir. Zile önce basan yanıt verir. Örneğin, "Bugün okula meklediler.", "Tren çok koştu.", "Salatalık domatesten ayıkladı."
- Cümleleri düzeltmenin birden çok yolu vardır. Bu nedenle süreçte çocuklar dikkatlice dinlenir ve onlara geri bildirim verilir.
- Tüm gruplarla bu süreç beşer cümle okunması yoluyla oynanır. Üç cümle hatalı olmasına, iki cümle doğru olmasına dikkat edilir.

● DEĞERLENDİRME

- Çocuklarla bir çemberin etrafında oturulur.
- Kulaktan kulağa oyunu oynayacakları söylenir. Hem ekleri yanlış olan hem de doğru olan sözcükler söylenerek kulaktan kulağa oyunu iki kez oynanır.
- En sondaki çocuk sözcüğü yüksek sesle söyleyince sözcüğün doğru olup olmadığı sorulur.
- Ardından sözcüğün anlamlı ya da anlamsız olduğuna karar verilir. Sözcüğün eklerinde bir hata varsa düzeltilmiş hâliyle söylenir.
- Aynı şekilde kulaktan kulağa oyunu sıralanışı uygun olan ve olmayan kısa cümleler kullanılarak iki kez oynanır. Çocukların cümlelerdeki hataları bulmalarına rehberlik edilir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere bilgilendirme notu iletilerek evde çocukların dinleme ve konuşma sırasını belirlemek için bazı nesneler kullanmaları önerilir. Örneğin çocuk kaşığı eline aldığı anda dinleyici, bir başka nesneyi eline aldığı anda o nesnenin özelliklerinden söz eden anlatıcı rolünde olur. Aile üyeleri bu süreçte çocuklar gibi hem dinleyici hem de anlatıcı rollerini üstlenir. Ailelere çocuklarıyla sessiz sinema oyunu oynamaları önerilir. Ailelerden çocuklarının bir aile yakını/komşu/arkadaşı ile röportaj yapmalarına fırsat yaratmaları istenir.

DİNLEME VE KONUŞMA İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-6

Ben Kimim?

60-72 Ay

Türkçe-Sanat (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 7. Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre düzenler.

Göstergeler

- Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre karşılaştırır.
- Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre sınıflandırır.

Kazanım 12. Parça ve bütün ilişkisini kavrar.

Göstergeler

- Bir bütünü parçalara böler.
- Parçaları bir araya getirerek bütünü oluşturur.

Kazanım 18. Etkinliğe/göreve ilişkin görsel/sözel yönergeleri yerine getirir.

Göstergeler

- Verilen tek yönergeyi hatırlar.
- Verilen birden fazla yönergeyi hatırlar.
- Model olunduğunda yönergeye/yönergelere uygun davranır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 2. Konuşurken/şarkı söylerken sesini uygun şekilde kullanır.

Göstergeler

- Sesinin tonunu ayarlar.
- Sesinin şiddetini ayarlar.

Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeler

- Konuşmayı başlatır.
- Konuşmayı sürdürür.
- Konuşmayı sonlandırır.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyallerle ilgili sorulara yanıt verir.
- Görsel materyaller aracılığıyla farklı kompozisyonlar oluşturur.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 8. Araç gereç kullanarak manipülatif hareketler yapar.

Göstergeler

- Farklı nesneleri keser.
- Nesneleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

SÖZCÜKLER: Göz göze, çılgılık

KAVRAMLAR: Zıt: Aynı-farklı-benzer

DEĞERLER: Yardımseverlik

MATERYALLER: Çocuk sayısı kadar A4 kâğıdı, her çocuğun portre resmi (siyah beyaz çıktı alınabilir), makas, yapıştırıcı

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklar çember şeklinde ayakta durur. "Çığlık" oyunu anlatılır. "Size söylediğim yönergelere uygun hareket edin. Örneğin arkadaşının ayaklarına bak dediğim zaman çemberdeki bir arkadaşınızın sadece ayaklarına bakın, ellerine bak dediğimde sadece ellerine bakın. Ama her defasında farklı bir arkadaşınızı seçmelisiniz." şeklinde yönerge verilir.
- Bir süre farklı yönergeler verilir ve çocukların uygulaması beklenir (Çocuklar, "Arkadaşının omzuna bak, ayak bileklerine bak, dizlerine bak, beline bak," gibi yönergelere sırayla uyar).
- "Çocuklar, bu aşamayı ardı ardına yaptıktan sonra oyunumuza yeni bir kural ekleyelim. Şimdi bir arkadaşınızı seçin ve sadece ayaklarına bakın. Ancak "göz göze" dediğimde en son ayağına baktığınız arkadaşınızın gözlerine bakın. Siz bakarken o arkadaşınız da size bakıyorsa hızlıca çığlık atın. Ama size bakmıyorsa bir başka arkadaşınıza bakıyorsa çığlık atmayın" denilir. Oyun bu şekilde sürdürülür. İnce/kalın seslerle çığlık atın, gibi yönergelerle seslerinin tonunu değiştirmeleri sağlanabilir.
- Her çocuğa bir portre fotoğrafı verilir. Fotoğraflar göz, burun ve ağız ayrı olacak şekilde çizgiyle üçe ayrılır. Gözlerini, ağızlarını ve burun kısımlarını çizgilerden kesmeleri istenir.
- Daha sonra kesilmiş bütün resimler karıştırılır. "Şimdi bunları gruplayalım," denir. Çocuklar gözleri bir tarafa, ağızları bir tarafa, burunları başka bir tarafa ayırır. Fotoğraflar karşılaştırılarak fotoğrafların benzerlikleri ve farklılıkları hakkında konuşulur.
- Gruplama sürecinde çocukların birbirine yardım etmeleri önerilir. Öğretmen, çocuklara yardımcı olurken kullandığı dil ve hoşgörülü tutumuyla onlara örnek olmaya çaba gösterir.
- Herhangi bir göz/burun/ağız gösterilir ve çeşitli sorular sorularak çocukların konuşması sağlanır. "Sizce bu gözler ne görmüş olabilir? Ne hissediyor olabilir? Neden? Bu ağız bize ne söylüyor olabilir? Ne anlatıyor? Bu burun ne koklamış olabilir? Neler kokar/neler kokmaz? Güzel kokmak için neler yapmalıyız?" gibi.
- Daha sonra parçalar yeniden karıştırılır ve her çocuk masadan dilediği göz, burun ve ağız alarak özgün bir insan resmi yapar. Çocuklar tasarladığı kişiye bir isim vererek onu sırayla arkadaşlarına tanıtır.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Bu etkinlikte neler yaptık?
- Etkinlikteki gözler neler görmüştür?
- Sen olsan resmini yaptığın kişinin ne iş yapmasını isterdin?
- Dünyadaki bütün gözler aynı olsaydı ne olurdu?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Çocuklar fotoğraflardan dilediği bir parçayı alır (Arkadaşlarının fotoğraflarının bir parçası da olabilir.) ve evlerine götürür. O vücut parçası ile ilgili sohbet edilir. Örneğin seçilen parça göz ise gözlerin okuldan eve gelene kadar neler gördüğü hakkında konuşulur. Çocukların seçtiği vücut parçası ile bir fırına gitmeleri istenir. Bu konuda aileler bilgi notu ile bilgilendirilir. O vücut organının gördükleri/duydukları/kokladıkları hakkında sohbet etmeleri önerilir. Örneğin, "Göz kuklası acaba burada neler görüyor?" sorunu sorarak çocukların yanıtlarını not almaları istenir.

DİNLEME VE KONUŞMA İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-7

Öykü Şemsiyesi

60-72 Ay

Türkçe (Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 18. Etkinliğe/göreve ilişkin görsel/sözel yönergeleri yerine getirir.

Göstergeler

- Verilen tek yönergeyi hatırlar.
- Model olunduğunda yönergeye/yönergelere uygun davranır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeler

- Başlatılan konuşmaya katılır.
- Konuşmayı sürdürür.
- Karşısındakini etkin bir şekilde dinler.

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Cümle/olay örgüsü/öykü/şiir/bilmece/tekerlemeleri tamamlar.
- Cümle/olay örgüsü/bilmece/şiir/tekerleme ya da özgün bir öykü oluşturur.
- Olay örgüsünü/şiiri/öyküyü dinledikten sonra başlık üretir.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 3. Kendine güvenir.

Göstergeler

- Grup önünde kendini ifade eder.
- Gerektiğinde bağımsız davranır.

SÖZCÜKLER: Şemsiye, yağmur, güneş

KAVRAMLAR: Zıt: Hızlı-yavaş

DEĞERLER: Sabır, saygı

MATERYALLER: Şemsiye, hareketli bir çocuk şarkısı

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Sınıfa şemsiye ile girilir. Çocuklara şemsiyeyi hangi durumlarda/zamanlarda kullandıkları sorulur ve yanıtları dinlenir.
- “Şemsiyeyi yağmurdan ve güneşten korunmak dışında başka hangi amaçlar için kullanabiliriz?” sorusu sorulur ve yanıtlar dinlenir. İhtiyaç hâlinde örnekler verilebilir (Baston, evde çiçek konulan aksesuar, askı gibi).
- “Peki şemsiyeye ne eklersek daha kullanışlı bir şemsiye olur?” sorusu sorulur ve çocukların yanıtları dinlenir. Çocukların farklı ve yaratıcı fikirlerini ifade etmesine fırsat verilir.

- Örnekler verilerek çocuklar cesaretlendirilir (örneğin bir uzaktan kumandası olsa ve sürekli elimizle yukarıda taşımak zorunda kalmasak gibi.).
- “Peki siz bir şemsiye tasarımcısı olsaydınız yağmurdan ya da güneşten korunmak için nasıl bir şemsiye tasarlardınız?” sorusu sorulur ve çocukların yanıtları dinlenir.
- Çocuklar çember şeklinde ayakta dururlar. Müzik açılır şemsiye elden ele dolaşır. Müzik durduğunda şemsiye kimin elindeyse o çocuk şemsiye ile ilgili bir cümle kurar.
- Son aşamada çocuklar yerlerine oturur. Öğretmen şemsiyeyi açar ve çocukların karşısına oturur.
- “Şimdi birlikte bir öykü oluşturalım. Ben öyküyü anlatmaya başlayacağım. Durduğum yerde biriniz gelip şemsiyenin altına oturun ve öyküyü devam ettirin” denir. “Yağmurlu bir günde şemsiyemi aldım ve yavaş yavaş yürümeye başladım. Yağmur gittikçe hızlı yağıyordu. Birdenbire bir ses duydum.” diyerek bir öykü yarım bırakılır.
- Çocuklar diledikleri yerde şemsiyenin altına oturarak öyküyü sürdürür. Bu süreçte birbirlerini gerektiğinde beklemeleri ve sabırlı olmaları konusunda çocuklar yönlendirilir.
- Öykü tamamlandıktan sonra öyküyü kendi cümleleriyle tekrar anlatmaları istenir.
- Öykü tamamlanınca öğretmen tekrar anlatır ve çocuklar öyküye başlık önerisinde bulunur.
- Çocukların bireysel şekilde oluşturulan öyküden bağımsız bir öykü oluşturmalarına rehberlik edilir.

● DEĞERLENDİRME

- Şemsiyeyle ilgili oluşturdukları öyküyü resimlemeleri istenir.
- Ardından resimlerini anlatırlar.
- Bu resimler okuma ve dinleme merkezine eklenir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelerden, bilgilendirme notu aracılığıyla evde bir konuşma nesnesi belirlemeleri istenir. O nesne, mikrofon gibi kullanarak elden ele dolaştırılır. Konuşma nesnesi kimin elindeyse o gün neler yaptığını anlatır ya da evdeki bir eşya/nesne hakkında konuşma gerçekleştirir.

Seçtikleri nesne hakkında çocukların yaratıcı düşünme becerilerini geliştirecek sorular sormaları önerilir. Örneğin; ne yerine kullanılabilir? ile başka neler yaparsın?.....yı sen tasarlasan nasıl tasarlardın?

DİNLEME VE KONUŞMA İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-8

Seç-Söyle-Hareket Et

60-72 Ay

Türkçe-Oyun (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Gerçek durumu inceler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

Kazanım 10. Sayma becerisi sergiler.

Göstergeler

- Gösterilen gruptaki nesneleri sayar.
- Saydığı nesne/varlıkların kaç tane olduğunu söyler.

● Dil Gelişimi

Kazanım 4. Konuşurken dil bilgisi yapılarını kullanır.

Göstergeler

- Konuşmalarında isimlere yer verir.
- Konuşmalarında fillere yer verir.
- Konuşmalarında sıfatlara yer verir.

Kazanım 5. Söz dizimi kurallarına göre cümle kurar.

Göstergeler

- Cümlelerin öğelerini doğru şekilde sıralayarak konuşur.
- Düz cümle kurar.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Cümle/olay örgüsü/öykü/şiir/bilmece/tekerlemeleri tamamlar.
- Cümle/olay örgüsü/bilmece/şiir/tekerleme ya da özgün bir öykü oluşturur.

Kazanım 13. Yazı yazma öncesi becerileri gösterir.

Göstergeler

- Duygu ve düşüncelerini yetiştikine yazdırır.
- Adını yazar.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 3. Kendine güvenir.

Göstergeler

- Grup önünde kendini ifade eder.
- Gerektiğinde liderliği üstlenir.

SÖZCÜKLER: Kavanoz, etkinlikte tercih edilen hayvan adları (örneğin zürafa)

KAVRAMLAR: Renk: Ana renkler (sarı, kırmızı, mavi), Ara renkler (yeşil, turuncu, mor) Zıt: uzun-kısa

DEĞERLER: Yardımseverlik

MATERYALLER: Hem resimlerin hem de altlarında adlarının olduğu renk, fiil ve isimleri (nesne, eşya ya da hayvan) içeren kâğıtlar, kâğıtların konulduğu üç farklı kavanoz, yazı tahtası

● ÖĞRENME SÜRECİ

- İçlerinde renk ve fiillerin görsel ve metin olarak bir arada bulunduğu iki kavanoz çocuklara gösterilir. Renkler ve fiillerin küçük kâğıtlara yazıldığı iki kavanoz farklı renkte olabilir ya da üzerlerine iki farklı sembol yapıştırılabilir.
- İçlerinde nelerin olabileceğini tahmin etmeleri istenir. Çocukların tahminleri dinlenir.
- Renk kavanozunda ara ve ana renkler mutlaka bulunur. Fiiller kavanozunda yürümek, yemek yemek, kitap okumak, şarkı söylemek, uyumak, top oynamak vb. fiiller yer alır.
- Her çocuk tek tek gelip kavanozlardan birer kâğıt seçer.
- Örneğin fiiller kavanozundan “koşmak”, renkler kavanozundan “sarı” seçildi. Çocuk kâğıtlarda neler olduğunu görseller aracılığıyla yüksek sesle arkadaşlarına söyler. Gerekli durumlarda öğretmen rehberlik eder.
- Diğer çocuklar arkadaşlarının seçtiği sözcüklere göre hareket eder. Örneğin koşup sarı renkli bir nesneye dokunabilirler. Başka bir çocuk, fiiller kavanozundan “şarkı söylemek” fiilini, renkler kavanozundan “kırmızı” rengini seçti. Diğer çocuklar şarkı söyleyerek kırmızı bir nesneye dokunurlar.
- Bu süreçte sınıfta çocukların hoşuna gidebilecek komik durumlar da olabilir.
- Tüm çocuklar kavanozlardan kâğıtlar seçtikten sonra ikinci tur başlar. İkinci turda üçüncü bir kavanoz daha oyuna dâhil edilir. Bu kavanozda da nesne, hayvan ya da eşya isimleri yer alır.
- Bu sefer üç çocuk bir arada gelip her biri birer kavanozdan fiil-isim-renk seçip arkadaşlarına söyler. Karar verme konusunda birbirlerine yardımcı olurlar.
- Hep beraber bu sözcüklerden birer cümle kurulur. Örneğin kitap okumak, mavi, zürafa sözcüklerinin olduğu kâğıtlar seçildi. Şöyle bir cümle kurulabilir: “Mavi zürafanın öyküsünün olduğu kitabı okuduk.”
- Çocukların söylediği cümleler yazı tahtasına yazılır.
- Süreç 5-6 kez tekrar edildikten sonra cümlelerdeki sözcükler sayılır. Uzun ve kısa olan cümleler belirlenir.
- Son olarak öğretmen çocukların ismiyle başlayan cümleler oluşturacaklarını söyler. Bir çocuğun ismini söyler (Örneğin Ali). İsmi söylenen çocuk tahtaya adını yazar. Diğer çocuklar kavanozlardan bir sözcük seçerek o cümleyi tamamlar.

● DEĞERLENDİRME

- Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur, yönergeler verilir:
- Kavanozlarda başka hangi sözcüklerin yer almasını istersin?
- Oluşturduğumuz ve en sevdiğiniz cümle neydi?
- Oluşturduğumuz en komik cümle neydi?
- Seçilen sözcüklerden hangi hareketleri yaptık? Hatırlatır mısınız?
- İki sözcük söylüyorum: yeşil ve orman. Bu sözcüklerle ilgili bir cümle kuralım.
- Sen olsan bu etkinlikte hangi renklere yer verirdin?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere etkinliği anlatan bir bilgilendirme notu iletilir. Evde bulunan bir kavanoza fiiller ve diğerine de evdeki eşyaların isimlerini küçük kâğıtlara yazarak atmaları söylenir. Ardından kavanozlardan çektikleri fiil ve eşya isimlerine göre çocuklarıyla birlikte cümleler üretmeye başlarlar. Bu süreç rutin hâle getirilir. Bazı cümleler yazılarak kaydedilir. Haftanın cümlesi seçilebilir.

DİNLEME VE KONUŞMA İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-9

Sorularla Öykü

60-72 Ay

Erken Okuryazarlık (Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 3. Algıladıklarını hatırladığını gösterir.

Göstergeler

- Nesne/durum/olayı bir süre sonra yeniden söyler.
- Hatırladıklarını yeni durumlarda kullanır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir.
- Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar.
- Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Olay örgüsünü/şii/öyküyü dinlemeden önce başlık üretir.
- Olay örgüsünü/şii/öyküyü dinledikten sonra başlık üretir.

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar.
- Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler.

Kazanım 13. Yazı yazma öncesi becerileri gösterir.

Göstergeler

- Yazı yazmayı taklit eder.
- Yazdığı işaret/karalamaların anlamını açıklar.
- Duygu ve düşüncelerini yetiştikine yazdırır.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 8. Araç gereç kullanarak manipülatif hareketler yapar.

Göstergeler

- Kalem tutmak için üç parmağını işlevsel kullanır.
- Nesneleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

SÖZCÜKLER: Soru sormak

KAVRAMLAR: Sayı: Birinci, ikinci, üçüncü

DEĞERLER: Saygı

MATERYALLER: Nitelikli bir resimli öykü kitabı, soru işareti görseli, yazı tahtası, çocuk sayısı kadar A4 kâğıt ve kurşun kalem, zarflar, posta kutusu olarak yararlanılacak kullanılmış bir kutu

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklarla birlikte resimli bir öykü kitabı etkileşimli kitap okuma yöntemine göre okunur.
- Kitap okunurken başlığını tahmin etme, yazarı/çizeri/yayınevini söyleme, cümleleri tamamlama, öyküyü hatırlatma, açık uçlu, 5N1K ve yaşamla ilişkilendirme soruları sormaya özen gösterilir.
- Kitap okuma sürecinde soruları sadece öğretmen sormaz. Çocukların soru işareti görselini kullanarak birbirlerine sorular sormaları istenir. Öykü kitabı okunurken bazı sayfalar sadece çocukların birbirlerine görsellerle ilgili sordukları sorular eşliğinde anlatılır.
- Öykü kitabını okuma süreci sonunda çocuklardan öyküye yeni bir başlık bulmaları istenir.
- Çocukların söylediği başlıklar yazı tahtasına yazılır.
- Başlıklar numaralandırılır ve oylama yapılır. Çıkan oylar çocuklarla birlikte sayılır ve oylama sonucu yorumlanır. En güzel başlık ya da en beğenilen başlık vurgusu yerine seçim yapma vurgusu yapılır.
- Başlık belirlendikten sonra bu sefer çocuklara A4 kâğıtları ve kalemleri verilir.
- Çocuklar öykü kahramanlarına bir mektup yazar. Çocuklardan geleneksel yazı yazmaları beklenmemektedir.
- Mektuplarını zarfa koyup adlarını yazmaya çalışırlar. Yazamayan çocuklara rehber olunur.
- Öğretmenin sınıfa getirdiği kutu posta kutusuna dönüştürülür ve mektuplar bu kutuya konulur.

● DEĞERLENDİRME

Öğretmen çocukların görebilecekleri yerlere öyküyle ilgili olan ve olmayan bazı görseller yapıştırır. Öncelikle hangilerinin öyküyle ilişkili olduğunu seçmeleri istenir. Ardından çocuklar öyküdeki olayları hatırlamaya çalışarak görselleri sıraya dizerler.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere etkinlikte okunan resimli öykü kitabının etkileşimli kitap okuma yönergesi gönderilir. Ailelere çocuklarının yaşlarına uygun bir resimli öykü kitabı listesi iletilir. İçlerinden her hafta seçecekleri bir kitabı okul/sınıf kütüphanesinden ödünç alarak çocuklarına okumaları önerilir. Çocukların kütüphaneye üye olmaları sağlanır. Bu süreçte kendini geliştiren ailelerden sınıfta çocuklara etkileşimli kitap okumaları rica edilir.

DİNLEME VE KONUŞMA İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-10

Doğru-Yanlış

60-72 Ay

Türkçe-Oyun (Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 5. Söz dizimi kurallarına göre cümle kurar.

Göstergeler

- Cümlelerin öğelerini doğru şekilde sıralayarak konuşur.
- Cümlelerdeki hatalı sıralamayı düzeltir.
- Düz cümle kurar.
- Soru cümlesi kurar.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyalleri birbiriyle/yaşamla ilişkilendirir.
- Görsel materyallerle ilgili sorulara yanıt verir.

SÖZCÜKLER: Etkinlikte tercih edilen resimli kartlara göre değişebilir. Örneğin diken.

KAVRAMLAR: Zıt: Doğru yanlış, Duyu: Ekşi-tatlı-tuzlu

DEĞERLER: -

MATERYALLER: Resimli kartlar, bir kutu

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklara öncelikle öyküsünün içeriğinde dikenli hayvanların olduğu (kirpi gibi) resimli bir öykü kitabı okunur.
- Kitap okunurken çocuklara kitabın kahramanları, öykünün geçtiği yer, zaman ve olaylarla ilgili sorular sorulur. Yanıtları dinlenir. Çocuklara yanıtlarıyla ilgili geri bildirim verilir.
- Ardından çocuklara, içinde resimli kartların olduğu bir kutu gösterilir ve ne olduğu ile ilgili tahminleri dinlenir.
- Sırayla her çocuk arkadaşlarına göstermeden kutudan bir kart seçer. Diğer çocuklar sırayla "Nesi var?" sorusunu sorarak bir özellik öğrenir. Kartı elinde tutan çocuk her soruda nesnenin farklı bir özelliğini söyler (Örneğin kırılr, dikenlidir, yenir, ekşidir gibi ipuçları her bir sorudan sonra ayrı ayrı verilir.).
- Resimli karttaki nesne bulununcaya kadar diğer çocuklar da aynı soruyu sorar ve nesneyi bulmaya çalışır.

- Kartların hepsi tahmin edildikten sonra bir kart seçilir. “Şimdi seçtiğim kartla ilgili bir cümle kuracağım. Cümleyi doğru söylediysem baş parmağınızı yukarı kaldırın, yanlış söylediysem ellerinizi çarpı işareti yapın” denir.
- Cümleler sırayla ve yavaş bir şekilde söylenir (Örneğin kitap resmi seçildiyse içerisinde kitap geçen cümleler söylenir: "Kitapları çok severim. Okuyacağım kitap bugün. Kitaplarım nerede? Kayboldu kitap en sevdiğim," gibi.). Çocukların hatalı cümleleri düzeltmesine fırsat verilir.
- Birkaç tekrardan sonra çocuklar kart seçerler. Seçtikleri kartla ilgili bir cümle kurarlar.
- Tüm çocuklar cümle kurduktan sonra o kartı kullanarak bir soru sormaları istenir.

● DEĞERLENDİRME

Çocuklara aşağıdaki sorular sorulur ve yanıtları dinlenir:

- Bu etkinlikte neler yaptık?
- Siz olsanız kartlardaki görsellere neler çizerdiniz?
- Öykü kitabını beğendiniz mi? En beğendiğiniz bölümü neresiydi? Neden?
- Haydi, okuma ve dinleme merkezinden bir resimli öykü kitabı seçelim ve bir sayfasını açalım. Okuduğum cümleyi hatalı söyleyeceğim. Doğru söylemeye çalışalım.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere çocuklarıyla birlikte hataları bulup değiştirmeleri için beş cümle gönderilir. Örneğin:

- Kırıldı oyuncak en sevdiğim.
- Çok sert ekmek yediğim.
- Kapattım çıkınca lambayı dışarı.
- Çikolata kabını çöpe attım ve yedim.
- Dans başladı, müzik ettim.

Süreçte çocuklarına nasıl rehberlik edecekleri bilgi notuyla açıklanır.

GÖRSEL OKUMA VE GÖRSEL SUNU İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-1

Oyuncaklarımız Nerede?

36-48 Ay

Oyun (Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 5. Söz dizimi kurallarına göre cümle kurar.

Göstergeler

- Düz cümle kurar.
- Soru cümlesi kurar.

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara yanıt verir.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyallerle ilgili sorulara yanıt verir.

SÖZCÜKLER: Zarf

KAVRAMLAR: Mekânda konum: İçinde, arkasında, yanında Renk: Mavi, kırmızı, sarı

DEĞERLER: Yardımseverlik

MATERYALLER: İçlerinde mekânda konum yönergelerinin yazıldığı 3 adet renkli zarf, sınıftaki bazı oyuncaklar.

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Sınıftaki bazı oyuncaklar sınıf dışındaki yerlere saklanır.
- Çocuklar gelmeden önce üç farklı renkte zarf okulda belirlenen yerlere konulur.
- Zarfların içinde mekânda konum yönergelerinin olduğu renkli kâğıtlar bulunur. Zarflar, çocukları aynı renkteki başka bir zarfa götürecek şekildedir. Önce üç zarf ile başlanıp oyun başka bir zamanda tekrar edilirse zarf ve yönerge sayısı artabilir.
- Zarfların içinde hem metin hem de metinlerde yazılanlarla ilişkili görselleri olur.
- Çocuklara zarflar aracılığıyla sınıfta olmayan oyuncakların bulunacağı söylenir.
- Önce mavi renkteki zarf açılarak çocuklardan zarfın içinde ne olabileceğini tahmin etmeleri istenir. Sonra içindeki yönerge okunur. Hem yönerge hem de kâğıdın rengi çocukların diğer zarfı bulmalarını kolaylaştırır.

- Ardından kırmızı renkli zarf açılır. Yönerge okunur. Sarı renkli zarf açılarak oyuncaklar bulunur.
- Oyuncaklar sınıfa getirilir. Sınıf dört gruba ayrılır. Her grup başka oyuncaklar seçer ve birbirlerine oyuncaklarını gösterirler. Böylece birbirlerine oyunun ilerlemesi konusunda yardımcı olurlar.
- Çocuklar bu sefer oyuncakları kendi grup arkadaşlarıyla birlikte saklar.
- Her grup birbirinin oyuncaklarını soru sorarak bulmaya çalışır.
- Gruplardan biri “Oyuncaklar nerede?” sorusuyla süreci başlatır. Diğer grup mekânda konum sözcüklerini kullanarak sorulara yanıt verir ve onlara üç ipucu verilir. Diğer grup oyuncakların yerini bulamazsa oyun devam edebilir. Her ipucunda “Oyuncaklar nerede?” sorusu sorulur.
- Her iki grup da bu süreçte birbirlerinin oyuncaklarını bulmaya çalışır.

● DEĞERLENDİRME

Çocuklara A4 boyutunda kâğıtlar ve pastel boyaları verilir. Kendi sakladıkları oyuncakların nerede olduğunu kâğıtlara çizerler. Ardından çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Kaç zarf açtık? Zarfların renkleri nelerdi?
- Zarfların içindeki kâğıtların renkleri nelerdi?
- Zarflarla oynadığımız oyunda oyuncakları nerede bulduk?
- Siz kendi grubunuzla oyuncaklarınızı nereye sakladınız?
- İpucu olarak arkadaşlarınıza neler söylediniz?
- Bu oyunda en çok hangi bölümü sevdiniz?
- Daha önce saklama ile ilgili bir oyun oynadık mı? Bu oyun neydi?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Okulda oynanan oyunun nasıl oynandığı ailelere bilgilendirme notuyla gönderilir. Ailelerin çocuklarına yönergeler vererek evlerinde sakladıkları bir eşyayı birlikte bulmaları önerilir. Ailelerin gittikleri bir mekanda (market, pastane, fırın vb.) konum kavramlarını kullanmaları vurgulanır.

GÖRSEL OKUMA VE GÖRSEL SUNU İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-2

Sınıf Müzesi

36-48 Ay

Türkçe-Sanat (Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesneleri/varlıkları inceler.
- Nesnelerin/varlıkların işlevsel özelliklerini betimler.

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Gerçek durumu inceler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

Kazanım 10. Sayma becerisi sergiler.

Göstergeler

- Gösterilen gruptaki nesneleri sayar.
- Saydığı nesne/varlıkların kaç tane olduğunu söyler.

● Dil Gelişimi

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyalleri birbiriyle/yaşamla ilişkilendirir.
- Görsel materyallerle ilgili sorulara yanıt verir.
- Görsel materyaller aracılığıyla farklı kompozisyonlar oluşturur.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 7. Küçük kaslarını kullanarak güç gerektiren hareketleri yapar.

Göstergeler

- Nesneleri sıkar.
- Materyallere elleri/parmakları ile şekil verir.

SÖZCÜKLER: Müze, eser, heykel

KAVRAMLAR: Zıt: Farklı-aynı, benzer M iktar: Yarım

DEĞERLER: Saygı

MATERYALLER: Müze gezisi fotoğrafı, müzedeki nesnelere ait fotoğraflar, yarım bırakılmış nesne fotoğrafları, un, tuz, su

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Bir müze gezisine ait fotoğraflar çocuklara gösterilir (Çocuk sayısının çok olduğu ve eserlerin görüldüğü bir fotoğraf seçilmelidir.).
- Müzelerin bilgi edinmek için çok değerli öğrenme yerleri olduğuna vurgu yapılır.
- "Burası neresi olabilir? Bu çocuklar ne yapıyor?" soruları sorularak çocukların yanıtları dinlenir. Fotoğraftaki yer hakkında bilgi verilir. Daha önce böyle bir yerle ilgili deneyimleri varsa çocuklardan anlatmaları istenir.
- Fotoğrafla ilgili sorular sorulur (Örneğin, Kaç tane çocuk var? Çocukların kıyafetleri ne renk? Birbirine benzer yönleri var mı? Farklı yönleri neler? Sence çocuklar nasıl hissediyor? gibi.).
- Çocukların yanıtları dinlendikten sonra fotoğraflar fotoğraf karesi tekniğiyle canlandırılabilir.
- Çocuklarla birlikte bronz, metal, gümüş gibi farklı maddelerden yapılan eserler incelenir. Çocuklara eserler hakkında kısaca bilgi verilir.
- Çocuklara müzedeki eserlerin yarım bırakılmış fotoğrafları dağıtılır. Çocuklar bu eserin ne olabileceği ile ilgili tahminlerini söyler ve çizimleri ile fotoğrafları tamamlar.
- Çizimler bittikten sonra eserin orijinal hâli gösterilir ve işlevi açıklanır.
- Tuz seramiği ile çocuklar bir müzede olmasını istedikleri eserleri oluşturur. Hazırlanan eserler okulda uygun bir yerde sergilenir. Her çocuk kendi eserinin başında durarak gelen ziyaretçilere eserini anlatır.

● DEĞERLENDİRME

Müzedeki nesnelerin fotoğrafları ile kolaj çalışması yapılır. Ardından hareketli bir çocuk şarkısı açılır. Müzik durunca heykel olma oyunu oynanır. Çocuklar ne heykeli olduklarını anlattıktan sonra çocuklara şu sorular yöneltilir ve yanıtları dinlenir:

- Tuz seramiği yerine hangi malzemelerle heykel yapabiliriz?
- Daha önce bir müzeyi ziyaret ettiniz mi? Ne müzesiydi?
- Sence başka nelerin müzesi olabilir?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Her ailenin çocuğuyla birlikte olanaklar dâhilinde bir müzeye gitmesi önerilir. Bulunulan ildeki müze listesi ailelere gönderilir. Ayrıca aileler sanal müzeler konusunda bilgilendirilir.

GÖRSEL OKUMA VE GÖRSEL SUNU İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-3

Önce mi, Sonra mı?

48-60 Ay

Türkçe (Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.

● Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara yanıt verir.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyalleri birbiriyle/yaşamla ilişkilendirir.
- Görsel materyallerle ilgili sorulara yanıt verir.
- Görsel materyallerin içeriğini yorumlar.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Cümlelerin/olay örgüsünün/öykünün sonucunu tahmin eder.
- Olay örgüsünü/şii/öyküyü dinledikten sonra başlık üretir.

SÖZCÜKLER: Dün, bugün, yarın

KAVRAMLAR: Zaman: Önce, sonra

DEĞERLER: Öz denetim, sorumluluk

MATERYALLER: Olay sıralaması kartları, yazı tahtası, kalem, üç çocuk kitabı

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklara olay sıralaması kartları gösterilir (örneğin bir bitkinin büyümesi, kelebeğin oluşumu, bir kuş yuvası/yemliği yapımı, günlük rutinler gibi.).
- Tahta ya da çocukların görebileceği büyükçe bir kâğıda 1, 2 ve 3 rakamları yazılır. Çocuklar sırayla kartlardaki olayları oluş sırasına göre tahtadaki yerlerine yapıştırır.

- Son turda çocuklara üç kart yerine tek kart verilir. Oyuncasını tamir eden bir çocuk resmi gösterilir.
- “Sizce çocuk ne yapıyor? Bu anın öncesinde ve sonrasında ne/neler olmuş olabilir?” soruları sorulur ve yanıtlar alınır. Çocukların bir oyuncak kırdığında yenisini almak yerine o oyuncacı tamir etmeye çalışma fikrinin farkında olmalarına rehberlik edilir.
- Çocuklardan bu görselden oluşturdukları olay örgüsüne başlık bulmaları istenir.
- Üç çocuk kitabı çocuklara gösterilir (Kitaplardan biri önceki gün okunmuştur. Biri etkinliğin yapıldığı gün okunmuştur. Diğerisi ise sonraki gün okunması planlanan kitaptır.).
- “Dün adlı kitabı okuduk. Bugün adlı kitabı okuduk. Yarın ise adlı kitabı okuyacağız.” denir.
- “Siz de dün ve bugün yaptığınız ve yarın yapacağınız işleri söyler misiniz?” diye sorulur ve yanıtları dinlenir (Çocuklar giydikleri kıyafetler, saç şekilleri, nasıl hissettikleri ve yaptıkları işler hakkında konuşmaya yönlendirilir.).

● DEĞERLENDİRME

- Öğretmen gün içindeki etkinliklere ilişkin fotoğraflar çeker. Çocuklara bu fotoğrafları gösterir.
- Çocuklardan ikişerli gruplar hâlinde fotoğrafları olay sıralamasına göre sıralamaları istenir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere haftalık boş bir çizelge gönderilir. Çocuklarıyla birlikte bir hafta boyunca yaptıkları etkinlikleri günlere göre yazmaları istenir. Bu çizelgeleri okula göndermeleri istenir. Her çocuğun çizelgesi üzerinden neler yaptıkları kısaca oluş sırasına göre konuşulur. Ailelere çocuklarıyla bir markete gittiklerinde önce alışveriş yapıp ardından parayı ödediklerini çocuklarına vurgulamaları önerilir.

GÖRSEL OKUMA VE GÖRSEL SUNU İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-4

Elmalı Yüz

48-60 Ay

Erken Okuryazarlık-Sanat (Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Dil Gelişimi

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyallerle ilgili sorulara yanıt verir.

Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Söylenen bir sesle başlayan sözcükler üretir.
- Söylenen bir sözcüğün ilk sesiyle başlayan sözcükler üretir.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 9. Özgün çizimler yaparak kompozisyon oluşturur.

Göstergeler

- Özgün çizimler yapar.
- Belirli çizimlerde kendine özgü imgeler kullanır.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 22. Sanatın/sanat eserlerinin değerini fark eder.

Göstergeler

- Sanat eserlerinde gördüklerini/işittiklerini söyler.
- Sanat eserlerini kendi bakış açısıyla yorumlar.

SÖZCÜKLER: Ressam, eser

KAVRAMLAR: Mekânda konum: Ortasında

DEĞERLER: Saygı

MATERYALLER: René François Ghislain Magritte (Röne Fırançois Gişlan Magrit)'in "Adamın Oğlu" isimli eseri çocuklara gösterilir. A4 boyutunda çocuk sayısı kadar çoğaltılır. Boya kalemleri

● ÖĞRENME SÜRECİ

- René François Ghislain Magritte (Röne Fırançois Gişlan Magrit)'in "Adamın Oğlu" isimli eseri çocuklara gösterilir.
- Eserlerin sanatçılar tarafından yapılan kimi zaman bir resim, heykel ya da müzik parçası olduğu anlatılır. Bu süreçte sanatçıların verdikleri emeklerin değerinden bahsedilir.
- Bu eser hakkında çocuklarla konuşulur.
- Önce çocuklara bu eserle ilgili aşağıdaki sorular yöneltilir:
 - 1. Bu eseri René François (Röne Fırançois) adında bir ressam yapmış. Bu eserde neler görüyorsunuz?
 - 2. Bu beyefendi nerede sizce?

- 3. Ne giymiş?
- 4. Yüzünün tam ortasında ne var? Neden?
- Çocukların yanıtları dinlenir. Ardından çocuklara aşağıdaki yönerge verilir:
- *"Bu resmi yapan ressam çok özgün bir şey yapmaya çalışmış. Yüzünü görmeyelim diye yüzünün ortasına bir elma çizmiş. Peki acaba biz olsak yüzünün tam da ortasına /e/ sesi ile başlayan başka neler çizebiliriz?"*
- Çocuklar önce /e/ sesiyle başlayan neler çizebileceklerini söyler.
- Çocuklara çoğaltılan eserde elmanın olduğu yere beyaz kâğıtlar yapıştırılır. Böylece çocuklar /e/ sesiyle başlayan sözcüklerin resmini çizebilir.
- Çizimleri bitince bütün ürünler bir panoda çocuklarla birlikte sergilenir. Çocuklar birbirlerinin çizimlerini görürler.
- Çocuklara, "Elma sözcüğü ile aynı sesle başlayan başka neler var?" sorusu sorulur ve çocukların yanıtları dinlenir.

● DEĞERLENDİRME

Çocuklar birbirlerine neler çizdiklerini anlatır. Eserin tam ortasına elma yerine başka çizimler de yapabilirler.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere Fikret Mualla ya da Picasso gibi ressamların eserlerinden biri bilgilendirme notu aracılığıyla gönderilir. Bu eser hakkında sohbet etmeleri istenir. Ayrıca eser içinde /e/ sesiyle başlayan nesne/eşya vb. varsa bulup söylemeleri beklenir. Aileler ve çocuklara birlikte bir sanat galerisine gitmeleri önerilir.

GÖRSEL OKUMA VE GÖRSEL SUNU İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-5

Ses-Hareket-Söz

48-60 Ay

Erken Okuryazarlık-Oyun (Bütünleştirilmiş Küçük ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Dil Gelişimi

Kazanım 1. Sesleri ayırt eder.

Göstergeler

- Sesin kaynağını söyler.
- Verilen sese benzer sesler çıkarır.

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyaller aracılığıyla farklı kompozisyonlar oluşturur.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 9. Özgün çizimler yaparak kompozisyon oluşturur.

Göstergeler

- Çeşitli figürler/temel figürler çizer.
- Özgün çizimler yapar.

SÖZCÜKLER: Ses, hareket

KAVRAMLAR: Zıt: Alçak-yüksek, hızlı-yavaş

DEĞERLER: -

MATERYALLER: İki farklı renkte kutu (Bu kutulardan birinin üzerine sesi temsil eden bir müzik aleti, bir diğerine de hareketi temsil etmek için zıplayan bir çocuk görseli yapıştırılır.), hareketli bir çocuk müziği, A4'ün çeyreği boyutunda kâğıtlar ve boyalar

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Ses ve hareketi temsil eden iki kutu aralıklı bir şekilde yere koyulur. Çocuklara kutuların işlevi anlatılır.
 1. Ses kutusu: Üzerine sesi temsil eden bir müzik aletinin görselinin olduğu kutu.
 2. Hareket kutusu: Üzerinde zıplayan bir çocuk görselinin olduğu hareketi temsil eden kutu.
- Çocuklar kutuların anlamını öğrendikten sonra hareketli bir çocuk şarkısı eşliğinde ritme uygun bir şekilde dans eder. Müzik durdurulunca çocuklara "ses" ya da "hareket" denilerek hangi kutunun etrafında çember oluşturmaları söylenir.
- Ses kutusunun etrafında toplandıklarında çocuklara sırasıyla aşağıdaki yönergeler sunulur:
 - İstedığınız bir sesi çıkarın. Neyin sesi olduğunu söyleyin. Çocuklar aynı anda çember etrafında istedikleri sesleri çıkarırlar. Bu sesleri alçak ya da yüksek sesle seslendirirler.

- İkişerli eş olun. Eşinizle birlikte bir eşyaya karar verin ve eşyanın sesini çıkarın.
- İkişerli eş olun. Eşinizle birlikte bir hayvana karar verin ve o hayvanın sesini çıkarın.
- Hareket kutusunun etrafında toplandıklarında çocuklara sırasıyla aşağıdaki yönergeler sunulur:
- İsteddiğiniz bir hareketi gösterin. Çocuklar aynı anda çember etrafında istedikleri hareketleri hızlı ya da yavaş bir şekilde gösterir.
- İkişerli eş olun. Eşinizle birlikte bir eşyaya karar verin ve eşyanın hareketini gösterin.
- İkişerli eş olun. Eşinizle birlikte bir hayvana karar verin ve o hayvanın nasıl hareket ettiğini gösterin.
- Çocuklar masalarına oturur. Çocukların her birine ikişer tane A4'ün çeyreği boyutta beyaz kâğıtlar ve boya kalemleri verilir.
- Çocuklarla birlikte ses ve hareket kutuları için sözcük kartları oluşturulur. Çocuklara şu yönerge verilir: *"Hareket ve ses kutularımıza kartlar oluşturacağız. Ses çıkaran, hareket eden nesne/eşya/hayvan vb. düşünün ve her karta birer tane çizim yapın."*
- Ardından çocuklar öğretmene çizdiklerinin adlarını yazdırır. Öğretmen de kartlarına neler çizdiklerini yazar.
- Hareket kartları hareket kutusuna, ses kartları ses kutusuna atılır.
- Bu kartlardan başka oyunlarda oynamak üzere yararlanılabilir.

● DEĞERLENDİRME

- Hareketli bir çocuk müziği açılır. Müzik durdurulunca çocuklara "ses" ya da "hareket" denilerek hangi kutunun etrafında toplanacakları söylenir.
- Ses/hareket kutusundan çocukların hazırladıkları kartlar seçilerek hareket kutusundan seçilmiş ise kartta ne varsa hareketi gösterilir, ses kutusundan seçilmişse kartta ne varsa sesi çıkarılır. Oyun çocukların ilgilerine göre devam eder.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Aileler sınıfa davet edilir. Önce çocuklar, öğretmenin de rehberliğiyle Ses-Hareket-Söz oyununun ailelerine anlatır. Ardından sınıfta üç grup oluşur. Bir grup ses, bir grup hareket ve bir grup da söz grubu olur. Öğretmen bazı ev eşyalarının (çamaşır makinesi, buzdolabı, elektrik süpürgesi, bilgisayar vb.) fotoğraflarını gösterir. Her fotoğrafta gruplar kendi görevlerini yerine getirerek o makine için ses, hareket ya da söz bularak canlandırır. En sonunda tüm grupla drama tekniği yoluyla büyük grup canlandırması gerçekleştirilir. Evde de çocuklarıyla birlikte sessiz sinema oyunu oynamaları önerilir. Böylece birbirlerine hareketlerle sözcükleri anlatmaya çalışırlar.

GÖRSEL OKUMA VE GÖRSEL SUNU İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-6

Sürpriz Kutu

48-60 Ay

Oyun-Türkçe (Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesnelerin/varlıkların adını söyler.
- Nesneleri/varlıkları inceler.

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

Kazanım 15. Yer/yön/konum ile ilgili yönergeleri uygular.

Göstergeler

- Yönergeleri takip ederek mekânda konum alır.
- Yönerge vererek kişileri mekânda konumlandırır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeler

- Başlatılan konuşmaya katılır.
- Konuşurken jest ve mimiklerini uygun kullanır.

Kazanım 4. Konuşurken dil bilgisi yapılarını kullanır.

Göstergeler

- Konuşmalarında isimlere yer verir.
- Konuşmalarında sıfatlara yer verir.
- Konuşmalarında zarflara yer verir.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 2. Büyük kaslarını koordineli kullanır.

Göstergeler

- Çift ayak uzağa atlar.
- Bir hareketten diğerine seri bir şekilde geçiş yapar.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 2. Duygularını ifade eder.

Göstergeler

- Duygularını sözel olarak ifade eder
- Duygularının nedenlerini açıklar.

SÖZCÜKLER: Sürpriz

KAVRAMLAR: Mekânda konum: Dışarı, içeri, aşağı, yukarı Duygular: Mutlu, kızgın, üzgün, korkmuş, şaşkın

DEĞERLER: -

MATERYALLER: Boş bir yüz şablonu, boya kalemleri, içinde çeşitli nesnelerin yer aldığı kutu, ip

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Tahtaya boş bir yüz şablonu çizilir. Şablonun aynısı her çocuk için A4 kâğıdına çizilerek çocuklara dağıtılır. *Çocuklara sizce bu kişi nasıl hissediyor?* sorusu sorulur. Her çocuk yüz ifadesini tamamlayarak nasıl hissettiğini jest ve mimikleri ile gösterir (üzgün, mutlu, kızgın, korkmuş, şaşkın gibi).
- Tüm çocuklar konuştuktan sonra öğretmen tarafından tahtadaki şablona “mutlu yüz” ifadesi çizilir. *“Bence bu yüz mutlu çünkü sizin için sürpriz bir kutu hazırladı”* denir.
- İçinde çeşitli nesnelerin olduğu bir kutu gösterilir. *“Şimdi buradan bir nesne/eşyayı seçeceğim ve sizler ne olduğunu tahmin edeceksiniz. Bana sorular sorarak ipuçlarını birleştirebilirsiniz. Örneğin büyük mü, küçük mü, uzun mu kısa mı, sert mi yumuşak mı, pürüzlü mü pürüzsüz mü, mavi/beyaz/sarı/siyah mı? gibi sorular sorabilirsiniz”* denir.
- Kutudan bir nesne seçilir, çocuklara gösterilmeden tahminleri dinlenir. Doğru yanıt verildikten sonra *“Evet bu bir top. Sizce nasıl bir top?”* denir ve çocukların soru sorarken kullanmadıkları sözcükleri kullanmalarına fırsat verilir. Çocukların büyük-küçük, eski-yeni, sarı-beyaz, sert-yumuşak gibi farklı sözcükler kullanmaları için model olunur.
- Farklı nesneler için çocukların ilgisine göre süreç devam eder.
- En sonunda kutudan çıkan iple yere büyük bir çember çizilir.
- Çocuklar çemberin içine girer. **“Dışarı** dediğim zaman çemberin dışına (en uzağa), **içeri** dediğim zaman çemberin içine girmelisiniz. **Aşağı** dediğimde olduğunuz yerde eğilin, **yukarı** dediğimde zıplayın durun”
 şeklinde açıklama yapılır. Yönergeler gittikçe hızlanır.- Şaşıran çocuk yönergeyi veren kişi olur.
- Oyun çocukların ilgisine göre sürdürülür.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Ne olduğunda üzgün, mutlu, kızgın, korkmuş, şaşkın hissedersin?
- Üzgün, mutlu, kızgın, korkmuş, şaşkın hissettiğinde neler yaparsın?
- Kutuda neler vardı? Özellikleri nasıldı?
- Sen kutudan başka neler çıkmasını isterdin?
- Çemberde oynarken hangi yönle doğru hareket ettik?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere varsa boş bir ayakkabı kutusundan yararlanarak çocuklarıyla mekânda konum kavramlarını nasıl çalışacaklarına ilişkin bilgilendirme notu gönderilir. Çocukların bu tür oyunlarda lider de olup kutuları saklamalarına fırsat verilmelidir. Ailelerden oyunla ilgili deneyimlerini yazarak okula göndermeleri rica edilir. Öğretmen bu yaşantıları tek tek okuyarak değerlendirir.

GÖRSEL OKUMA VE GÖRSEL SUNU İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-7

Gazeteciler

60-72 Ay

Erken Okuryazarlık-Oyun-Sanat (Bütünleştirilmiş Küçük ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesneye/duruma/olaya yönelik sorular sorar.

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesneleri/varlıkları inceler.
- Nesnelerin/varlıkların işlevsel özelliklerini betimler.

● Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyallerin içeriğini yorumlar.
- Görsel materyaller aracılığıyla farklı kompozisyonlar oluşturur.

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazılı materyaller hakkında konuşur.
- Okuma materyallerini kullanarak okuyormuş gibi yapar.

Kazanım 13. Yazı yazma öncesi becerileri gösterir.

Göstergeler

- Yazı ve çizimin bir arada olduğu ürünler oluşturur.
- Yazı yazmayı taklit eder.
- Yazdığı işaret/karalamaların anlamını açıklar.
- Duygu ve düşüncelerini yetiştikine yazdırır.

SÖZCÜKLER: Gazete, afiş, poster, küresel ısınma

KAVRAMLAR: Mekânda konum: Üstünde
Zıt: İlk-son.

DEĞERLER: Saygı, sorumluluk

MATERYALLER: Gazeteler, A4 kâğıdı, yapıştırıcı, boya kalemi, hareketli çocuk şarkısı

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklar büyük bir çember oluşturur. “Gazete ne işe yarar? Gazetede neler yer alır?” soruları sorulur ve çocukların yanıtları dinlenir.
- Bir gazete gösterilir ve gazetenin yazıları, resimleri, ilk sayfası, son sayfası, başlık bölümü gösterilerek işlevi hakkında bilgi verilir. Gazetelerde çocuklar için uygun olmayan görsellerin bulunmasına dikkat edilmelidir.
- Çemberdeki herkese birer gazete sayfası dağıtılır (Çocuklar için uygun olan gazete sayfaları kullanılır).
- Çocuklar ellerindeki gazeteyi inceler ve görsellerden yola çıkarak haberleri okurlar. Çocuklara rehber olunur (Örneğin kitap okuyan birisinin resmi gösterilerek “sokakta kitap okuma kampanyası başladı” şeklinde bir haber sunulur.). Diğer çocukların haberi okuyan arkadaşlarına sorular sormaları istenir.
- Bütün çocuklar görsel okuma yaptıktan sonra “Bu gazeteyi okumak dışında ne olarak kullanabiliriz? Gazeteniz ile gösterin” denir ve örnek gösterilir (Örneğin gazete kafanın üstünde tutulur, gazetemi şemsiye olarak kullanır yağmurdan korunurum, gazete kurdele gibi kıvrılır ve gazetemi toka yapar, kafama takarım gibi.). Çocukların düşünceleri ve canlandırmalarına fırsat verilir.
- Çocuklara bir de küresel ısınmayla ilgili bir haber bulunarak okunur. Küresel ısınma oyunu oynanır. Öğretmen buzullar hakkında kısaca bilgi verir. Küresel ısınma ile buzulların eridiğini söyler. Küçük bir buz parçası üzerinde durmaya çalışan kutup ayısı görseli çocuklara gösterilerek ne hissettiği hakkında sohbet edilir.
- Öğretmen yere beş adet gazete sayfasını serer. Gazetelerin buz kütlesi olduğunu, gazeteler dışında kalan alanların deniz, çocukların ise birer kutup ayısı oldukları söylenir. Şarkı açıldığında çocuklar denizde yüzme taklidi yaparlar.
- Müzik kapandığında gazete sayfalarının yani buz kütlelerinin üzerine çıkmaları istenir. Her seferinde gazete sayfaları küçültülerek küresel ısınmaya da vurgu yapılır. Çocuklar gittikçe küçülen gazete sayfalarının üzerinde bir arada dengede durmaya çalışırlar.
- Çocuklar 4'er kişilik gruplara ayrılır ve gruplara A4 kâğıdı, yapıştırıcı ve boya kalemleri dağıtılır. Her grup gazetelerden istediği resimleri alarak bir kitap, afiş ya da kendi gazetesini oluşturur.
- Çocukların harf benzeri karalamalar ve aşına olduğu harfleri kullanarak resimlerin altına yazılar yazmalarına rehberlik edilir. Çocukların düşünceleri/yazdıklarının anlamı, öğretmen tarafından çalışmalarının arkasına not edilir.
- Çocuklar kitap, afiş ya da gazetede oluşturdukları olayı/kurguyu canlandırabilir veya sözlü olarak anlatabilirler.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur;

- Gazeteleri okumak dışında hangi amaçlarla kullandık?
- Evimizde gazeteleri hangi amaçlar için kullanabiliriz?
- Gazetede neler yazar?
- Küresel ısınma nelere neden olmuştu?
- Buzlar eridikçe sizce kutup ayıları ne yapacak?

GÖRSEL OKUMA VE GÖRSEL SUNU İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-8

Bom

60-72 Ay

Erken Okuryazarlık-Oyun (Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesnelerin/varlıkların adını söyler.
- Nesneleri/varlıkları inceler.
- Nesnelerin/varlıkların benzer yönlerine örnekler verir.
- Nesnelerin/varlıkların farklı yönlerine örnekler verir.

● Dil Gelişimi

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyalleri birbiriyle/yaşamla ilişkilendirir.
- Görsel materyallerle ilgili sorulara yanıt verir.
- Görsel materyaller aracılığıyla farklı kompozisyonlar oluşturur.

Kazanım 9. Ses bilgisi farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Sözcüklerin ilk sesini söyler.
- Aynı sesle başlayan sözcükleri eşleştirir.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Cümle/olay örgüsü/bilmece/şiiir/tekerleme ya da özgün bir öykü oluşturur.
- Olay örgüsünü/şiiiri/öyküyü dinledikten sonra başlık üretir.

SÖZCÜKLER: Öykü oluşturmak

KAVRAMLAR: Zıt: Aynı-farklı

DEĞERLER: -

MATERYALLER: Çeşitli nesnelerin olduğu resimli kartlar. Resimli kartların altına isimleri de yazılır

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çeşitli nesnelerin olduğu resimli kartlar çocuklara gösterilir (Aynı sesle başlayan nesneler mutlaka olmalıdır. Örneğin /a/ sesi ile başlayan üç nesne, /e/sesiyle başlayan dört nesne, /k/ sesiyle başlayan iki nesne fotoğrafı gibi.).
- Resimli kartların altına isimleri de yazılır.
- Kartlardaki nesnelerin özellikleri, işlevleri hakkında konuşulur.
- "Bu kartlarla ne yapabiliriz?" sorunun yanıtları alınır. Çocukların fikirleri uygulanır.

- Çocuklara bu kartlarla bir oyun oynayacakları söylenir. “Şimdi size tek tek resimli kartları göstereceğim. Gördüğünüz nesnenin adını söyleyin.” denir ve nesneler sırayla gösterilir.
- İkinci aşamada söylenmemesi gereken bir ses seçilir ve çocuklardan o sesle başlayan sözcük kartını gördüklerinde “bom” demeleri istenir. Örneğin “/a/ sesi ile başlayan nesne gördüğünüzde adını söylemeden ‘bom’ diyoruz” yönergesi verilir. Kartlar ardı ardına gittikçe hızlı tempoda çocuklara gösterilir.
- Çocuklar nesneleri sırayla söylerken /a/ sesi ile başlayan sözcüklerde “bom” der. Etkinlik diğer seslerle sürdürülür.
- Resimli kartlar orta alanda toplanır. Aynı sesle başlayan kartlar bir araya getirilir.
- Çocuklara “Hiç öykü oluşturdunuz mu?” sorusu sorulur ve yanıtları dinlenir. Yazarların öykü oluşturmalarından söz edilir.
- Çocuklar üç kişilik gruplar oluşturur. Her grup üç kart seçer ve üç kartı kullanarak bir cümle/olay örgüsü/öykü oluşturmalarına fırsat verilir.
- Gruplar hazırladıklarını arkadaşlarına sunar. Diğer çocuklar bu grubun cümle/olay örgüsü/öyküsüne başlık önerir.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Resimli kartlarda hangi nesneler vardı?
- Bu nesnelerin benzer ve farklı yönleri nelerdi?
- Aynı sesle başlayan nesneler hangileriydi?
- Resimli kartları kullanarak neler oluşturdunuz?
- Oyunu oynarken neler hissettin?
- Adı /a/ sesiyle başlayan bir arkadaşın varsa söyler misin?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Bom oyunu hakkında ailelere bilgilendirme notu iletilir. Evde söylenmemesi gereken nesne, ses, eşya, sayı seçerek oynamaları önerilir. Söylenen çiçek isimleriyle ailelere çocuklarıyla “Bom” oyununu oynamaları farklı çiçek görselleri ve isimlerini çocuklarıyla gezi sonrasında paylaşmaları önerilir.

GÖRSEL OKUMA VE GÖRSEL SUNU İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-9

Bizim Grafikler

60-72 Ay

Türkçe-Matematik (Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 17. Nesne/varlık/sembollerle oluşturulan grafikleri değerlendirir.

Göstergeler

- Nesneleri/varlıkları kullanarak grafik oluşturur.
- Nesneleri/varlıkları sembollerle göstererek grafik oluşturur.
- Grafiği inceleyerek sonuçları yorumlar.

● Dil Gelişimi

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinledikleri/izledikleri ilgili sorulara yanıt verir.
- Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyalleri birbiriyle/yaşamla ilişkilendirir.
- Görsel materyallerle ilgili sorulara yanıt verir.
- Görsel materyallerin içeriğini yorumlar.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 1. Kendisinin/yakın çevresindeki bireylerin özelliklerini tanıtır.

Göstergeler

- Kişisel seçimlerinin farkına varır.
- Kişisel özelliklerini/seçimlerini başkalarıyla karşılaştırır.

SÖZCÜKLER: Grafik, spor, hayvanlar

KAVRAMLAR: Miktar: Az-çok

DEĞERLER: Saygı, sevgi

MATERYALLER: Kartonlardan kesilmiş kırmızı daireler, hayvanlar ve sporla ilgili görseller, hareketli bir çocuk şarkısı, nitelikli bir resimli öykü kitabı

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklarla, hayvanlar ve spor konularında sohbet edilir.
- Ardından çocuklara içeriğinde hayvan karakterlerinin olduğu resimli bir öykü kitabı okunur. Kitap okunurken çocuklara hayvanlar ve sporla ilişkili sorular yöneltilir. Seçilecek kitaba göre şu sorular sorulabilir:

- Sizce hayvan dostlarımız spor yapabilir mi?
- Bir zürafa sizce basketbolu nasıl oynar? Canlandıralım.
- Siz spor yapar mısınız? Hangi tür sporları seviyorsunuz?
- Sizce spor yapmanın dışında sağlığını korumak için neler yapabiliriz?
- Beraberce soruların yanıtları hakkında sohbet edildikten sonra çocuklar için hareketli bir çocuk şarkısı açılır. Çocuklar şarkı eşliğinde sınıf içerisinde tempolu bir şekilde yürür.
- Müzik durunca her çocuk kendisine bir eş bulur.
- Hayvanlarla ilgili sohbet edilmeye başlanır. Aşağıdaki sorular sorulur:
 - Hayvanlar çok çeşitli. Size en farklı gelen hayvanlar hangileri? Neden farklılar?
 - Daha önce hiç görmediğiniz hayvanlar hangileri?
 - Sizce hayvanlar da insanlar gibi sevinçli, kızgın olmayı, korkmayı hissedebilir mi?
 - Evinizde yaşamasını istediğin bir hayvan varsa bu hangisi?
- Hayvanlarla ilgili son sorudan sonra çocukların yanıtlarına göre önceden hazırlanan görseller aracılığıyla "evlerimizde yaşamasını istediğimiz hayvanlar grafiği" oluşturulur.
- Son olarak da tüm grupta sporla ilgili sohbet edilir. Aşağıdaki sorular sorulur:
 - İnsanlar neden spor yapar?
 - Hangi spor türlerini biliyorsunuz?
 - Tenis, yüzme, basketbol ya da başka spor türlerinde kullanılan malzemelerin isimlerini birlikte gözden geçirelim.
 - Yaptığınız ya da izlemekten en çok keyif aldığınız spor türü hangisi?
- Sporla ilgili son sorudan sonra çocukların yanıtlarına göre önceden hazırlanan görseller aracılığıyla "yapmaktan/izlemekten en çok keyif aldığımız spor türleri grafiği" oluşturulur. Grafikteki spor türleri karşılaştırılır.
- İki farklı konuda (hayvanlar, spor) oluşturulan grafikler üzerine konuşulur. Grafikler oluşturulurken çocukların ilgili görsellerin altına kırmızı dairelerini yapıştırmaları istenir.
- Grafikler en az tercih edilen, en çok tercih edilen seçenekler gözden geçirilerek yorumlanır.

● DEĞERLENDİRME

Çocuklarla iki grafikten tercih edilen birine odaklanılır. Kaç kişinin neleri tercih ettiği konuşulur. Ardından en çok tercih gören seçenek belirlenir ve sayılır. Sayı kadar bir hareket bulunarak tüm grupta bu hareket gerçekleştirilir. Bu süreç çocukların ilgilerine göre hareket unsuru katılarak tüm grafiklerde de uygulanabilir. Çocuklara en son olarak bu grafiklerde onları şaşırtan sonuçlar olup olmadığı nedenleriyle birlikte sorulur ve yanıtları dinlenir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere çocuklarıyla evde matematik oyunlarını nasıl planlayıp oynayacaklarına ilişkin uygun bir tarihte "Matematik ve Oyun" isimli aile eğitim semineri gerçekleştirilir.

GÖRSEL OKUMA VE GÖRSEL SUNU İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-10

Kitaplarımızı Tanıyoruz ve Tanıtıyoruz

60-72 Ay

Erken Okuryazarlık-Oyun (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesneleri/varlıkları inceler.
- Nesnelerin/varlıkların fiziksel özelliklerini betimler.

● Dil Gelişimi

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

- Dinlediklerinde geçen yeni sözcükleri ayırt eder.
- Öğrendiği sözcükleri anlamına uygun kullanır.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyaller aracılığıyla farklı kompozisyonlar oluşturur.

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazılı materyaller hakkında konuşur.
- Her çocuk kitabının yazarının, resimleyeninin, yayınevinin olduğunu söyler.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 3. Kendine güvenir.

Göstergeler

- Grup önünde kendini ifade eder.
- Gerektiğinde bağımsız davranır.

SÖZCÜKLER: Tanıtmak, tanımak, yazar, çizer, yayınevi

KAVRAMLAR: Zıt: Ön-arka

DEĞERLER: Saygı

MATERYALLER: Önceden seçilen resimli öykü kitapları, plastik bir top

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklara öncesinde seçilen resimli öykü kitaplarının ön kapakları gösterilir.
- Bir çember oluşturulur. Bir top kullanılarak elden ele topun çemberde dolaştırılması sağlanır.
- Top elden ele geçtikçe öğretmenin gösterdiği resimli öykü kitaplarının kapaklarıyla ilgili her çocuk bir sözcük söyler. Topu yanındaki arkadaşına verir.
- Üç resimli öykü kitabı kullanılabilir böylece üç tur top çemberde sözcükler söylenerek elden ele dolaştırılır.

- Bu süreçte çocuklar kitaplar hakkında bildiklerini, daha önceden öğrendikleri ve kitapların çağrıştırdığı sözcüklerle ifade etme fırsatı bulur.
- Çocuklara kitapların ön, arka kapakları, kitabın sırtı, iç kapak sayfaları varsa sayfa numaraları (Çocuk kitaplarında genellikle olmaz ama yer alıyorsa bir örnek gösterilebilir.) gösterilir. Ardından parmakla okuma yönünde gösterim yapılarak kitapların isimleri okunur.
- Her kitabın bir yazar-çizer ve yayınevinin olduğu söylenir. Yazar ve çizerin kimler olduğu söylenir. Yayınevlerinin kitapları basma görevi anlatılır. Bir kitap yazımında birçok kişinin emek verdiği vurgulanır.
- Çocuklar için somut hâle gelmesi açısından kitaplardan birinin yazar ve çizerinin fotoğrafları gösterilir.
- Çocuklar bu bilgilendirme sürecinden sonra sınıf sayısına göre dörderli veya beşerli gruplara ayrılır.
- Her bir grup okuma ve dinleme merkezinden bir kitap seçer.
- Seçtikleri kitabı etkinliğin başında konuşulanları da düşünerek diğer arkadaşlarına tanıtır.
- Her grubun tanıtımını yapması için sınıf içinde bir kitap tanıtım yeri hazırlanır. Gruplar birbirlerini izler.

● DEĞERLENDİRME

- Çocuklarla birlikte bir çocuk kitabının yazarının/çizerinin imza günü etkinliğine katılıp bir yazar ve çizerle tanışmalarına fırsat verilebilir.
- Eğer yazar ve çizer konuk olarak gelemese çevrim içi bir buluşma gerçekleştirilebilir.
- Çocukların yazara/çizere kitap hazırlama sürecine yönelik sorular sormasına rehberlik edilir.
- Bu süreç olanaklar dâhilinde bir çocuk kütüphanesinde gerçekleştirilebilir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelerle birlikte bir çocuk kütüphanesine okul dışı öğrenme etkinliği düzenlenir. Aileler ve çocuklara uzman bir konuk tarafından çocuk kitabının nasıl hazırlandığı ve basıldığı hakkında bilgi verilir. Ayrıca çocuklar ve aileleriyle de bir yazar buluşması etkinliği yapılır.

SÖZCÜK BİLGİSİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-1

Şekli mi Bul

36-48 Ay

Türkçe-Matematik (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

Kazanım 16. Geometrik şekilleri tanıır.

Göstergeler

- Gösterilen geometrik şeklin adını söyler.
- Geometrik şekillerin belirleyici özelliklerini söyler.
- Söylenen geometrik şekle sahip nesneleri gösterir.

● Dil Gelişimi

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

- Dinlediklerinde geçen yeni sözcükleri ayırt eder.
- Dinlediklerinde geçen yeni sözcüklerin anlamını sorar.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyallerle ilgili sorulara yanıt verir.

SÖZCÜKLER: Gemi yelkeni, rüzgâr değirmeni, baskül, satranç tahtası, futbol sahası, klavye

KAVRAMLAR: Geometrik şekiller: Üçgen, kare, dikdörtgen

DEĞERLER: -

MATERYALLER: Üçgen, kare ve dikdörtgen şekilleri, geometrik şekillere benzeyen nesnelerin fotoğrafları, ip/bant

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklara geometrik şekillerle ilgili bilmeceler sorulur.

Üçgen: Uçurtma ve çatıya bakınca/Üç kenarı sayınca/Bulursun beni kolayca.

Dikdörtgen: İki uzun iki kısa kenarım/ Kapıya, kitaba çok benzerim.

Kare: Dört kenar ve dört köşe / Hepsini birbirine eşitse /Buldun beni gülümse.

- Çocuklardan bilmecelerin cevabını tahmin etmeleri istenir.
- Tahminler dinlendikten sonra üçgen, kare ve dikdörtgen şekilleri gösterilir. *“Bu şekillere benzeyen sınıfımızda ve çevremizde neler var?”* sorusu sorulur ve yanıtları dinlenir. Çocukların tahminleri ile bilmecelerin asıl yanıtları karşılaştırılır.
- Geometrik şekillerin adları ve özellikleri açıklanır.
- Resim ya da çizim yolu ile bu geometrik şekillere benzeyen nesnelerin fotoğrafları çocuklara gösterilir. Çocukların çok sık karşılaşmadıkları nesnelerin de seçilmesi önemlidir (Örneğin üçgen için gemi yelkeni, cetvel, trafik levhası; kare için, satranç tahtası, baskül; dikdörtgen için, klavye, sehpa, futbol sahası gibi.).
- Bu nesneler ve işlevleri açıklanır.
- İp ya da bant yardımı ile yere büyük şekilde üçgen, kare ve dikdörtgen çizilir. Çocuklara *“Şimdi size çeşitli nesneler söyleyeceğim. Bu nesne, hangi şekle benziyorsa yere çizdiğimiz o şeklin içine girmelisiniz” yönergesi verilir.* yönergesi verilir.
- Gemi yelkeni, cetvel, trafik levhası, satranç tahtası, baskül, klavye, sehpa, futbol sahası sözcüklerini çocukların cümle içerisinde de kullanılabilmesi için tek tek fotoğraflar gösterilir ve çocuklarla birlikte cümleler oluşturulmaya çalışılır.
- Çok sözcük olduğu için her seferinde iki ya da en fazla üç sözcük seçilir ve çocukların kısa öyküler oluşturabilmelerine rehberlik edilir.
- Çocukların bilmediği ve yeni öğrendiği sözcüklerle birlikte tanıdığı/aşına olduğu sözcükler de söylenir. Bilmediği sözcükler benzetmeler ile tekrar hatırlatılır.

● DEĞERLENDİRME

- Üç adet boş kutu getirilir. Her bir kutunun üzerine üçgen, kare ve dikdörtgen çizimleri yapıştırılır.
- Hareketli bir çocuk şarkısı açılır. Müzik kapanana kadar her çocuk sırayla üçgen-kare-dikdörtgen şekillerine benzeyen nesne, oyuncak vb. materyalleri ilgili kutunun içine atar.
- Bu süreçte müzik durdurulur ve çocukların üçgen kutusuna koydukları nesnelerin isimleri söylenir. Ardından sırayla kare ve dikdörtgen kutularının içindekilerin isimleri söylenir. Böylece çocukların üçgen, kare ve dikdörtgen şekillerine örnek eşyalar bulma süreci değerlendirilir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere bilgilendirme notu aracılığıyla çocuklarıyla birlikte evde belirledikleri iki oda için geometrik şekiller krokisi hazırlamaları önerilir. Yani tercih edilen odalardaki eşyaların şekilleri A4 kâğıtlara çizilerek okula gönderilir. Okulda bu çizimler ve şekiller hakkında konuşulur. Ailelerden çocukları ile hırdavatçıya giderek oradaki eşyaların şekilleri hakkında konuşmaları, geometrik şekillere benzeyen eşyaları bulmaları istenir.

SÖZCÜK BİLGİSİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-2

Evlerimiz

36-48 Ay

Türkçe-Fen-Oyun (Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesnelerin/varlıkların adını söyler.
- Nesnelerin/varlıkların benzer yönlerine örnekler verir.
- Nesnelerin/varlıkların farklı yönlerine örnekler verir.

Kazanım 7. Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre düzenler.

Göstergeler

- Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre karşılaştırır.
- Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre eşleştirir.

● Dil Gelişimi

Kazanım 1. Sesleri ayırt eder.

Göstergeler

- Sesin kaynağını söyler.
- Sesin özelliğini söyler.
- Sesler arasındaki benzerlik/farklılıkları açıklar.
- Verilen sese benzer sesler çıkarır.

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

- Dinlediklerinde geçen yeni sözcükleri ayırt eder.
- Öğrendiği sözcükleri anlamına uygun kullanır.

SÖZCÜKLER: Kovan, ağıl, kümes

KAVRAMLAR: Zıt: Alçak-yüksek

DEĞERLER: Sorumluluk

MATERYALLER: Hayvanlarla ilgili kitaplar, hayvanların ve insanların yaşam alanlarının görselleri, hayvanların sesleri ve görselleri, yapraklar, taşlar, ses kayıt cihazı

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklarla birlikte doğa konulu bir öykü kitabı okunur. Hayvanların yuvalarından (kovan, ağıl, kümes, vb.) söz edilir. İnsanların da evlerinin hayvanlar gibi farklı türde olabileceği konuşulur.
- Kitap okuma sürecinde insanların ve hayvanların evleri birbiriyle karşılaştırılır.
- Kitaplar içerisinde bulunan çeşitli hayvan sesleri bulunup bir kayıt cihazına kaydedilir. Bu hayvanlar içerisinde arı, koyun/keçi, tavuk, kuşlar, kedi ve köpekler, penguenler ve bazı yaban hayvanları (ayı) olabilir.

- Kitap okuma sırasında tek tek hayvanların sesleri dinlenir. Çocuklardan seslerin hangi hayvana ait olduklarını söylemeleri istenir.
- Sesin özelliğini anlatmaları, birbirine benzer sesleri olan hayvanları fark etmeleri ve verilen seslere benzer sesler çıkarmaları için rehberlik edilir.
- Hayvanların özellikleri, ses tonları, seslerinin alçaklık ve yükseklikleri hakkında konuşulur. Taklit etmeleri istenir.
- Kovan (arılar için), ağıl (koyun ve keçiler için), kümes (tavuklar için), kuş yuvaları, kedi evleri ve köpeklerin kulübeleri, penguenler için kutuplar ile ayı yaban hayvanlarının yaşadığı ormanlar görselleriyle birlikte incelenir.
- Ardından çocuklarla bahçeye çıkılır. Bahçede çocuklarla birlikte taşlar ve yapraklardan oluşan iki farklı çember oluşturulur.
- Taşlardan olan çember insanların evlerini, yapraklardan olan çember ise hayvanların evlerini temsil eder.
- Ses kayıt cihazından farklı sesler (insanların gülme sesi, farklı hayvanların sesi) dinletilir.
- Hayvan seslerini duyduklarında çocukların yapraklardan oluşan çemberin içine, insan seslerini duyduklarında taşlardan olan çemberin içine girmeleri ve evde neler yaptıklarını söylemeleri beklenir.
- Oyun çocukların ilgisine göre devam eder.
- Çocuklarla evi olmayan hayvanlar için yapılabilecekler hakkında da konuşulur.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Bugün hangi hayvanların seslerini dinledik?
- Hayvanların evleri ile insanların evleri arasındaki benzerlik ve farklılıklar neler?
- Bugün konuşmadığımız başka hangi hayvanların yaşadıkları yeri biliyorsun?
- Hangi hayvanın evinde misafir olmak isterdin?
- Hangi hayvanı evinde misafir etmek isterdin?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Çocuklar aileleriyle birlikte okulda seçtikleri hayvanın güvende yaşayabilmesi için bir yuva tasarlar. Bu yuvaya bir isim bulurlar. Yuvalar çocukların okulu ya da evlerinin bulunduğu mahallede, sokakta yaşayan hayvanlar için uygun bir yere bırakılır. Bu aşamada aileler fotoğraflar çekebilir ve bu fotoğraflar ile tüm okulun görebileceği bir alanda sergi oluşturulur.

SÖZCÜK BİLGİSİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-3

Günün Kitabı

36-48 Ay

Türkçe (Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/ duruma/ olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.

Kazanım 18. Etkinliğe/göreve ilişkin görsel/sözel yönergeleri yerine getirir.

Göstergeler

- Verilen tek yönergeyi hatırlar.
- Verilen birden fazla yönergeyi hatırlar.
- Model olunduğunda yönergeye/ yönergelere uygun davranır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeler

- Konuşmayı başlatır.
- Konuşmayı sürdürür.
- Konuşmayı sonlandırır.

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

- Dinlediklerinde geçen yeni sözcükleri ayırt eder.
- Dinlediklerinde geçen yeni sözcüklerin anlamını sorar.
- Öğrendiği sözcükleri anlamına uygun kullanır.
- Bağlamdan yola çıkarak bilmediği sözcüklerin anlamını tahmin eder.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.
- Görsel materyallerle ilgili sorulara yanıt verir.

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazılı materyaller hakkında konuşur.
- Her çocuk kitabının bir yazarının, resimleyeninin ve yayınevinin olduğunu söyler.

SÖZCÜKLER: Yazar, çizer, yayınevi, örümcek

KAVRAMLAR: Zıt: Ön-arka

DEĞERLER: Sevgi

MATERYALLER: Okuma ve dinleme merkezinden seçilen bir resimli çocuk kitabı

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklara okuma ve dinleme merkezinden seçilen resimli öykü kitapları işaret edilerek
 - Kitaplarımız hakkında ne düşünüyorsunuz?
 - Kitaplarımızı birlikte okumaktan keyif alıyor musunuz? soruları sorularak çocukların dikkati kitaplara çekilir ve verdikleri yanıtlar dinlenir.
- Kitaplarla ilgili parmak oyunu oynanır.
Kitabımı açtım. (İki el açılır yan yana tutulur.)
Sayfalarına bakmaya başladım. (Eller üst üste konur sol el sağ elin üzerinde açılır, kapatılır.)
Birinci sayfaya baktım. (Sol elin baş parmağı gösterilir.)
Sayfada bir kuş (İki elin parmakları hareket ettirilir uçuş taklidi yapılır.)
Boyadım onu renk renk. (Sağ el sol elin içine sürülür.) Ardından geçtim ikinci sayfaya (İki el açılır yan yana tutulur.)
Baktım bir ördek, (İki el üst üste konur ve açılıp kapatılarak ördek gagası taklidi yapılır.)
Boyadım onu renk renk. (Sağ el sol elin içine sürülür.)
Diğer sayfaya baktım, (İki el açılır yan yana tutulur.)
Gördüm bir örümcek. (Sağ elin iki parmağı sol kolun üzerinde yürüme hareketi yapılır.)
Boyadım onu renk renk. (Sağ el sol elin içine sürülür.)
Baktım çok şey öğrenmişim,
Kapattım kapağını, sarıldım kitabıma sımsıkı. (İki kol üst üste konur ve sarılma hareketi yapılır.)
- Çocuklarla birlikte okuma ve dinleme merkezinden bir kitap seçilir.
- Çocuklardan kitabın adının ne olabileceği ve öykünün ne hakkında olabileceği ile ilgili tahminleri dinlenir.
- Tahminler alındıktan sonra kitabın adı, yazarı, resimleyeni ile yayınevi parmakla okuma yönünde takip edilerek okunur.
- Çocukların bilmediği sözcükler hedef sözcük olarak belirlenir ve sözcüklerin anlamı açıklanır.
- Etkileşimli kitap okuma yöntemine uygun aşağıdaki sorular seçilen kitabın içeriğine göre düzenlenerek çocuklara sorulur:
 - Öyküyle ilgili ayrıntılar (Bu öykü nerede geçmektedir? Öyküde hangi hayvanlar vardı?)
 - Çıkarımlar (Yavru ahtapot neden ahtapot olmaktan memnun değildi? Uğur böceği neden yalnız kaldı?)
 - Düşünceler (Filin arkadaşları ne yapmalı? Çocuk nasıl hissetmiştir?)
 - Günlük yaşamla köprü kurma (Daha önce bir eşyayı kaybettin mi?)
 - Metnin yapısına odaklanma (Of pof balık inciye bulmak için hangi yolları izledi?)
 - Etiketleme (Bunun adını biliyor musun? Bu sözcüğü kullanarak bir cümle kurar mısın?)
 - Metinler arası bağlantılar (Hayvanlarla ilgili okuduğumuz başka bir kitap hatırlıyor musun?)
 - Yazma ile ilgili bağlantılar (Yazılarımızda kullanabileceğimiz işaretleri gösterir misin? Nerelerde soru sorulmuş?)
 - Değerlendirme (Öyküyü eğlenceli buldun mu?)
 - İşaret Etme (Bak kediler ağacın üstünde. Bak cümleler büyük harfle başlıyor.)
 - Anlatma (Bu bir büfe. Devamını çocuğun anlatması istenir.)

● DEĞERLENDİRME

Okunan kitabın adı harfleri boyanacak şekilde her çocuğa dağıtılır. Okuma yönünden başlayarak kitabın adını istedikleri renklere boyamaları istenir. Günün kitabı köşesinde sergilenir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere etkileşimli kitap okuma örneği gönderilir. Uygun bir zamanda aileler okula davet edilerek Etkileşimli Kitap Okuma günü gerçekleştirilir. Çocuklarıyla birlikte nitelikli resimli öykü kitaplarını birlikte okurlar.

SÖZCÜK BİLGİSİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-4

Hayvan Dostlarımızın Şarkısı

48-60 Ay

Türkçe-Fen (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Dil Gelişimi

Kazanım 4. Konuşurken dil bilgisi yapılarını kullanır.

Göstergeler

- Konuşmalarında isimlere yer verir.
- Konuşmalarında fillere yer verir.
- Konuşmalarında sıfatlara yer verir.
- Konuşmalarında bağlaçlara yer verir.

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

- Dinlediklerinde geçen yeni sözcükleri ayırt eder.
- Bağlamdan yola çıkarak bilmediği sözcüklerin anlamını tahmin eder.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Cümle/olay örgüsü/öykü/şiir/bilmece/tekerlemeleri tamamlar.
- Olay örgüsünü/şiiri/öyküyü dinledikten sonra başlık üretir.

● Fiziksel Gelişim ve Sağlık

Kazanım 10. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

Göstergeler

- Bedenini kullanarak ritim çalışması yapar.
- Nesneleri kullanarak ritim çalışması yapar.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 16. Sürdürülebilir yaşam için gerekli olan varlıkları korumayı alışkanlık hâline getirir.

Göstergeler

- Canlı varlıklara saygı gösterir.
- Canlı varlıkları korur.

SÖZCÜKLER: Veteriner, veteriner hekim, pati, yaşam alanı, sürü

KAVRAMLAR: Duygular: Merhametli, mutlu, üzgün

DEĞERLER: Saygı, sevgi

MATERYALLER: Tahta çubuklara yapıştırılmış soru işaretleri, ritim çubukları

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklarla birlikte bir veteriner kliniğine okul dışı öğrenme etkinliği düzenlenir.
- Veteriner hekimin mesleği hakkında anlattıkları dinlenir. Bu kliniğe gelen canlılar hakkında bilgi alınır.
- Veteriner hekimle hayvanlar için yapılan protezler, yürüteçler hakkında sohbet edilir.
- Soru işareti görselleri eşliğinde çocuklar veteriner hekime soru sorar.
- Sınıfa döndüğünde çocuklardan neler gördüklerini çizimleri istenir.

- Çocuklara aşağıda yazılan sözcükler söylenir ve sözcüklerin ne anlama geldiğini tahmin etmeleri istenir.
- Bu sözcükler: pati, yaşam alanı, sürü.
- Çocukların tahminleri dinlenir ve ardından görseller ve çocuk dostu terimler eşliğinde sözcükler açıklanır.
- Pati: Köpek ve kedilerin ön ayaklarıdır.
- Yaşam Alanı: Canlıların güvende olduğu, yaşamlarını sürdüğü yerler.
- Sürü: Bazı hayvanlar bir arada yemek yer, bir yerden diğer yere beraberce yolculuk yapar, bir arada uyur. Yaşamlarını paylaşırlar ve bu hayvanlara sürü deriz.
- Çocuklara açıklanan sözcüklerle ilgili yarım bırakılmış cümleler söylenerek tamamlamaları istenir.
 - Her hayvanın güvenli yaşayacağı bir yaşam alanına ihtiyacı var çünkü.....
 - Kedilerin patileri gibidir.
 - İnek sürüsü birlikte çünkü.....
 - Yaşam alanındaki hayvanlar kendilerini arkadaşlarının yanında hissedebilir.
 - Köpek üzgün üzgün patilerini yalıyor çünkü.....
- Cümleler tamamlanınca çocuklarla hayvanlar için bir şarkı oluşturulur. Şarkı çocuklarla birlikte söylenir.

*Yanımızda olsunlar,
Bizimle gülüp oynasınlar,
Hiç aç kalmasınlar,
Canımız hayvanlar canımız dostlar.*
- Şarkı çocuklarla birlikte önce kendi bedenleriyle sonra ritim çubuklarıyla ritim tutularak söylenir. Çocuklardan şarkıya bir ad bulmaları istenir.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Gittiğimiz alan gezisinde en çok ilginizi çeken neydi?
- Sürü, pati, yaşam alanları sözcükleri dışında hayvanlarla ilgili bildiğiniz sözcükler neler?
- Şu cümleleri tamamlayın:
Hayvanlar için en çok yapmayı istedim.
En sevdiğim hayvan.....
Hayvanlar konuşamaz ama
- Veteriner hekim neler yapar?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere haftalık bilgilendirme notları yoluyla çocuklarıyla birlikte her gün kapının önüne temiz kaplara hayvanlar için su ve olasılıklar dâhilinde mama koymaları önerilir. Bu süreç fotoğraflanır ve okulun web sayfasında paylaşılır. Ayrıca sokak hayvanları için kış aylarında araçların çalıştırılmadan kaputa vurma fikri de nota eklenir. Ailelere bu sürecin rutin hâline gelmesinin çocukların gelişimlerine katkılarına ilişkin bilgilendirici notlar iletilir.

Ailelere çocukları ile bir veterinere gitmeleri ve hayvanlarla ilgili sohbet etmeleri önerilir.

SÖZCÜK BİLGİSİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-5

Orman

48-60 Ay

Türkçe (Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Dil Gelişimi

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

- Dinlediklerinde geçen yeni sözcükleri ayırt eder.
- Dinlediklerinde geçen yeni sözcüklerin anlamını sorar.
- Öğrendiği sözcükleri anlamına uygun kullanır.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Cümle/olay örgüsü/bilmece/şiiir/tekerleme ya da özgün bir öykü oluşturur.
- Olay örgüsünü/şiiiri/öyküyü dinledikten sonra başlık üretir.

Kazanım 11. Okuma farkındalığı gösterir.

Göstergeler

- Yazılı materyaller hakkında konuşur.
- Farklı çocuk edebiyatı ürünlerini ayırt eder.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 2. Duygularını ifade eder.

Göstergeler

- Duygularını sözel olarak ifade eder.
- Duygularının nedenlerini açıklar.

Kazanım 21. Estetik değerleri korur.

Göstergeler

- Çevresinde gördüğü güzel/rahatsız edici durumları söyler.
- Çevredeki güzelliklere değer verir.

SÖZCÜKLER: Orman, değer vermek, değerli, şiiir

KAVRAMLAR: Duyular: Kokulu

DEĞERLER: Sorumluluk

MATERYALLER: Çocuklar için yazılmış resimli bir şiiir kitabı, çocuk sayısı kadar mendil, bir orman videosu

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklara resimli bir şiiir kitabı gösterilir. Şiiir kitaplarının öykü kitaplarından farklı olduğu söylenir. Hemen bir şiiir okunur ve resimleri gösterilerek bu kitabın bir şiiir kitabı olduğu açıklanır.
- Çocuklarla birlikte şiiirler okundukça şiiirde geçen yeni sözcükler olup olmadığını fark etmeleri, varsa kendilerine dağıtılan mendilleri kaldırmaları istenir.
- Mendilini kaldıran çocuk hangi sözcüğün kendisi için yeni bir sözcük olduğunu söyler.
- Çocuklar mendillerini kaldırdıkça sözcüklerin anlamları çocuk dostu terimlerle açıklanır.
- Ardından çocuklara kısa bir orman videosu izletilir.

- Orman videosu ile ilgili çocuklara video durdurularak sorular sorulur:
 - Ormanlar neden değerli?
 - İzlediğin orman videosunda seni rahatsız eden bir durum var mıydı?
 - Orman kimlerin evi?
 - Ormanda insanların neler yapması uygun olur?
 - Sence insanlar ormanlarda neler yapmamalı? Neden?
 - Ormandaki canlıları rahatsız etmemek için bir yürüyüş şekli oluşturabilir misin? (Çocuklar izlenir.)
- Çocukların ellerine dal parçası, çam yaprağı, kozalak ve taş gibi doğal malzemeler verilir. Bu malzemelerin kokuları hakkında çocuklarla sohbet edilir. Öğretmen orman videosu ile ilgili bir cümle kurarak duygusunu paylaşır. Örneğin, *"Ağaçlar mis gibi, kokusunu hissetmek beni mutlu eder."*
- Ardından öğretmen çocuklardan birine elini uzatır, *"Sen ormanda ne hissedersin? Neden?"* diye sorar.
- Ardından ormana bir şiir yazılır. Bu şiire bir ad koyulur.
- Bu şiirde her çocuk bir cümle söyler. Çocukların söyledikleri kaydedilir ve ardından şiir çocuklara ve diğer sınıflara dinletilir.

● DEĞERLENDİRME

Hayalimizdeki bir ormanın resmini çizelim. Çizilen orman resimleri anlatılır ve bir araya getirilerek orman sergisi oluşturulur.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Çocuklar ve aileleriyle birlikte okul dışı öğrenme etkinliği kapsamında, orman bölge müdürlükleri ve belediyeler ile iş birliği yapılarak uygun bir ağaçlandırma alanında bir etkinlik gerçekleştirilir.

SÖZCÜK BİLGİSİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-6

Kayıp Kutu

36-72 Ay

Türkçe (Küçük ve Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeler

- Konuşmayı başlatır.
- Konuşmayı sürdürür.
- Konuşmayı sonlandırır.

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara yanıt verir.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 15. Farklı ortamlardaki kurallara uyar.

Göstergeler

- Farklı ortamlardaki kurallara örnek verir.
- Toplumsal yaşamda görgü ve nezaket kurallarına uymayı alışkanlık hâline getirir.

SÖZCÜKLER: Temizlik ve hijyen, müdür, temizlik personeli, aşçı

KAVRAMLAR: Zaman: Önce-sonra

DEĞERLER: Sorumluluk

MATERYALLER: Temizlik ve hijyen malzemelerinin bulunduğu kapalı bir kutu

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklar sınıfa gelmeden önce içinde temizlik ve hijyen malzemelerinin bulunduğu kapalı bir kutu çocukların dikkati çekecek bir yere bırakılır.
- "Bu kutu buraya nasıl gelmiş olabilir? Kime ait olabilir? Kime ait olduğunu nasıl bulabiliriz?" soruları sorulur.
- Çocuklar küçük gruplara ayrılır. Her grup kendi yöntemleriyle kutunun kime ait olduğunu nasıl bulacaklarını söyler.
- Kutunun okuldan birine ait olup olmadığını öğrenmek için okul içinde gezi başlar. Çocuklara okulda gezi sürecinde uyulması gerekli kuralların neler olabileceği sorulur ve çocukların yanıtları dinlenir.

- Etkinlik öncesinde okul çalışanları (müdür/müdür yardımcıları, mutfak personeli, temizlik görevlisi, okulda varsa güvenlik ve sağlık personeli, öğretmenler ve diğer personel) bilgilendirilir. Gezi sırasında kendilerini ve görevlerini anlatmaları istenir. Sırayla tüm personel ziyaret edilir. İlk önce müdür odasına gidilir. Gidilen her personel kendisini tanıtır ve görevlerini söyler. Böyle bir kutu kaybetmediklerini söyleyerek çocukları farklı bir personele yönlendirirler.
- En son temizlik personeli ziyaret edilir. Temizlik personeli kendisini tanıttıktan sonra kutunun kendisine ait olduğunu söyler. Kutudaki temizlik malzemelerini tanıtır ve çocuklara teşekkür ederek temizlikte bunlara neden ihtiyaç duyduğunu anlatır.
- Nezaket sözcükleri eşliğinde vedalaşarak sınıfa dönülür.
- "İlk önce nereye gittik ve kimlerle tanıştık?" soruları sorulur. "Haydi sırasıyla anlatalım," denir çocuklardan okulda çalışan personelin görevlerini anlatmaları istenir.

● DEĞERLENDİRME

- Çocuklara "Okulda çalışan biri olsanız hangi işi yapmak isterdiniz?" sorusu sorulur. Çocukların yanıtları dinlenir.
- Çocuklardan kendilerini de okulun bir çalışanı olarak hayal ederek okulun bölümleri ve personeli ile ilgili hatırladıklarını (görevi, çalıştığı yer, kullandığı alet vb.) resmetmeleri istenir.
- Yapılan resimler ilgili birimlere çocuklarla birlikte yaşadıkları deneyimleri yetişkinlerle paylaşması amacıyla iletilir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere haftalık bilgilendirme notu iletilir. Ailelerin çocuklarıyla birlikte evdeki hijyeni sağlayan malzemelerin alışverişine beraber gitmeleri ve bu malzemelerin işlevleri hakkında sohbet etmeleri önerilir.

SÖZCÜK BİLGİSİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-7

Beni Anlatır mısın?

60-72 Ay

Türkçe-Oyun (Bütünleştirilmiş Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 1. Nesneye/duruma/olaya yönelik dikkatini sürdürür.

Göstergeler

- Dikkat edilmesi gereken nesneye/duruma/olaya odaklanır.
- Dikkatini çeken nesne/durum/olay ile ilgili bir ya da birden fazla özelliği/niteliği söyler.
- Bir göreve/işe ara verdikten sonra yeniden odaklanır.
- Yeniden odaklandığı işini tamamlar.

Kazanım 2. Nesnelerin/varlıkların özelliklerini açıklar.

Göstergeler

- Nesneleri/varlıkları inceler.
- Nesnelerin/varlıkların fiziksel özelliklerini betimler.

Kazanım 4. Nesne/durum/olayla ilgili tahminlerini değerlendirir.

Göstergeler

- Tahminini söyler.
- Tahmini ile gerçek durumu karşılaştırır.

● Dil Gelişimi

Kazanım 3. Dili iletişim amacıyla kullanır.

Göstergeler

- Başlatılan konuşmaya katılır.
- Konuşmayı sürdürür.
- Konuşmayı sonlandırır.
- Konuşma sırasında göz teması kurar.
- Karşısındakini etkin bir şekilde dinler.

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

- Öğrendiği sözcükleri anlamına uygun kullanır.
- Bağlamdan yola çıkarak bilmediği sözcüklerin anlamını tahmin eder.

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili sorulara yanıt verir.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Cümle/olay örgüsü/bilmece/şiiir/tekerleme ya da özgün bir öykü oluşturur.

SÖZCÜKLER: Koala, çekiç (Sözcük kartlarında yer alan diğer sözcükler de olabilir.)

KAVRAMLAR: Zıt: Büyük-küçük Duyu: sert, yumuşak

DEĞERLER: Yardımseverlik

MATERYALLER: Çeşitli nesne/obje/meyve/sebze resimleri, mandal

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklara göstermeden sırtlarına bir mandal ile çeşitli nesne/obje/meyve/sebze resimleri tutturulur (örneğin yumurta, koala, çekiç, şemsiye, üzüm, karpuz, ayna, sandalye, radyo gibi.).
- "Sırtınızdaki nesneyi bulmak ister misiniz? Bunun için arkadaşlarınızın yardımına ihtiyacınız var. Arkadaşlarınız arkanızdaki resimde ne olduğunu size söylemeyecek ama ipuçları verecek. Örneğin kırmızı renklisin, çok küçüksün, acısın, sertsin gibi. Siz de ipuçlarını düşünerek ne olduğunu bulmaya çalışın" yönergesi verilir.
- Çocuklar "Beni anlatır mısın?" diyerek birbirinden yardım ister.
- Her çocuğun sadece bir ipucu vermesi istenir.
- Çocuklar ilk ipucundan sonra tahmin edememesi durumunda sırayla başka arkadaşlarına sormaya yönlendirilir.
- Sırayla her çocuk arkadaşlarından ipuçlarını dinleyerek tahminde bulunur.
- Tüm çocukların tahmininden sonra resimli kartlar bir araya getirilir.
- Her çocuk resimli kartlardan birini seçer. Özelliklerini anlattıktan sonra o sözcüğü kullanarak bir cümle kurar. Çocukların bilmediği sözcüklerin anlamı açıklandıktan sonra cümle içinde kullanmaları beklenir.

● DEĞERLENDİRME

- Çocuklar ikişerli eş olur. Eşlere birer eşya/nesne/hayvan görselleri verilir.
- Görseller çocukların sırtına yapıştırılır. Kimse kendisinin görselini görmez. Çocuklar eşlerine "Beni anlatır mısın?" diye sorarlar.
- Eşler görselde ne olduğunun adını söylemeden anlatmaya çalışırlar.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere haftalık bilgilendirme notu yoluyla çocuklarıyla "Nesi Var?" oyununu doğada arkadaşları ile oynamaları önerilir. Aile üyelerinden biri ne olduğunu göstermeden bir nesne/eşya seçer. Çocuk her defasında "Nesi Var?" sorusunu sorar. Çocukla oyunu oynayan aile üyesi "ayakları var, sert, yumuşak, saçaklı, çok güzel kokar" gibi ipuçları vererek çocuğun o nesneyi bulmasına yardımcı olur.

SÖZCÜK BİLGİSİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-8

Albatros ve Van Kedisi

60-72 Ay

Türkçe-Fen-Sanat (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Küçük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 8. Çeşitli örüntüler geliştirir.

Göstergeler

- İki ve daha fazla ögeden oluşan örüntüdeki kuralı söyler.
- Örüntüyü kuralına göre devam ettirir.

● Dil Gelişimi

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

- Dinlediklerinde geçen yeni sözcükleri ayırt eder.
- Öğrendiği sözcükleri anlamına uygun kullanır.

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına açıklar.
- Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.

Kazanım 10. Sözel olarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Cümle/olay örgüsü/bilmece/şiiir/tekerleme ya da özgün bir öykü oluşturur.
- Olay örgüsünü/şiiiri/öyküyü dinledikten sonra başlık üretir.

SÖZCÜKLER: Albatros, Van kedisi

KAVRAMLAR: Duyu: Pürüzlü-pürüzsüz Zıt: Farklı-benzer

DEĞERLER: Sevgi

MATERYALLER: Bahçeden toplanan taş ve yapraklar, beyaz bir örtü, kayıt cihazı

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklarla birlikte bahçeden taş ve yapraklar toplanır.
- Sınıfa beyaz bir örtü getirilerek yere serilir.
- Yapraklar ve taşlar örtünün kenarında bir yerde gruplandırılır. Yaprakların özellikleri hakkında konuşulur, benzer ve farklı yönleri vurgulanır. Taş ve yaprak yüzeylerine dokunularak pürüzlü ya da pürüzsüz olma özellikleri karşılaştırılır.

- Önce “bir taş iki yaprak-bir taş iki yaprak” şeklinde bir örüntü oluşturulur. Örüntü kuralını çocukların söylemesi istenir. Sonra örüntüyü devam ettirirler.
- Çocuklara örtünün üzerinde taş ve yapraklar ile ilgili resimler yapacakları söylenir.
- Çocuklar iki gruba ayrılır.
- Gruplardan biri anlatıcı, diğer grup ise resim yapan grup olur.
- Anlatıcı gruba öğretmen tarafından albatros kuşlarının olduğu bir görsel verilir.
- Önce çocuklara albatros kuşlarının özellikleri anlatılır. Okyanuslar üzerinden uçarken kanatlarını en uzun açan kuşlar olarak tarif edilir. Albatros kuşlarıyla ilgili kısa bir video izlenir.
- Ardından anlatıcı grubun albatros kuşları ile ilgili bir öykü oluşturmaları istenir. Grup üyeleri birbirlerini dinleyerek öyküyü tek tek anlatır. İstedikleri gibi bir öykü oluşturabilirler.
- Diğer grup ise bu öyküyü taşlar ve yapraklar aracılığıyla örtü üzerinde resmetmeye çalışır.
- Bu süreç diğer gruba da Van kedilerinin olduğu bir görselin gösterilmesiyle devam eder. Önce Van kedilerinin özellikleri çocuklarla paylaşılır. Ardından kısa bir video izlenir.
- Bu kez anlatıcı ve resmeden gruplar yer değiştirir ve Van kedileriyle ilgili bir öykü oluşturularak yaprak ve taşlarla örtü üzerinde resmedilmeye çalışılır.
- Çocukların her iki grupta yer alarak öğrendikleri sözcükleri tekrar kullanmalarına rehberlik edilir.
- Çocuklar öykülerine başlık bulur.
- Albatros ve Van kedileri gibi hayvanların doğamıza zenginlik kattıklarından söz edilir.
- Her iki resmin fotoğrafı çekilir. Her iki öykü farklı zamanlarda çocuklarla birlikte dinlemek amacıyla kayıt cihazına kaydedilir.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Bahçede taş ve yaprak dışında neler toplayabilirdik?
- Bazı taş ve yaprakların yüzeyi oldukça pürüzlüydü. Başka nelerin yüzeyi pürüzlü? Biraz sınıfımızdaki nesne/eşya vb. inceleyelim.
- Öyküyü anlatmak mı resmetmek mi sizi daha çok heyecanlandırdı? Neden?
- Bir örtü üzerinde taş ve yapraklarla resimler yaptık. Bunlar, boyalardan farklı malzemelerdi. Acaba başka hangi malzemeleri resim yapmak için kullanabiliriz?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Etkinliğin bitiminden sonra, ertesi gün ya da uygun bir zamanda aileler çocuklarını almaya geldiklerinde 15-20 dakika sınıfa davet edilir. Öğretmenin çektiği fotoğraflar eşliğinde çocuklarının oluşturdukları öyküleri kayıt cihazından dinlerler. Çocuklar ailelerine neler hissettiklerini sorar ve aileler çocuklarıyla dinledikleri öyküye ilişkin duygularını paylaşır. Ailelerin de katıldığı bir gezi düzenlenir ve bir kuş gözlemcisinden çocukların da gelişim düzeylerine uygun bilgiler edinilir.

SÖZCÜK BİLGİSİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-9

Yolculuk

60-72 Ay

Türkçe-Drama (Bütünleştirilmiş Bireysel ve Küçük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Bilişsel Gelişim

Kazanım 7. Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre düzenler.

Göstergeler

- Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre eşleştirir.
- Nesne/varlık/olayları çeşitli özelliklerine göre sınıflandırır.

Kazanım 15. Yer/yön/konum ile ilgili yönergeleri uygular.

Göstergeler

- Nesnelerin/varlıkların mekândaki konumunu söyler.
- Haritayı/krokiyi kullanır.

Kazanım 20. Problem durumlarına çözüm üretir.

Göstergeler

- Probleme ilişkin çözüm yolu/yolları önerir.
- Probleme ilişkin çözüm yollarından birini seçer.

● Dil Gelişimi

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

- Dinlediklerinde geçen yeni sözcükleri ayırt eder.
- Öğrendiği sözcükleri anlamına uygun kullanır.

Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını yorumlar.

Göstergeler

- Dinlediklerini/izlediklerini yaşamıyla ilişkilendirir.
- Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla sergiler.

● Sosyal ve Duygusal Gelişim

Kazanım 7. Farklı kültürel özellikleri irdeler.

Göstergeler

- Kendi ülkesinin kültürüne ait özellikleri tanıtır.

SÖZCÜKLER: Plaka, yolculuk, yolcu, şoför, valiz/bavul

KAVRAMLAR: Zıt: Aynı-farklı Sayılar: 1'den 10' kadar

DEĞERLER: Vatanseverlik **MATERYALLER:** Yolculuk yapan insanların olduğu 3 fotoğraf, sınıf sayısının yarısı kadar sayıda çocukların boyunlarına takabilecekleri plakalar, sınıf sayısının yarısı kadar da bu plakalarla eş olan daha küçük kartlar, bir Türkiye haritası, trafik işaretleri

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Öğretmen bir valizle sınıfa gelir. Bu valizi neden getirdiği hakkında çocuklarla sohbet eder. Valizin yolculuğa çıkarken kullanıldığı söylenir.
- Çocuklara yolculuk yapan insanların olduğu fotoğraflar gösterilir ve yolculuk yapmak hakkında konuşulur.
- Yolculuğa neden çıktığımız, kimlerle yolculuk yaptığımız, nerelere gittiğimiz, yolculuğa çıkarken hangi taşıtları kullandığımız fotoğraflar eşliğinde tartışılır.
- Ardından çocuklara taşıtlardaki plakanın ne işe yaradığı hakkında görseller ve çocuk dostu terimler yoluyla bilgi verilir. Plakanın taşıtları diğerlerinden ayıran kimlikler olduğu, harf ve rakamlardan oluştuğu söylenir. İlk iki rakam illeri temsil eder.
- Sınıf sayısının yarısı kadar sayıda çocukların boyunlarına takabilecekleri plakalar, sınıf sayısının yarısı kadar da bu plakalarla eş olan daha küçük kartlar hazırlanır.

Örnek:

06 BG 1999

34 ŞF 2012

- Çocukların bazıları yolcu, bazıları ise şoför olur. Şoför olan çocukların boyunlarına plakalar asılır. Yolcu olanların eline ise aynı plakaların daha küçük kartlarda olanları verilir.
- Yolcuların bir yolculuğa çıkacakları söylenir. Önce yolcular nereye gitmek istediklerine karar verir.
- Sınıfa bir Türkiye haritası getirilir. Haritanın ne demek olduğu çocuklara görsel eşliğinde çocuk dostu terimlerle anlatılır.
- Haritaların dünyadaki yerlerin daha küçük boyutlardaki çizimi olduğundan söz edilir. Haritalara bakarak farklı yerleri bulabileceğimiz konuşulur.
- Türkiye’de birbirinden farklı birçok yer olduğu ve hepsinin farklı özelliklerinin ve güzel yönlerinin olduğuna vurgu yapılır. Yaşanılan şehir başta olmak üzere farklı yerlerin kültürel özelliklerine örnekler verilir.
- Oyunda kullanılan plakaların hangi illerin plakaları olduğuna ilişkin harita yoluyla sohbet edilir.
- Harita üzerinden çocukların oyunda yola çıktıkları ya da yolculuklarını sonlandırdıkları yerler işaretlenir. Ayrıca plakaların hangi illere ait oldukları harita üzerinden gösterilebilir.
- Ardından bu yolculuğa çıkabilmek için kendi otobüslerini plakalarına bakarak bulmaları istenir.
- Hareketli bir çocuk müziği çalınır. Yolcular ve otobüsler müzik durdurulunca plakalarına göre eşleşir. Aynı plakaya sahip olanlar bir araya gelir.
- Sınıfta temel trafik işaretlerinden oluşan (Dur, trafik lambaları, park edebilirsin işaretleri) bir alan oluşturulur. Beraberce yola çıkarlar. Müzik tekrar açılır, kapanana kadar yolculuk devam eder.
- Çocukların geldikleri şehre geri dönmeleri gerekmektedir. Plakalar eşliğinde tekrar yolcular otobüslerini bulur. Ancak otobüsler çalışmaz. Bu sorunu nasıl çözeceklerine ilişkin fikirleri dinlenir.

● DEĞERLENDİRME

- Çocuklardan hangi araçla, nereye yolculuk yapmak istedikleri sorulup bir yolculuk bileti tasarlamaları istenir.
- Ardından en çok keyif aldıkları yolculuğu hatırlamaları ve gittikleri yeri resmetmeleri istenir.
- Çocukların resimleri “Yolculuk” başlığı ile sergilenir.

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Ailelere “Yolculuk” isimli etkinlik, yazılı bir şekilde bilgi notu olarak gönderilir. Çocuklarıyla birlikte belirlenen zamana kadar gördükleri arabaların plakalarını küçük bir kâğıda not etmeleri istenir. Ardından bu küçük kâğıtları katlayarak bir torbaya koyarlar ve bir seçim yaparlar. Hangi plaka çıkmışsa o plakanın bulunduğu ilde aileler ve çocuklar bir yolculuk öyküsü oluşturur. Bu öyküyü aileler yazar, çocuklar okula getirir. Tüm ürünler “Yolculuk” başlığı altındaki geçici bir öğrenme merkezinde/bir panoda çocukların daha önceden yaptıkları resimlerle birlikte sergilenir.

SÖZCÜK BİLGİSİ İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER-10

Dur ve Değiştir

60-72 Ay

Türkçe (Büyük Grup Etkinliği)

● KAZANIM VE GÖSTERGELER

● Dil Gelişimi

Kazanım 4. Konuşurken dil bilgisi yapılarını kullanır.

Göstergeler

- Konuşmalarında isimlere yer verir.
- Konuşmalarında zamirlere yer verir.
- Sözcüklerdeki ekleri doğru kullanır.
- Sözcüklerdeki dil bilgisi hatalarını söyler.
- Sözcüklerdeki dil bilgisi hatalarını düzeltir.

Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir.

Göstergeler

- Dinlediklerinde geçen yeni sözcükleri ayırt eder.
- Öğrendiği sözcükleri anlamına uygun kullanır.

Kazanım 8. Görsel materyalleri kullanarak özgün ürünler oluşturur.

Göstergeler

- Görsel materyalleri inceler.
- Görsel materyalleri açıklar.

SÖZCÜKLER: Süreçte resimli kartlarda yer alan ve çocukların bilmediği sözcükler varsa açıklanır.

KAVRAMLAR: Zıt: Doğru-yanlış

DEĞERLER: -

MATERYALLER: Resimli kartlar, marakas

● ÖĞRENME SÜRECİ

- Çocuklara resimli kartlar gösterilir (Kartlar çocukların eklerle kullanabileceği sözcüklerden oluşmalıdır. Örneğin göz, kömür, buz, odun, örtü, ev, kış, kulak, su, balon, para, yol, simit, çocuk resimlerinin olduğu kartlar gibi.).
- Çocuklar kartlarda gördüklerini sırayla söyler.
- Çocuklar sözcükleri çoğul hâle getirerek söyler (örneğin gözler, odunlar, balonlar gibi.).
- Son aşamada, kartlar hepsi aynı anda görülecek şekilde tahtaya asılır ya da tüm çocukların göreceği şekilde masaya dizilir.
- Çocuklara "Sözcükler eklerini kaybetmişler. Şimdi ben bir ek söyleyeceğim. Siz söylediğim ekin hangi resme ait olduğunu bulacaksınız" denir. Oyunun farklı aşamalarında resimlerin üçer tanesine odaklanılır. Böylece çocuklar uygun eklerin hangi sözcüklerin sonuna gelebileceği konusunda daha rahat karar verebilir. Örneğin göz-kömür-odun sözcüklerinin görselleri gösterilir.
- Ekler söylenerek sorular sorulur. "-lük hangi sözcüğe ekleyelim?" "-cu hangi sözcüğe ekleyelim?" vb.

- (Yukarıdaki örnek sözcükler için şu ekler söylenebilir: -lük, -lu, -cu, -süz, -li, -lık, -luk, -lı, -sız, -cu, -üncü, -inci, -cağız, -lak.).
- Oluşan yeni sözcüklerin anlamları çocuklarla birlikte açıklanır.
- Ardından çocuklarla Dur ve Değiştir oyunu oynanır. Bu oyun için çocuklar iki gruba ayrılır. Sırayla tüm gruplar önce Dur grubu, sonra da Değiştir grubu olur.
- Oyunda öğretmen hızlıca beş sözcük söyler. Dur grubu hatalı sözcüğü/sözcükleri fark ederek öğretmene "Dur" der. Ardından diğer gruptan bir arkadaşının ismini söyler. Örneğin, "İpek değiştir", dediğinde İpek sözcüğün doğrusunu söylemeye çalışır.
- Oyun, çocukların gruplarının değişmesiyle tekrarlanır.

● DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki sorular sorulur:

- Oyunumuzda başka hangi sözcükleri kullanabilirdik?
- Hangi yeni sözcükleri oluşturmakta zorlandın?
- Dur ve Değiştir oyununu oynarken neler hissettin?
- Sence hatalı söylendiğinde en komik olan sözcük hangisiydi?

● AİLE/TOPLUM KATILIMI

Çocukların ailelerine dil gelişimlerini destekleyici önerilerin olduğu bir bilgilendirme notu gönderilir. Evde yapabilecekleri etkinlikler, oynanabilecek oyunlar hakkında fikir sunulur. Ailelerin yakınlarında bulunan fırın, terzi, market, pastane, müze vb. yerleri ziyaret ederek burada çalışan kişileri ve yapılan işleri tanımlayan yeni sözcüklere dikkat çekmeleri, bu sözcüklerin anlamını günlük yaşamla ilişkilendirerek açıklamaları istenir.

ARKA KAPAK İÇİ

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE KALİTE VE ERİŞİMİN ARTTIRILMASI PROJESİ

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

unicef
her çocuk için

